

CHARAKTERYSTYKA WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO.....	3
INFORMACJE OGÓLNE O WOJEWÓDZTWIE.....	3
STRUKTURA BEZROBOCIA W WOJEWÓDZTWIE ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM ABSOLWENTÓW.....	3
<i>Wykształcenie bezrobotnych.....</i>	5
<i>Analiza zawodów.....</i>	6
<i>Bezrobotni w wieku 18-24 lata.....</i>	6
<i>Absolwenci.....</i>	7
SYTUACJA ABSOLWENTÓW NA WIELKOPOLSKIM RYNKU PRACY. INFORMACJE O SZKOLNICTWIE W WIELKOPOLSCE.....	8
ZASADNICZE SZKOŁY ZAWODOWE.....	19
SZKOŁY ŚREDNIE ZAWODOWE.....	34
SZKOŁY ŚREDNIE ARTYSTYCZNE.....	53
LICEA OGÓLNOKSZTAŁCĄCE.....	57
SZKOŁY POLICEALNE.....	72
SZKOŁY WYŻSZE.....	91
PROGRAMY I INICJATYWY UŁATWIAJĄCE ABSOLWENTOM WEJŚCIE NA RYNEK PRACY	104
PROGRAMY KRAJOWE.....	104
<i>Rządowy Program Aktywizacji Zawodowej Absolwentów „Pierwsza Praca”.....</i>	104
<i>Program Junior.....</i>	105
<i>Biura Karier.....</i>	106
<i>Szkolne Ośrodki Kariery.....</i>	107
<i>Ochotnicze Hufce Pracy.....</i>	107
<i>Kluby Pracy.....</i>	108
<i>Gminne Centra Informacji.....</i>	109
<i>Program GAWROSZ.....</i>	111
PROGRAMY ZWIĄZANE Z CZŁONKOSTWEM POLSKI W UNII EUROPEJSKIEJ.....	112
<i>Swoboda przepływu osób.....</i>	112
<i>Europejska Służba Zatrudnienia.....</i>	112
<i>Ploteus.....</i>	113
<i>Program SOCRATES.....</i>	114
<i>PHARE 2001.....</i>	116
<i>Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego.....</i>	117
PODSUMOWANIE.....	119
OCENA SYTUACJI ABSOLWENTÓW SZKÓŁ WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO ROCZNIK 2002/2003.....	119
<i>Zasadnicze szkoły zawodowe.....</i>	124
<i>Średnie szkoły zawodowe.....</i>	126
<i>Szkoły średnie artystyczne.....</i>	128
<i>Licea ogólnokształcące.....</i>	128
<i>Szkoły policealne.....</i>	130
<i>Szkoły wyższe.....</i>	131
KIERUNKI DZIAŁAŃ MAJĄCE NA CELU POPRAWĘ SYTUACJI ABSOLWENTÓW NA RYNKU PRACY.....	132
<i>Institucje edukacyjne.....</i>	132
<i>Institucje rynku pracy.....</i>	134
<i>Kierunki działań związane z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej.....</i>	135

CHARAKTERYSTYKA WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Informacje ogólne o województwie

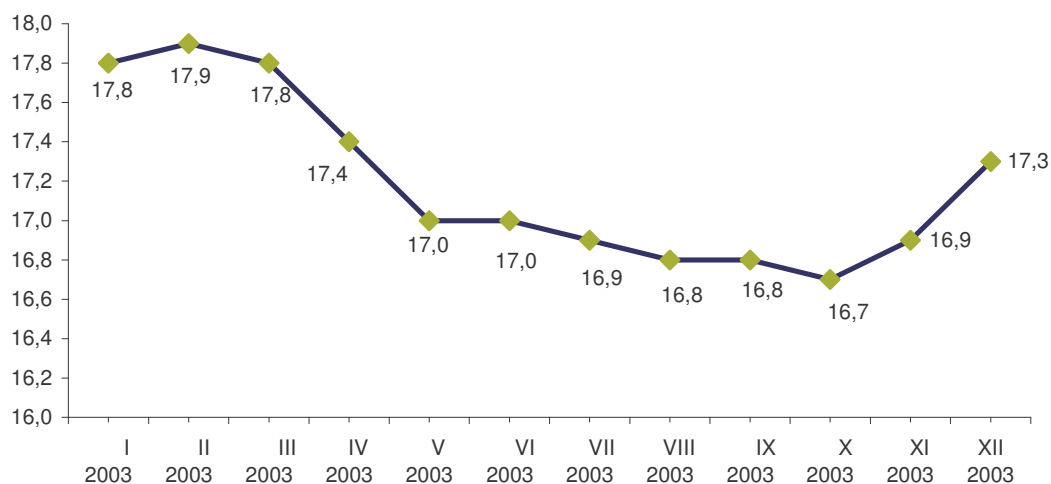
Województwo wielkopolskie jest jednym z największych regionów Polski. Pod względem powierzchni – 29825 km kw. – zajmuje drugie miejsce w kraju, a trzecie pod względem liczby mieszkańców, około 3,4 mln. Stolicą regionu, a zarazem jej centrum gospodarczym, naukowym i kulturalnym jest Poznań. Do grupy większych miast zalicza się Kalisz, Konin, Piłę, Ostrów Wielkopolski, Gniezno i Leszno. Województwo wielkopolskie dzieli się na 4 powiaty grodzkie, 31 ziemskich i 226 gmin (19 miejskich, 89 miejsko-wiejskich i 118 wiejskich).

Struktura bezrobocia w województwie ze szczególnym uwzględnieniem absolwentów

Wielkopolska jest jednym z czterech województw charakteryzujących się najniższą stopą bezrobocia w kraju. W końcu 2003 roku wyniosła ona 17,3%. Mimo to, problem z uzyskaniem zatrudnienia miało około 247 tys. zarejestrowanych w województwie wielkopolskim osób bezrobotnych. Z danych wynika, że sytuacja na wielkopolskim rynku pracy stopniowo się polepsza (od grudnia 2002 r. zmalała dynamika wzrostu bezrobocia, a od marca 2003 r. zaczęła maleć również liczba zarejestrowanych bezrobotnych). Wzrost zanotowano w miesiącu listopadzie i grudniu, co jest zjawiskiem powtarzającym się w każdym roku. Główną jego przyczyną są kończące się zarówno w kraju jak i za granicą prace sezonowe.

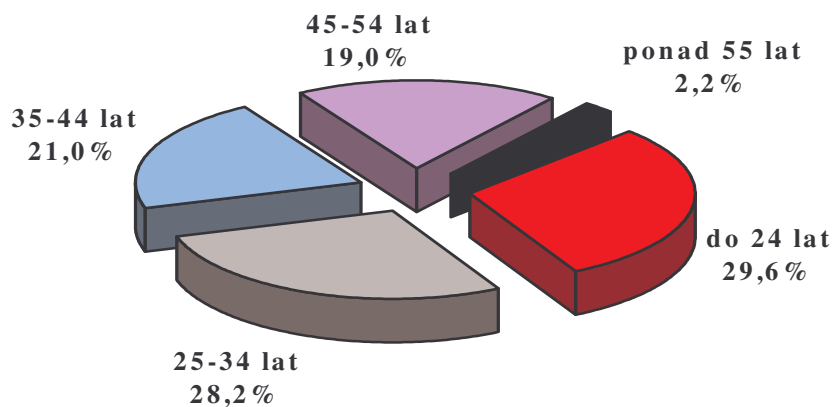
W końcu grudnia 2003 roku liczba zarejestrowanych bezrobotnych w Wielkopolsce wynosiła 247869 osób. W stosunku do grudnia roku 2002 nastąpił spadek o 1369 osób, co stanowi 0,5%. Stopa bezrobocia dla województwa mierzona liczbą bezrobotnych w stosunku do ludności czynnej zawodowo wyniosła w końcu grudnia 2003 r. 17,3%, czyli wzrosła o 0,1 punktu procentowego w stosunku do grudnia 2002 r. Wśród województw o najniższej stopie bezrobocia Wielkopolska znalazła się na czwartym miejscu po: mazowieckim 15,1%, małopolskim 16,% podlaskim 17,0%. Średnia stopa bezrobocia dla kraju wyniosła na koniec grudnia 2003 r. 20,0% i nie zmieniła się w porównaniu z grudniem 2002r.

Kształtowanie się stopy bezrobocia w województwie wielkopolskim w poszczególnych miesiącach 2003 roku przedstawia poniższy wykres:

Zmiany stopy bezrobocia w województwie wielkopolskim w ciągu 2003 roku

Najliczniejszą grupą bezrobotnych są osoby do 24 roku życia, stanowią 29,6% ogółu bezrobotnych. Najmniej liczna jest grupa wiekowa od 55 do 64 lat – 2,2% bezrobotnych. W porównaniu z grudniem 2002 roku największy spadek liczby bezrobotnych nastąpił w grupie osób od 15 do 24 roku życia – o 8,8%. Niewielki spadek (1,5%) widoczny jest także w grupie wiekowej 35-44 lata. Odsetek bezrobotnych po 60 roku życia pozostał bez zmian, w kategoriach 15–24 lata oraz 35-44 lata zmniejszył się odpowiednio o 2,7 i 0,2 punktu procentowego, natomiast w kategoriach 25-34 lata, 45-54 lata oraz 55-59 lat wzrósł odpowiednio o 0,8; 1,6 i 0,5 punktu procentowego.

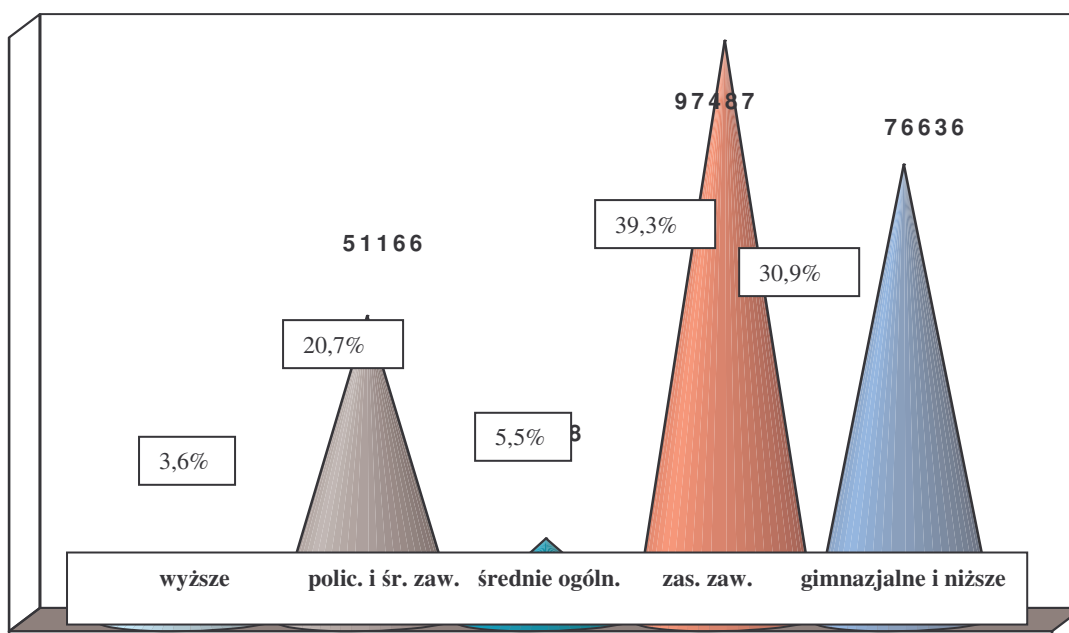
Struktura bezrobotnych według wieku – dane na koniec grudnia 2003 roku

Wykształcenie bezrobotnych

Z analizy struktury wykształcenia wynika, że największy odsetek bezrobotnych, bo aż 39,3% stanowią osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym. Kolejna grupa to bezrobotni posiadający wykształcenie gimnazjalne i niższe, stanowią oni 30,9% ogółu bezrobotnych. Najmniej liczna grupa bezrobotnych to osoby z wykształceniem wyższym 3,6% oraz średnim ogólnokształcącym 5,5%. W porównaniu z grudniem 2002r. odsetek bezrobotnych na poszczególnych poziomach wykształcenia nie zmienił się radykalnie. Wzrósł udział osób z wykształceniem wyższym o 0,4 punktu procentowego, gimnazjalnym i niższym o 0,3 punktu procentowego oraz średnim ogólnokształcącym o 0,2 punktu procentowego. Zmniejszył się natomiast udział bezrobotnych mających wykształcenie zasadnicze zawodowe o 0,7 punktu procentowego oraz policealne i średnie zawodowe o 0,2 punktu procentowego.

Odsetek osób bezrobotnych według poziomu wykształcenia – porównanie grudnia 2002 i grudnia 2003r.

wykształcenie	XII 2002	XII 2003	wzrost/ spadek
wyższe	3,2%	3,6%	0,4
policealne i średnie zawodowe	20,9%	20,7%	- 0,2
średnie ogólnokształcące	5,3%	5,5%	0,2
zasadnicze zawodowe	40,0%	39,3%	- 0,7
gimnazjalne i niższe	30,6%	30,9%	0,3

Struktura bezrobotnych według poziomu wykształcenia - dane na koniec grudnia 2003 roku

Analiza zawodów

Biorąc pod uwagę kwalifikacje bezrobotnych stwierdza się, iż 86% populacji bezrobotnych posiada konkretny zawód (specjalność). Podobnie jak w latach poprzednich w 2003 r. najliczniej reprezentowanymi grupami zawodowymi byli:

- sprzedawcy,
- robotnicy produkcji wyrobów włókienniczych i odzieży, przede wszystkim krawcy, szwacze i tapicerzy,
- mechanicy maszyn i urządzeń,
- technicy, zwłaszcza nauk rolniczych, mechanicy, budownictwa, elektrycy i elektronicy,
- ślusarze, tokarze,
- robotnicy budowlani, przede wszystkim murarze, stolarze budowlani i cieśle, betoniarze,
- pracownicy usług gastronomicznych, przede wszystkim kucharze,
- robotnicy w przetwórstwie spożywczym, przede wszystkim cukiernicy, piekarze i rzeźnicy.

Liczba bezrobotnych o wymienionych wyżej kwalifikacjach to 107500 osób, co stanowi 50% bezrobotnych posiadających zawód. Dodać należy, iż od lat zawód sprzedawca najliczniej reprezentowany jest wśród bezrobotnych, jak również oferty pracy dla tej grupy zawodowej należą do najczęściej zgłaszanych przez pracodawców, głównie z powodu wysokiej fluktuacji w tej grupie pracowników.

Porównując liczbę bezrobotnych reprezentujących wymienione zawody z zapotrzebowaniem zgłoszonym przez pracodawców do urzędów pracy na pracowników w tych zawodach, stwierdzić należy, iż istnieje zdecydowana dysproporcja między tymi wielkościami. Przykładowo pracę poszukiwało 25 tys. sprzedawców, a do urzędów pracy zgłoszono dla nich w ubiegłym roku 6310 propozycji pracy.

Bezrobotni w wieku 18-24 lata

Młodzież w końcu grudnia 2003 roku stanowiła 29,6% ogólnej liczby bezrobotnych (73338 osób). Największy odsetek młodzieży odnotowujemy w powiecie: grodziskim 39,5%, śremskim 35,2%, nowotomyskim 34,8%, kępińskim oraz wolsztyńskim po 33,8%, rawickim 33,5%, gostyńskim oraz ostrzeszowskim po 33,3%. Najmniejszy odsetek natomiast w powiecie poznańskim 24%, pilskim 26,2%, złotowskim 26,5% oraz czarnkowsko-trzcianeckim 26,6%.

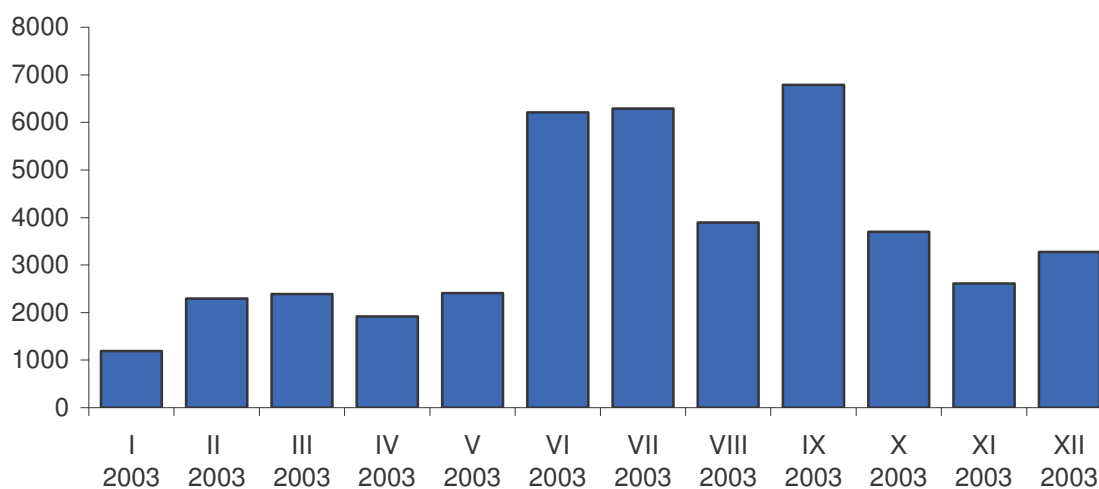
W stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego liczba bezrobotnych w tej grupie uległa obniżeniu o 7086 osób. W ciągu ostatnich dwóch lat zmniejszył się udział bezrobotnych w wieku 18-24 lata w ogólnej liczbie bezrobotnych w końcu grudnia:

- o 2 punkty procentowe w 2002 roku (z 34,3% w roku 2001 do 32,3% w roku 2002),
- o 2,7 punktu procentowego w 2003 roku (z 32,3% w roku 2002 do 29,6% w roku 2003).

Wśród bezrobotnej młodzieży więcej jest osób zamieszkałych na wsi – 51,7% (dla porównania udział mieszkańców wsi w ogólnej liczbie bezrobotnych wynosi 45,6%).

Absolwenci

W końcu grudnia 2003 roku zarejestrowanych jako osoby bezrobotne było 14299 absolwentów, co stanowi 5,8% ogółu bezrobotnych. W stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku uległ zmniejszeniu odsetek absolwentów w udziale bezrobotnych ogółem o 0,5 punktu procentowego (z 6,3% do 5,8%).

Zmiany w ilości rejestrujących się absolwentów w ciągu 2003 roku – stan w końcu danego miesiąca

W końcu grudnia 2003 roku największy odsetek (powyżej 7,0%) bezrobotnych absolwentów występuje w powiatach: grodziskim 9,7%, rawickim 8,3%, ostrzeszowskim 8,0%, nowotomyskim 7,8%, jarocińskim i tureckim po 7,5% oraz wolsztyńskim 7,1%. Powiatami o najniższym odsetku (poniżej 5,0%) są: czarnkowsko-trzcianecki 3,7%, chodzieski 4,1%, kępiński 4,2%, wągrowiecki 4,5%, złotowski 4,6% oraz międzychodzki 4,9%.

SYTUACJA ABSOLWENTÓW NA WIELKOPOLSKIM RYNKU PRACY. INFORMACJE O SZKOLNICTWIE W WIELKOPOLSCE

Bezrobocie od kilkunastu lat stanowi bardzo poważny problem, nie tylko polityczny i gospodarczy, ale również społeczny. By podejmować skuteczne działania i prowadzić efektywną politykę rynku pracy, niezbędne jest poznanie tego zjawiska, a przede wszystkim jego rozmiarów. Każdego roku wiele osób wchodzących na rynek pracy nie potrafi znaleźć na nim dla siebie miejsca pracy. Szczególne trudności mają młodzi ludzie – absolwenci szkół ponadgimnazjalnych. Mimo przygotowania teoretycznego i silnej motywacji, często nie spełniają oni wymagań stawianych przez potencjalnych pracodawców. Efektem niemożności znalezienia zatrudnienia jest najczęściej rejestracja w powiatowym urzędzie pracy. Młodzi ludzie często nie potrafią sobie radzić na etapie poszukiwania pracy, zanika w nich inicjatywa, a pojawia się postawa bierności i liczenie na pomoc ze strony instytucji zajmujących się pośrednictwem pracy i promocją zatrudnienia. Praca pozostaje dla absolwentów czymś potrzebnym, niezbędnym, ale przede wszystkim postrzegana jest jako coś niemożliwego do osiągnięcia.

Młodzież podejmuje trud podnoszenia swoich kwalifikacji i umiejętności zawodowych, należy jednak zdawać sobie sprawę, że mimo to najbardziej pożądaną cechą przez pracodawców nadal pozostaje doświadczenie zawodowe. A tego niestety absolwenci najczęściej nie mają, zwłaszcza absolwenci liceów ogólnokształcących i szkół wyższych. Jedni ze względu na brak konkretnego zawodu po ukończeniu szkoły, drudzy zaś ze względu na niemożność pogodzenia edukacji z pracą zawodową. Kolejną przyczyną pozostawania bez pracy młodych ludzi jest często niedostosowane do potrzeb rynku pracy wykształcenie, niechęć do podjęcia pracy poniżej oczekiwań finansowych, bierne oczekiwanie na propozycje pracy oraz liczenie na „kontakty i znajomości” mogące ułatwić otrzymanie zatrudnienia. Nie wszyscy absolwenci dostrzegają także potrzebę podjęcia pracy, zgłaszając się do powiatowych urzędów pracy nie oczekują pomocy w znalezieniu zatrudnienia, lecz interesują ich jedynie zabezpieczenia socjalne. Trudności z podjęciem pierwszej pracy mogą wynikać także z miejsca zamieszkania młodych ludzi. Na przestrzeni lat widoczna stała się uprzywilejowana pozycja osób mieszkających w miastach a także w pobliżu większych aglomeracji miejskich. Osoby mieszkające na wsi mają zdecydowanie trudniejszą sytuację na rynku pracy. Często są one gorzej wykształcone, mniej mobilne, mają mniejsze

doświadczenie zawodowe, przez co trudniej jest im zaistnieć na wymagającym rynku pracy. Należy więc położyć większy nacisk na edukację na terenach wiejskich, zwłaszcza na kierunku kształcenia. Znaczna liczba młodych ludzi kształci się bowiem na kierunkach rolniczych i okołorolniczych. Młodzież wiejska posiada ogólnie niższe wykształcenie niż młodzież z miast, co jest dodatkowym czynnikiem pogarszającym jej sytuację na rynku pracy.

Cechy takie jak poziom wykształcenia, młody wiek, typ ukończonej szkoły, wyuczony zawód, czy nabyta specjalność, mają podstawowe, jeżeli nie decydujące znaczenie dla rynku pracy oraz dla szans na znalezienie pracy. Znaczna liczba młodzieży decyduje się na rozpoczęcie nauki w szkołach zawodowych, licząc na szybkie zdobycie wykształcenia oraz uzyskanie zawodu umożliwiającego natychmiastowe niemal podjęcie pracy. Niestety to nie wystarcza. Bardzo wąsko sprofilowane przygotowanie do zawodu nie odpowiada wymogom zmieniającego się rynku pracy. Absolwenci wielu typów szkół coraz silniej zasilają liczbę bezrobotnych. Zmiana koncepcji kształcenia zawodowego jest więc konieczna. Powinno ono być szeroko sprofilowane. Kształcenie w szkole powinno polegać nie tylko na nauce, ale także na przekazywaniu umiejętności poruszania się na rynku pracy. Należy podkreślać, że nauka nie kończy się po uzyskaniu świadectwa bądź dyplomu. Młodzi ludzie powinni zdobywać nowe umiejętności przez cały czas. To właśnie należy do zadań współczesnej szkoły, która powinna reagować na zmiany jakie zachodzą na rynku pracy, powinna także przekazywać informacje na temat rynku pracy oraz na temat możliwości kontynuowania nauki, po to by młody człowiek był przygotowany na podjęcie działań.

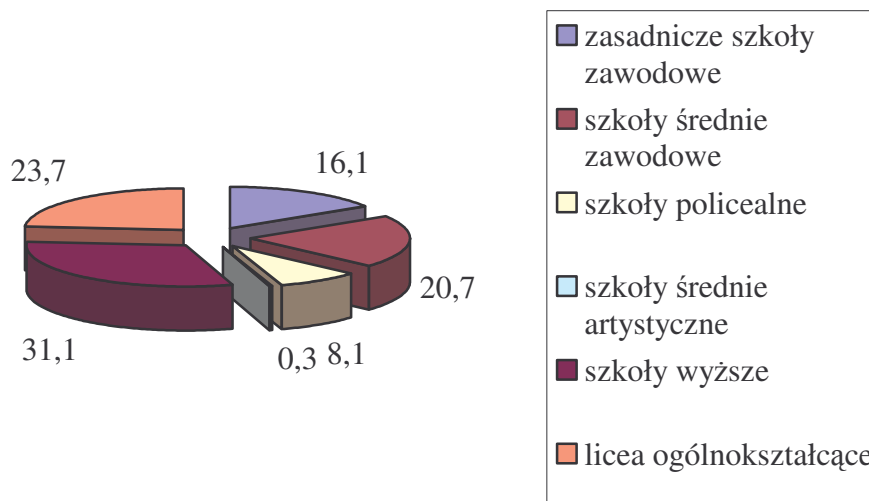
Sytuacja absolwentów na rynku pracy zależy w dużej mierze także od nasycenia rynku pracy. Liczba młodych ludzi poszukujących pracy jest bardzo duża, świadczy o tym liczba absolwentów, którzy w 2003 roku ukończyli naukę w szkołach ponadgimnazjalnych. Obrazuje to poniższa tabela i wykres:

Liczba absolwentów z uwzględnieniem rodzajów szkół¹ według stanu na 31 grudnia 2003 r.

Rodzaj szkoły	Liczba absolwentów	w tym kobiety	Procentowy udział absolwentów poszczególnych szkół w ogólnej liczbie absolwentów
Zasadnicze szkoły zawodowe	15 405	5 516	16,1
Szkoły średnie zawodowe	19 770	7 959	20,7

¹ Dane dotyczące liczby absolwentów pochodzą z Urzędu Statystycznego (oprócz liczby absolwentów szkół wyższych, która - ze względu na obowiązującą tajemnicę statystyczną - podana została przez szkoły wyższe).

Szkoły policealne	7 651	4 739	8,1
Szkoły średnie artystyczne	305	185	0,3
Szkoły wyższe	29 706	19 092	31,1
Licea ogólnokształcące	22 627	13 955	23,7
Razem	95 464	51 446	-

Nadal w województwie najliczniejszą grupą są młodzi ludzie kończący uczelnie wyższe (31,1%) oraz licea ogólnokształcące (23,7%). Świadczy to o chęci młodzieży do pogłębiania swojej wiedzy i dalszego kształcenia. Dużą liczbą absolwentów charakteryzują się także szkoły zawodowe, młodzież chętnie wybiera tego typu szkoły ze względu na krótki okres nauki oraz możliwość zdobycia zawodu. Zasadnicze szkoły zawodowe ukończyło 16,1% ogółu absolwentów w województwie, a średnie szkoły zawodowe 20,7%. Najmniej liczna jest grupa absolwentów szkół artystycznych 0,3%.

W celu przedstawienia sytuacji młodych ludzi na rynku pracy Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu po raz kolejny przygotował „Ocenę sytuacji absolwentów szkół województwa wielkopolskiego, rocznik 2002/2003 na rynku pracy”. Opracowanie to powstało w celu przybliżenia, ilu absolwentów pozostaje bez pracy, ukończenie jakiego kierunku daje znaczne szanse na otrzymanie zatrudnienia, a po jakim szanse takie są niewielkie oraz przedstawienia możliwości wsparcia absolwentów przez krajowe i europejskie instytucje rynku pracy. Coroczne opracowanie przyczynia się do dyskusji na temat zmian i dalszego rozwoju rynku edukacyjnego w Wielkopolsce. Pozwala także dostosowywać treść i strukturę kształcenia do potrzeb rynku pracy.

Analizą zostali objęci absolwenci z roku szkolnego 2002/2003 z 708 szkół ponadgimnazjalnych, zarówno publicznych jak i niepublicznych oraz z 28 szkół wyższych.

Materiał opracowano na podstawie danych z powiatowych urzędów pracy w województwie wielkopolskim zawierających informacje o zarejestrowanych absolwentach szkół ponadgimnazjalnych, w tym informacje o kobietach, ukończonej przez nich szkole, kierunku kształcenia, liczbie osób skierowanych do pracy subsydiowanej i niesubsydiowanej oraz liczbie osób skierowanych na programy aktywizujące; danych uzyskanych ze starostw powiatowych dotyczących liczby absolwentów kończących poszczególne szkoły oraz danych dotyczących absolwentów szkół wyższych udostępnionych przez uczelnie wyższe z terenu Wielkopolski (uwzględniono tylko te kierunki i uczelnie, które w roku 2002/2003 miały absolwentów).

W opracowaniu zawarte są dane dotyczące następującej liczby szkół:

- zasadnicze szkoły zawodowe - 147,
- średnie szkoły artystyczne - 7,
- średnie szkoły zawodowe - 207,
- szkoły policealne - 194,
- licea ogólnokształcące - 125,
- szkoły wyższe – 28.

Podobnie jak w ubiegłorocznym opracowaniu, pominięto szkoły specjalne oraz szkoły przy zakładach karnych, ze względu na znikomy udział tej grupy w populacji osób bezrobotnych.

Szkoła oprócz wypełniania swego podstawowego zadania jakim jest kształcenie, powinna być ćwiczeniem przed prawdziwym życiem, przed spotkaniem młodych ludzi z rynkiem i konkurencją. Szkoła zawodowa, zasadnicza czy średnia przygotowuje młodego człowieka do zawodu. Rozwój technologiczny zaczyna wymagać od pracowników ciągłego podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Nabyte przez młodych ludzi w trakcie nauki umiejętności praktyczne przestają wystarczać pracodawcom; otoczenie zmienia się w niesłychanym tempie, środowisko zawodowe młodego człowieka będzie w przyszłości zmieniać się jeszcze szybciej w każdej dziedzinie. Wielkopolski rynek edukacyjny stara się wyjść naprzeciw tym oczekiwaniom. By zapewnić wszystkim młodym ludziom dostęp do wiedzy, tworzone są nowe szkoły z wykształconą kadrą, zapleczem dydaktycznym, przede wszystkim jednak oferujące szeroką gamę kierunków kształcenia. Dane dotyczące liczby

szkół w województwie wielkopolskim w poszczególnych typach przedstawiają się w następujący sposób²:

1. Ogólna liczba gimnazjów - 561, w tym:

- 20 gimnazjów niepublicznych z uprawnieniami szkół publicznych,
- 47 gimnazjów specjalnych,
- 6 gimnazjów dla dorosłych,
- 398 gimnazjów tworzy samodzielną strukturę organizacyjną, pozostałe tworzą strukturę złożoną (przeważnie są częścią zespołów szkół)

2. Liczba liceów ogólnokształcących dla młodzieży -189, w tym:

- 165 liceów publicznych
- 24 liceów niepublicznych

3. Liczba liceów profilowanych - 137

4. Liczba techników - 139

5. Liczba zasadniczych szkół zawodowych - 143

6. Liczba szkół policealnych - 90, w tym 76 niepublicznych

Licea profilowane i technika funkcjonują w złożonych strukturach organizacyjnych (w zespołach szkół). Samodzielną strukturę organizacyjną tworzy 75 liceów ogólnokształcących. Tylko 3 zasadnicze szkoły zawodowe występują w samodzielnej strukturze organizacyjnej.

Prezentowane w raporcie dane przedstawiają sytuację na dzień 31 grudnia 2003 roku i uwzględniają bezrobotnych absolwentów wyłącznie ze szkół z terenu Wielkopolski.

„Ocena sytuacji absolwentów szkół województwa wielkopolskiego, rocznik 2002/2003 na rynku pracy” zostanie przekazana władzom wojewódzkim i powiatowym, Kuratorium Oświaty, powiatowym urzędem pracy oraz instytucjom edukacyjnym. Jej treść zostanie także przedstawiona na posiedzeniu Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia

² Dane na początek roku szkolnego 2001/2002.

Absolwenci zasadniczych szkół zawodowych w poszczególnych powiatach i subregionach

Subregion	Powiat	Liczba bezrobotnych absolwentów rocznik 2002/2003 stan na 31.XII.2003 r.	w tym kobiety	Liczba absolwentów rocznik 2002/2003 skierowanych do pracy niesubsydiowanej w 2003 r. ogółem	w tym kobiety	Liczba absolwentów rocznik 2002/2003 skierowanych do pracy subsydiowanej w 2003 r. ogółem	w tym kobiety	Liczba absolwentów rocznik 2002/2003 skierowanych na programy aktywizujące w 2003 r.	w tym kobiety
KALISKI	JAROCIŃSKI	239	112	34	16	7	2	32	17
KALISKI	KALISKI	147	80	42	18	61	23	23	11
KALISKI	KĘPIŃSKI	54	34	4	3	42	7	6	3
KALISKI	KROTOSZYŃSKI	169	68	74	17	14	8	25	15
KALISKI	OSTROWSKI	204	71	15	20	67	26	68	35
KALISKI	OSTRZESZOWSKI	77	26	13	3	11	2	36	16
KALISKI	PLESZEWSKI	120	38	10	9	46	21	16	7
KALISKI	SUMA:	1010	429	192	86	248	89	206	104
KONIŃSKI	KOLSKI	161	83	16	2	6	1	22	11
KONIŃSKI	KONIŃSKI	312	122	65	41	71	43	83	56
KONIŃSKI	SŁUPECKI	90	34	32	22	8	7	4	4
KONIŃSKI	TURECKI	193	98	22	0	12	5	32	13
KONIŃSKI	SUMA:	756	337	135	65	97	56	141	84
LESZCZYŃSKI	GOSTYŃSKI	187	67	39	11	140	78	178	65
LESZCZYŃSKI	KOŚCIAŃSKI	152	70	31	12	40	25	21	5
LESZCZYŃSKI	LESZCZYŃSKI	177	53	38	18	44	18	33	5
LESZCZYŃSKI	RAWICKI	147	76	43	4	24	9	10	8
LESZCZYŃSKI	WOLSZTYŃSKI	148	26	22	11	47	20	131	20
LESZCZYŃSKI	SUMA:	811	292	173	56	295	150	373	103
PILSKI	CHODZIESKI	53	22	19	5	47	17	18	10
PILSKI	CZARNKOWSKO - TRZCIANECKI	176	62	15	5	50	13	48	17
PILSKI	PILSKI	193	70	31	8	19	8	5	3
PILSKI	WĄGROWIECKI	170	76	39	9	43	22	109	55
PILSKI	ZŁOTOWSKI	118	35	8	5	49	26	36	15
PILSKI	SUMA:	710	265	112	32	208	86	216	100
POZNAŃSKI	GNIEŹNIŃSKI	194	87	24	15	11	0	28	9
POZNAŃSKI	GRODZISKI	174	66	38	18	15	10	105	50
POZNAŃSKI	MIĘDZYCHODZKI	60	25	7	2	13	4	0	1
POZNAŃSKI	NOWOTOMYSKI	184	91	59	7	63	17	51	26
POZNAŃSKI	OBORNICKI	110	40	57	8	30	9	6	2
POZNAŃSKI	POZNAŃSKI	449	178	37	13	81	38	79	29
POZNAŃSKI	SZAMOTULSKI	144	53	18	11	11	6	13	9
POZNAŃSKI	ŚREMSKI	98	37	8	0	14	8	97	34
POZNAŃSKI	ŚREDZKI	90	42	3	1	9	1	16	1
POZNAŃSKI	WRZESIŃSKI	146	45	8	0	6	0	59	7
POZNAŃSKI	SUMA:	1649	664	259	75	253	93	454	168
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE	SUMA:	4936	1987	871	314	1101	474	1390	559

Absolwenci szkół średnich zawodowych w poszczególnych powiatach i subregionach

Subregion	Powiat	Liczba bezrobotnych absolwentów rocznik 2002/2003 stan na 31.XII.2003 r.	w tym kobiety	Liczba absolwentów rocznik 2002/2003 skierowanych do pracy niesubsydiowanej w 2003 r. ogółem	w tym kobiety	Liczba absolwentów rocznik 2002/2003 skierowanych do pracy subsydiowanej w 2003 r. ogółem	w tym kobiety	Liczba absolwentów rocznik 2002/2003 skierowanych na programy aktywizujące w 2003 r.	w tym kobiety
KALISKI	JAROCIŃSKI	176	103	53	22	14	8	99	62
KALISKI	KALISKI	247	149	73	37	93	25	98	49
KALISKI	KĘPIŃSKI	30	13	21	12	12	4	15	9
KALISKI	KROTOSZYŃSKI	74	31	85	42	37	21	50	21
KALISKI	OSTROWSKI	224	102	31	8	15	3	146	63
KALISKI	OSTRZESZOWSKI	129	75	38	25	13	4	90	70
KALISKI	PLESZEWSKI	97	35	53	37	32	17	82	22
KALISKI	SUMA:	977	508	354	183	216	82	580	296
KONIŃSKI	KOLSKI	224	119	39	19	3	2	99	58
KONIŃSKI	KONIŃSKI	293	142	83	37	55	27	98	45
KONIŃSKI	SŁUPECKI	111	58	23	11	5	3	11	8
KONIŃSKI	TURECKI	159	111	25	10	16	8	80	61
KONIŃSKI	SUMA:	787	430	170	77	79	40	288	172
LESZCZYŃSKI	GOSTYŃSKI	69	38	20	10	52	31	62	31
LESZCZYŃSKI	KOŚCIAŃSKI	41	21	13	7	14	3	25	9
LESZCZYŃSKI	LESZCZYŃSKI	76	29	30	11	29	14	52	19
LESZCZYŃSKI	RAWICKI	45	8	9	5	5	1	41	3
LESZCZYŃSKI	WOLSZTYŃSKI	33	17	9	6	19	12	32	17
LESZCZYŃSKI	SUMA:	264	113	81	39	119	61	212	79
PILSKI	CHODZIESKI	54	24	15	7	14	8	54	9
PILSKI	CZARNKOWSKO TRZCIANECKI	64	26	23	3	6	2	52	20
PILSKI	PILSKI	200	107	25	13	28	16	38	31
PILSKI	WĄGROWIECKI	62	25	9	6	39	12	44	19
PILSKI	ZŁOTOWSKI	102	50	3	0	24	12	88	46
PILSKI	SUMA:	482	232	75	29	111	50	276	125
POZNAŃSKI	GNIEŹNIŃSKI	215	133	57	34	15	9	69	55
POZNAŃSKI	GRODZISKI	32	14	17	6	4	0	11	4
POZNAŃSKI	MIĘDZYCHODZKI	50	24	17	10	11	6	41	11
POZNAŃSKI	NOWOTOMYSKI	41	20	3	3	3	3	34	13
POZNAŃSKI	OBORNICKI	55	30	46	28	10	4	40	19
POZNAŃSKI	POZNAŃSKI	200	110	92	29	10	6	107	58
POZNAŃSKI	SZAMOTULSKI	50	20	4	1	3	0	10	6
POZNAŃSKI	ŚREMSKI	54	21	1	0	2	2	46	13
POZNAŃSKI	ŚREDZKI	97	49	8	2	12	8	82	32
POZNAŃSKI	WRZESIŃSKI	153	86	16	11	12	8	103	63
POZNAŃSKI	SUMA:	947	507	261	124	82	46	543	274
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE	SUMA:	3457	1790	941	452	607	279	1899	946

Absolwenci szkół średnich artystycznych w poszczególnych powiatach i subregionach

Subregion	Powiat	Liczba bezrobotnych absolwentów rocznik 2002/2003 stan na 31.XII.2003 r.	W tym kobiety	Liczba absolwentów rocznik 2002/2003 skierowanych do pracy niesubsydiowanej w 2003 r. ogółem	w tym kobiety	Liczba absolwentów rocznik 2002/2003 skierowanych do pracy subsydiowanej w 2003 r. ogółem	W tym kobiety	Liczba absolwentów rocznik 2002/2003 skierowanych na programy aktywizujące w 2003 r.	W tym kobiety
KALISKI	JAROCIŃSKI	0	0	0	0	0	0	0	0
KALISKI	KALISKI	0	0	0	0	0	0	0	0
KALISKI	KĘPIŃSKI	0	0	0	0	0	0	0	0
KALISKI	KROTOSZYŃSKI	0	0	0	0	0	0	0	0
KALISKI	OSTROWSKI	0	0	0	0	0	0	0	0
KALISKI	OSTRZESZOWSKI	0	0	0	0	0	0	0	0
KALISKI	PLESZEWSKI	1	1	0	0	0	0	1	1
KALISKI	SUMA:	1	1	0	0	0	0	1	1
KONIŃSKI	KOLSKI	1	1	0	0	0	0	0	0
KONIŃSKI	KONIŃSKI	0	0	0	0	0	0	0	0
KONIŃSKI	SŁUPECKI	0	0	0	0	0	0	0	0
KONIŃSKI	TURECKI	1	1	0	0	0	0	0	0
KONIŃSKI	SUMA:	2	2	0	0	0	0	0	0
LESZCZYŃSKI	GOSTYŃSKI	-	-	-	-	-	-	-	-
LESZCZYŃSKI	KOŚCIANSKI	-	-	-	-	-	-	-	-
LESZCZYŃSKI	LESZCZYŃSKI	-	-	-	-	-	-	-	-
LESZCZYŃSKI	RAWICKI	-	-	-	-	-	-	-	-
LESZCZYŃSKI	WOLSZTYŃSKI	-	-	-	-	-	-	-	-
LESZCZYŃSKI	SUMA:	0	0	0	0	0	0	0	0
PILSKI	CHODZIESKI	-	-	-	-	-	-	-	-
PILSKI	CZARNKOWSKO - TRZCIANECKI	-	-	-	-	-	-	-	-
PILSKI	PILSKI	-	-	-	-	-	-	-	-
PILSKI	WĄGROWIECKI	-	-	-	-	-	-	-	-
PILSKI	ZŁOTOWSKI	-	-	-	-	-	-	-	-
PILSKI	SUMA:	0	0	0	0	0	0	0	0
POZNAŃSKI	GNIEŻNIŃSKI	-	-	-	-	-	-	-	-
POZNAŃSKI	GRODZISKI	-	-	-	-	-	-	-	-
POZNAŃSKI	MIĘDZYCHODZKI	-	-	-	-	-	-	-	-
POZNAŃSKI	NOWOTOMYSKI	-	-	-	-	-	-	-	-
POZNAŃSKI	OBORNICKI	-	-	-	-	-	-	-	-
POZNAŃSKI	POZNAŃSKI	12	8	1	1	1	1	4	4
POZNAŃSKI	SZAMOTULSKI	-	-	-	-	-	-	-	-
POZNAŃSKI	ŚREMSKI	0	0	0	0	1	0	1	0
POZNAŃSKI	ŚREDZKI	-	-	-	-	-	-	-	-
POZNAŃSKI	WRZESIŃSKI	-	-	-	-	-	-	-	-
POZNAŃSKI	SUMA:	12	8	1	1	2	1	5	4
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE	SUMA:	15	11	1	1	2	1	6	5

Absolwenci liceów w poszczególnych powiatach i subregionach

Subregion	Powiat	Liczba bezrobotnych absolwentów rocznik 2002/2003 stan na 31.XII.2003 r.	w tym kobiety	Liczba absolwentów rocznik 2002/2003 skierowanych do pracy niesubsydiowanej w 2003 r. ogółem	w tym kobiety	Liczba absolwentów rocznik 2002/2003 skierowanych do pracy subsydiowanej w 2003 r. ogółem	w tym kobiety	Liczba absolwentów rocznik 2002/2003 skierowanych na programy aktywizujące w 2003 r.	W tym kobiety
KALISKI	JAROCIŃSKI	42	30	19	12	3	1	12	8
KALISKI	KALISKI	49	34	3	1	19	11	22	18
KALISKI	KĘPIŃSKI	18	13	2	2	2	2	10	9
KALISKI	KROTOSZYŃSKI	33	26	7	7	7	5	55	48
KALISKI	OSTROWSKI	90	80	10	8	17	11	40	35
KALISKI	OSTRZESZOWSKI	42	30	3	1	1	1	19	16
KALISKI	PLESZEWSKI	27	20	1	1	2	2	18	16
KALISKI	SUMA:	301	233	45	32	51	33	176	150
KONIŃSKI	KOLSKI	38	29	1	1	1	1	14	13
KONIŃSKI	KONIŃSKI	128	95	17	14	16	7	28	20
KONIŃSKI	SŁUPECKI	30	16	1	1	0	0	10	8
KONIŃSKI	TURECKI	45	28	2	1	4	3	20	18
KONIŃSKI	SUMA:	241	168	21	17	21	11	72	59
LESZCZYŃSKI	GOSTYŃSKI	90	66	5	5	3	2	25	18
LESZCZYŃSKI	KOŚCIAŃSKI	17	14	0	0	2	1	10	6
LESZCZYŃSKI	LESZCZYŃSKI	64	51	12	8	3	1	9	8
LESZCZYŃSKI	RAWICKI	44	29	6	5	6	5	15	11
LESZCZYŃSKI	WOLSZTYŃSKI	16	9	5	3	1	0	11	9
LESZCZYŃSKI	SUMA:	231	169	28	21	15	9	70	52
PILSKI	CHODZIESKI	8	5	0	0	1	0	12	7
PILSKI	CZARNKOWSKO - TRZCIANECKI	26	17	4	2	6	5	14	12
PILSKI	PILSKI	51	39	1	0	24	17	31	24
PILSKI	WĄGROWIECKI	33	22	21	14	7	4	64	58
PILSKI	ZŁOTOWSKI	28	24	0	0	0	0	4	4
PILSKI	SUMA:	146	107	26	16	38	26	125	105
POZNAŃSKI	GNIEŹNIENSKI	144	101	14	9	15	13	39	28
POZNAŃSKI	GRODZISKI	11	7	0	0	0	0	21	14
POZNAŃSKI	MIĘDZYCHODZKI	12	7	1	1	1	0	2	1
POZNAŃSKI	NOWOTOMYSKI	43	34	4	4	2	2	4	4
POZNAŃSKI	OBORNICKI	30	20	8	6	0	0	20	17
POZNAŃSKI	POZNAŃSKI	252	192	47	39	4	3	87	71
POZNAŃSKI	SZAMOTULSKI	32	17	1	1	3	2	8	6
POZNAŃSKI	ŚREMSKI	17	11	0	0	0	0	6	6
POZNAŃSKI	ŚREDZKI	31	22	4	4	0	0	25	21
POZNAŃSKI	WRZESIŃSKI	23	10	18	13	10	9	13	12
POZNAŃSKI	SUMA:	595	421	97	77	35	29	225	180
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE	SUMA:	1514	1098	217	163	160	108	668	546

Absolwenci szkół policealnych w poszczególnych powiatach i subregionach

Subregion	Powiat	Liczba bezrobotnych absolwentów rocznik 2002/2003 stan na 31.XII.2003 r.	w tym kobiety	Liczba absolwentów rocznik 2002/2003 skierowanych do pracy niesubsydiowanej w 2003 r. ogółem	w tym kobiety	Liczba absolwentów rocznik 2002/2003 skierowanych do pracy subsydiowanej w 2003 r. ogółem	w tym kobiety	Liczba absolwentów rocznik 2002/2003 skierowanych na programy aktywizujące w 2003 r.	w tym kobiety
KALISKI	JAROCIŃSKI	3	2	5	5	2	2	15	11
KALISKI	KALISKI	19	16	9	5	6	3	17	11
KALISKI	KĘPIŃSKI	16	10	1	0	1	1	10	6
KALISKI	KROTOSZYŃSKI	11	9	6	1	0	0	25	19
KALISKI	OSTROWSKI	95	66	16	12	3	0	31	24
KALISKI	OSTRZESZOWSKI	8	6	5	5	1	0	12	9
KALISKI	PLESZEWSKI	48	41	17	15	16	15	24	21
KALISKI	SUMA:	200	150	59	43	29	21	134	101
KONIŃSKI	KOLSKI	43	29	6	4	1	1	18	15
KONIŃSKI	KONIŃSKI	32	25	13	9	7	7	5	4
KONIŃSKI	SŁUPECKI	14	10	1	1	0	0	0	0
KONIŃSKI	TURECKI	15	12	4	2	3	2	7	5
KONIŃSKI	SUMA:	104	76	24	16	11	10	30	24
LESZCZYŃSKI	GOSTYŃSKI	4	3	1	1	2	2	4	3
LESZCZYŃSKI	KOŚCIAŃSKI	8	4	0	0	0	0	7	3
LESZCZYŃSKI	LESZCZYŃSKI	21	12	2	1	1	1	9	2
LESZCZYŃSKI	RAWICKI	25	18	1	0	2	2	21	15
LESZCZYŃSKI	WOLSZTYŃSKI	12	10	1	1	7	7	12	10
LESZCZYŃSKI	SUMA:	70	47	5	3	12	12	53	33
PILSKI	CHODZIESKI	9	4	2	1	0	0	4	4
PILSKI	CZARNKOWSKO - TRZCIANECKI	11	10	5	4	0	0	14	12
PILSKI	PILSKI	10	7	1	0	1	1	4	2
PILSKI	WĄGROWIECKI	9	10	2	1	1	0	14	12
PILSKI	ZŁOTOWSKI	23	16	0	0	1	1	20	13
PILSKI	SUMA:	62	47	10	6	3	2	56	43
POZNAŃSKI	GNIEŹNIEŃSKI	53	42	16	14	1	1	17	16
POZNAŃSKI	GRODZISKI	32	27	5	5	4	4	32	20
POZNAŃSKI	MIĘDZYCHODZKI	12	10	2	2	0	0	8	7
POZNAŃSKI	NOWOTOMYSKI	10	8	2	2	12	9	39	33
POZNAŃSKI	OBORNICKI	105	75	21	7	7	3	53	23
POZNAŃSKI	POZNAŃSKI	343	223	70	47	14	9	119	91
POZNAŃSKI	SZAMOTULSKI	44	34	2	0	0	0	19	18
POZNAŃSKI	ŚREMSKI	12	27	0	0	3	2	31	28
POZNAŃSKI	ŚREDZKI	9	9	0	0	1	1	6	6
POZNAŃSKI	WRZESIŃSKI	16	12	1	1	2	0	11	8
POZNAŃSKI	SUMA:	636	467	119	78	44	29	335	250
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE	SUMA:	1 072	787	217	146	99	74	608	451

Absolwenci szkół wyższych w poszczególnych powiatach i subregionach

Subregion	Powiat	Liczba bezrobotnych absolwentów rocznik 2002/2003 stan na 31.XII.2003 r.	w tym kobiety	Liczba absolwentów rocznik 2002/2003 skierowanych do pracy niesubsydiowanej w 2003 r. ogółem	w tym kobiety	Liczba absolwentów rocznik 2002/2003 skierowanych do pracy subsydiowanej w 2003 r. ogółem	w tym kobiety	Liczba absolwentów rocznik 2002/2003 skierowanych na programy aktywizujące w 2003 r.	w tym kobiety
KALISKI	JAROCIŃSKI	30	14	30	18	15	7	21	13
KALISKI	KALISKI	122	84	62	40	53	41	110	82
KALISKI	KĘPIŃSKI	15	10	4	4	2	1	10	7
KALISKI	KROTOSZYŃSKI	20	19	19	14	9	7	55	40
KALISKI	OSTROWSKI	129	92	17	5	6	2	69	42
KALISKI	OSTRZESZOWSKI	17	9	5	3	3	3	6	3
KALISKI	PLESZEWSKI	48	30	22	12	25	21	42	29
KALISKI	SUMA:	381	258	159	96	113	82	313	216
KONIŃSKI	KOLSKI	72	43	18	12	5	4	53	41
KONIŃSKI	KONIŃSKI	101	71	90	65	28	17	151	121
KONIŃSKI	SŁUPECKI	48	32	7	4	2	1	11	7
KONIŃSKI	TURECKI	42	30	12	4	5	3	45	37
KONIŃSKI	SUMA:	263	176	127	85	40	25	260	206
LESZCZYŃSKI	GOSTYŃSKI	28	20	20	15	24	20	25	20
LESZCZYŃSKI	KOŚCIAŃSKI	30	18	19	10	9	4	71	57
LESZCZYŃSKI	LESZCZYŃSKI	79	36	42	31	12	8	109	77
LESZCZYŃSKI	RAWICKI	31	21	7	3	4	3	32	22
LESZCZYŃSKI	WOLSZTYŃSKI	19	11	3	1	28	18	39	22
LESZCZYŃSKI	SUMA:	187	106	91	60	77	53	276	198
PILSKI	CHODZIESKI	28	14	11	10	7	4	24	16
PILSKI	CZARNKOWSKO - TRZCIANECKI	46	31	6	4	7	5	59	49
PILSKI	PILSKI	41	24	4	4	5	4	12	9
PILSKI	WĄGROWIECKI	13	3	9	3	5	4	36	20
PILSKI	ZŁOTOWSKI	27	16	0	0	4	2	6	4
PILSKI	SUMA:	155	88	30	21	28	19	137	98
POZNAŃSKI	GNIEŹNIENSKI	78	51	20	12	3	2	57	38
POZNAŃSKI	GRODZISKI	6	4	5	3	3	1	19	15
POZNAŃSKI	MIĘDZYCHODZKI	13	6	4	3	0	0	16	10
POZNAŃSKI	NOWOTOMYSKI	28	15	4	1	9	8	32	20
POZNAŃSKI	OBORNICKI	20	12	41	21	9	4	39	14
POZNAŃSKI	POZNAŃSKI	704	432	355	219	129	88	600	450
POZNAŃSKI	SZAMOTULSKI	41	26	0	0	0	0	13	10
POZNAŃSKI	ŚREMSKI	27	14	2	1	2	1	46	32
POZNAŃSKI	ŚREDZKI	27	16	0	0	5	4	31	23
POZNAŃSKI	WRZESIŃSKI	28	23	5	4	5	4	19	18
POZNAŃSKI	SUMA:	972	599	436	264	165	112	872	630
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE	SUMA:	1958	1227	843	526	423	291	1858	1348

Zasadnicze szkoły zawodowe

Zasadnicze szkoły zawodowe, podobnie jak średnie szkoły zawodowe kształcą bardzo dużą grupę młodych ludzi. Szkoły dają absolwentom możliwość kształcenia na 58 kierunkach. Poza wiedzą praktyczną uczniowie zdobywają także wiedzę teoretyczną na praktykach przygotowujących do wykonywania zawodu. Absolwenci kończący zasadniczą szkołę zawodową uzyskują tytuł robotnika wykwalifikowanego.

W 2003 roku liczba absolwentów zasadniczych szkół zawodowych wyniosła 15242 osoby, co w porównaniu z rokiem 2002 daje spadek o 11,8%. Spadła liczba kończących szkołę młodych ludzi, a także znacznie mniejsza ilość zarejestrowała się w powiatowych urzędach pracy 4936 osób. W stosunku do ubiegłego roku liczba ta zmalała o 1792 osoby tj. 26,6%. Jednocześnie w 2003 r. zwiększyła się liczba osób objętych programami aktywizującymi. W stosunku do analogicznego okresu w 2002 roku jest to wzrost o 585 osób tj. 72,7% (w tym kobiet o 223, tj. 66,4%). W ramach programów aktywizujących, w porównaniu do 2002 r., więcej młodych ludzi zostało skierowanych do pracy subsydiowanej (wzrost o 117 osób tj. 11,9%, w tym kobiet o 100 tj. 26,7%). Zwiększyła się również, o 220 tj. 33,8%, liczba osób skierowanych do pracy niesubsydiowanej (w tym kobiet o 42 tj. 15,4%). Działania podejmowane przez powiatowe urzędy pracy pozwoliły dużej liczbie młodych osób uzyskać pierwsze doświadczenie zawodowe.

Poszczególne kierunki ukończyła różna liczba absolwentów. Część z nich po zakończeniu szkoły nie znalazła zatrudnienia i zarejestrowała się w powiatowych urzędach pracy. Mimo małej liczby absolwentów odsetek bezrobocia po kierunku operator urządzeń do obróbki szkła wyniósł 100% (4 osoby). Równie wysoki odsetek charakteryzuje kierunek mechanik operator pojazdów i maszyn rolniczych 88,4% (252 osoby). Nieco mniej zarejestrowanych absolwentów jest po kierunku elektromechanik pojazdów samochodowych 68,9% (175 osób). Mimo dużej liczby zarejestrowanych absolwentów zasadniczych szkół zawodowych są także kierunki, po których młodzi ludzie nie rejestrowali się w powiatowych urzędach pracy. Należą do nich: betoniarz zbrojarz, bieliźniarz, kominiarz, kuśnierz, monter budownictwa wodnego, obuwnik, renowator zabytków architektury, zdun oraz złotnik jubiler. Spowodowane to jest zapewne małą ilością tego typu specjalistów na rynku pracy i tym samym dużym zapotrzebowaniem na oferowane przez nich usługi. W 2003 roku do pracy kierowano najczęściej absolwentów z branży gastronomicznej i pokrewnych kierunków (cukiernik i ciastkarz, kucharz) oraz kierunków mechanicznych (operatorzy obrabiarek, monterzy urządzeń).

Z subsydiowanej i niesubsydiowanej formy pomocy skorzystali także młodzi ludzie z zawodem sprzedawcy. W programach aktywizujących udział wzięło w 2003 roku 1390 absolwentów. Stosunkowo niewielka ilość absolwentów zasadniczych szkół zawodowych skierowanych do pracy i objętych programami aktywizującymi wynikać może z faktu, iż zapotrzebowanie na rynku wymaga doświadczenia zawodowego oraz ciągłego podnoszenia swoich kwalifikacji, czego niestety młodym ludziom brakuje

Sytuacja absolwentów zasadniczych szkół zawodowych na rynku pracy uwarunkowana jest ilością absolwentów kończących tego typu szkoły. Istotna jest także dostępność zasadniczych szkół zawodowych dla młodych ludzi oraz program nauczania uwzględniający nie tylko kierunki kształcące w zawodach przyszłości, ale także w zawodach, na które nie ma zapotrzebowania na rynku pracy. Spadek ogólnej liczby absolwentów zasadniczych szkół zawodowych rejestrujących się jako bezrobotni spowodowany jest najprawdopodobniej większą chęcią młodych ludzi do dalszej nauki oraz do podnoszenia swoich kwalifikacji w szkołach innego typu.

Absolwenci zasadniczych szkół zawodowych rocznik 2002/2003 w województwie wielkopolskim

Lp.	Nazwa i adres uczelni/szkoły	Rodzaj	Liczba absolwentów rocznik 2002/2003	w tym kobiety	Liczba bezrobotnych absolwentów rocznik 2002/2003 stan na 31 grudnia 2003 r.	w tym kobiety	% udział liczby zarejestrowanych absolwentów do ogółu absolwentów wg szkół	Liczba absolwentów rocznik 2002/2003 skierowanych do pracy niesubsydiowanej w 2003 r. ogółem	w tym kobiety	Liczba absolwentów rocznik 2002/2003 skierowanych do pracy subsydiowanej w 2003 r. ogółem	w tym kobiety	Liczba absolwentów rocznik 2002/2003 skierowanych na programy aktywizujące w 2003 r. ogółem	w tym kobiety
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.	Zasadnicza Szkoła Zawodowa, ul. Dworcowa 29, Bojanowo	publiczna	- ³	-	12	7	-	0	0	3	2	3	2
2.	Zasadnicza Szkoła Zawodowa, ul. Mury 28, Buk	publiczna	-	-	21	13	-	0	0	14	8	15	8
3.	Zasadniczą Szkołą Zawodowa, ul. Kościelna Buk	publiczna	-	-	6	4	-	6	6	1	1	2	1
4.	Zasadnicza Szkoła Zawodowa, ul. Wyszyńskiego 2, Chodzież	publiczna	297	69	51	20	17,2	19	9	50	20	50	20
5.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. J. Nojogo, ul. Chodzieska 29, Czarnków	publiczna	179	61	94	31	52,5	11	3	28	4	28	4
6.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych, ul. Konopnickiej 2, Drezdenko	publiczna	-	-	6	3	-	0	0	4	3	5	4
7.	Zasadnicza Szkoła Zawodowa, ul. Sienkiewicza 6, Gniezno	publiczna	250	76	70	21	28,0	12	2	10	1	12	1
8.	Zasadnicza Szkoła Zawodowa, ul. 22 Lipca 106, Gniezno	publiczna	159	70	33	29	20,8	4	2	0	0	0	0
9.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Zasadnicza Szkoła Zawodowa, ul. Powstańców Wlkp. 16, Gniezno	publiczna	121	20	3	1	2,5	0	0	0	0	0	0
10.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Zasadnicza Szkoła Zawodowa, ul. Walki Młodych 35, Gołańcz	publiczna	60	35	16	11	26,7	5	1	10	5	15	5
11.	Zespół Szkół Zawodowych Zasadnicza Szkoła Zawodowa, ul. Tuwima 44, Gostyń	publiczna	205	93	99	37	48,3	22	9	81	58	81	58
12.	Zespół Szkół Zasadnicza Szkoła Zawodowa ul. Żwirki i Wigury 2, Grodzisk Wlkp.	publiczna	256	127	140	78	54,7	29	11	16	9	22	9
13.	Zasadnicza Szkoła Zawodowa przy ZSZ nr 2, ul. Wrocławska 15, Jarocin	publiczna	264	98	132	65	50,0	24	8	5	2	8	2

³ „-” oznacza, iż organy prowadzące nie nadesłały danych.

14.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1, ul. Wojska Polskiego 66; Jarocin	publiczna	127	74	28	10	22,0	2	0	2	0	9	0
15.	Zespół Szkół Technicznych im. Leona Kruczkowskiego, ul. Kieniewicza 35, w Jastrowiu	publiczna	-	-	3	0	-	3	3	4	4	11	4
16.	Zespół Szkół Zawodowych, ul. Wojska Polskiego 25, w Jastrowiu	publiczna	-	-	19	10	-	3	0	13	7	13	7
17.	Zasadnicza Szkoła Zawodowa, ul. Wrocławska 39, Jutrosin	publiczna	194	76	25	12	12,9	7	3	1	0	1	0
18.	Ośrodek Doksztalowania Zawodowego - Zasadnicza Szkoła Zawodowa, ul. Przemysłowa 1, Kalisz	publiczna	101	47	1	1	1,0	0	0	0	0	0	0
19.	Szkoła Zasadnicza nr 3, ul. Wąska 13, Kalisz	publiczna	105	49	1	0	1,0	0	0	1	1	1	1
20.	Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy, ul. Handlowa 30, Kalisz	publiczna	-	-	5	4	-	1	0	0	0	0	0
21.	Zespół Szkół ul. Żwirki i Wigury 10, Kalisz	publiczna	132	48	14	4	10,6	2	1	7	3	7	3
22.	Zespół Szkół Technozno-Elektronicznych, ul. Częstochowska 99, Kalisz	publiczna	60	42	6	0	10,0	1	0	0	0	3	0
23.	Szkoła Zasadnicza Zespół Szkół Gastronomiczno-Hotelarskich, ul. Wodna 11-13, Kalisz	publiczna	209	156	96	70	45,9	28	11	19	6	19	6
24.	Zespół Szkół Budowlanych, ul. Skarszewska 13-15, Kalisz	publiczna	82	0	7	0	8,5	5	4	8	3	8	3
25.	Zespół Szkół Mechaniczno-Elektrycznych, ul. Rzemieślnicza 6, Kalisz	publiczna	91	0	1	0	1,1	1	0	0	0	0	0
26.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr3, ul. Wąska 13, Kalisz	publiczna	190	48	2	1	1,1	0	0	0	0	0	0
27.	Zespół Szkół Samochodowych, ul. 3 Maja 18, Kalisz	publiczna	94	42	11	0	11,7	6	0	0	0	4	0
28.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2, ul. Przemysłowa 10c, Kępno	publiczna	354	97	116	47	32,8	4	3	42	7	42	7
29.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Adama Mickiewicza, Pl. J. Piłsudskiego 13, Kleczew	publiczna	-	-	6	4	-	0	0	0	0	0	0

	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych, ul. Mickiewicza 4, Kłodawa	publiczna	117	71	26	14	22,2	1	0	1	0	3	0
31.	Zasadnicza Szkoła Zawodowa ul. Krotoszyńska 49, Kobylin	publiczna	50	25	13	10	26,0	1	0	1	0	3	0
32.	Ponadgimnazjalny Zespół Szkół Zawodowych, ul. Kolejowa 11, Koło	publiczna	291	73	101	47	34,7	11	8	18	5	20	10
33.	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczym w Kole, ul. Mickiewicza 14, Koło	publiczna	50	10	5	1	10,0	0	0	0	0	0	0
34.	Zespół Szkół Ekonomiczno- Administracyjnych im. St. i Wł. Grabskich, ul. Sienkiewicza 1, Koło	publiczna	34	31	6	5	17,6	2	0	0	0	0	0
35.	Specjalny Ośrodek Szkolno- Wychowawczym im. J.Korczaka, ul. Kaliska 19, Konin	publiczna	142	32	11	1	7,7	2	2	11	8	11	8
36.	Zespół Szkół Budowlanych, ul. Budowlanych 6, Konin	publiczna	278	105	49	10	17,6	15	6	10	7	10	7
37.	Zespół Szkół Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Stefana Batorego, ul. Wodna 1, Konin	publiczna	51	49	14	12	27,5	9	3	0	0	5	5
38.	Zespół Szkół Górniczo – Energetycznych, ul.St. Wyszyńskiego 3, Konin	publiczna	227	20	42	5	18,5	4	4	0	0	9	4
39.	Zespół Szkół im. M. Kopernika, ul. Al. 1 Maja 22, Konin	publiczna	220	92	67	40	30,5	21	8	5	4	12	10
40.	Zespół Szkół Technicznych i Hutniczych, ul. Kolska 1, Konin	publiczna	112	29	25	6	22,3	10	9	21	13	21	13
41.	Zasadnicza Szkoła Zawodowa w Zespole Szkół Zawodowych, ul. Wielichowska 43a, Kościan	publiczna	194	60	53	34	27,3	12	1	0	0	8	1
42.	Zespół Szkół Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego im. St. Staszica, ul. Kościelna 2, Kościelec	publiczna	39	13	7	3	17,9	0	0	0	0	0	0
43.	Zespół Szkół Rolniczych, ul. Zamkowa 1, Koźmin Wlkp.	publiczna	-	-	13	5	-	10	1	0	0	6	1
44.	Zespół Szkół Zasadniczych, ul. Niepodległości 34, Koźmin Wlkp.	publiczna	65	12	0	0	0,0	2	0	0	0	3	1
45.	Zespół Szkół Spożywczych im. S. Staszica, ul. Polańskiego 3, Krajanka	publiczna	-	-	11	2	-	2	0	7	0	7	0

46.	Zasadnicza Szkoła Zawodowa, ul. Ogród Ludowy 2, Krobia	publiczna	126	42	32	10	25,4	7	3	43	19	48	21
47.	Zasadnicza Szkoła Zawodowa przy ZSPonadgimnazjalnych nr 3, ul. Zdunowska 81, Krotoszyn	publiczna	272	78	105	29	38,6	32	7	1	1	1	1
48.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych 2., Plac Wolności 5 Krotoszyn	publiczna	49	34	8	8	16,3	5	2	1	1	1	1
49.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych, ul. Chłapowskiego 34, Krzywiń	publiczna	94	54	28	14	29,8	7	7	20	13	20	13
50.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych, ul. Sikorskiego 15, Krzyż	publiczna	83	37	37	7	44,6	2	2	4	1	7	2
51.	Zasadnicza Szkoła Zawodowa, pl. Dr Metziga 25, Leszno	publiczna	54	16	38	10	70,4	12	12	69	32	69	32
52.	Zasadnicza Szkoła Zawodowa, ul.1 Maja 1, Leszno	publiczna	-	-	14	0	-	6	4	1	0	1	0
53.	Zasadnicza Szkoła Zawodowa, ul. Kilińskiego 4, Leszno	publiczna	84	44	28	5	33,3	7	7	16	4	16	4
54.	Zasadnicza Szkoła Zawodowa, ul. Narutowicza 74a, Leszno	publiczna	26	0	9	0	34,6	2	0	0	0	1	0
55.	Zasadnicza Szkoła Zawodowa, ul. Niepodległości 32, Leszno	publiczna	88	28	9	3	10,2	4	0	1	0	1	0
56.	Zasadnicza Szkoła Zawodowa, ul. Poniatowskiego 2, Leszno	publiczna	93	43	51	31	54,8	8	2	7	3	7	3
57.	Zespół Szkół Zawodowych Zasadnicza Szkoła Zawodowa, ul. Twórców Liskowa 1, Lisków	publiczna	79	0	1	0	1,3	0	0	0	0	0	0
58.	Zasadnicza Szkoła Zawodowa, ul. Złotowska 15, Łobzenica	publiczna	-	-	8	3	-	6	6	8	8	8	8
59.	Publiczna Szkoła Zasadnicza, Marszew	publiczna	30	0	7	0	23,3	0	0	1	0	1	0
60.	Zasadnicza Szkoła Zawodowa, ul. M. Konopnickiej 3, Miejska Górka	publiczna	59	18	37	10	62,7	3	0	7	0	7	0
61.	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy, ul. Kościelna 2, Mosina	publiczna	-	-	2	1	-	0	0	1	0	2	0
62.	Zasadnicza Szkoła Zawodowa, ul. Topolowa 2, Mosina	publiczna	183	85	45	20	24,6	5	4	13	6	13	6

63.	Zespół Szkół Zawodowych, ul. Szkolna 1, Murowana Goślina	publiczna	-	-	20	7	-	5	1	3	3	4	3
64.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych, ul. Dudyczna 4, Nietążkowo	publiczna	129	44	21	7	16,3	4	1	5	3	6	3
65.	Zasadnicza Szkoła Zawodowa w Zespole Szkół nr 2, ul. Szczenieckiej 1, Nowy Tomyśl	publiczna	36	3	9	3	25,0	1	0	1	0	4	0
66.	Zespół Szkół nr 3 Zasadnicza Szkoła Zawodowa, Os. Północ 37, Nowy Tomyśl	publiczna	-	-	149	77	-	33	1	16	3	21	3
67.	Zespół Szkół Zawodowych, Plac Chopina, Nowy Tomyśl	publiczna	240	47	1	0	0,4	0	0	0	0	0	0
68.	Państwowa Szkoła Zawodowa, Objezierze	publiczna	11	0	6	0	54,5	12	0	0	0	0	0
69.	Zasadnicza Szkoła Zawodowa, ul. Ks. Szymańskiego 5, Oborniki	publiczna	179	62	105	32	58,7	28	8	30	9	30	9
70.	Zasadnicza Szkoła Zawodowa, ul. Bartosza 14, Odolanów	publiczna	-	-	14	5	-	10	7	23	9	23	9
71.	Zespół Szkół Zawodowych, ul. Krotoszyńska 121, Odolanów	publiczna	101	36	8	6	7,9	1	1	0	0	0	0
72.	Zasadnicza Szkoła Zawodowa, ul. Gimnazjalna 1, Opalenica	publiczna	69	13	49	10	71,0	2	0	14	4	14	4
73.	Zespół Szkół, ul. Parkowa 1, Opatówek	publiczna	48	11	3	0	6,3	0	0	4	1	4	1
74.	Zasadnicza Szkoła Zawodowa przy ZST, ul. Poznańska 44, Ostrów Wlkp.	publiczna	-	-	1	0	-	1	0	0	0	1	0
75.	Zespół Szkół Budowlano - Energetycznych - Zasadnicza Zawodowa, ul. Wolności 23, Ostrów Wlkp.	publiczna	-	-	39	5	-	11	10	35	11	35	11
76.	Zespół Szkół Ekonomicznych - Szkoła Zasadnicza, ul. Partyzancka 29, Ostrów Wlkp.	publiczna	92	86	29	24	31,5	1	0	0	0	0	0
77.	Zespół Szkół Usługowych ul. Wolności 12, Ostrów Wlkp.	publiczna	210	65	119	47	56,7	7	1	2	0	2	0
78.	Zespół Szkół Transportowo- Elektrycznych, ul. Kantaka 6, Ostrów Wielkopolski	publiczna	31	0	20	0	64,5	4	0	3	1	3	1

79.	Zespół Szkół Technicznych, ul. Poznańska 43, Ostrów Wlkp.	publiczna	60	1	12	1	20,0	0	0	0	0	4	0
80.	Zespół Szkół Nr 1 - Szkoła Zasadnicza, ul. Sikorskiego 9, Ostrzeszów	publiczna	193	96	55	26	28,5	9	3	10	6	10	6
81.	Zespół Szkół Nr 2, ul. Przemysłowa 7, Ostrzeszów	publiczna	48	0	9	0	18,8	2	1	2	1	3	2
82.	Zasadnicza Szkoła zawodowa przy ZSR, Grabonóg 66, Piaski	publiczna	-	-	2	1	-	1	0	9	5	9	5
83.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1, ul. Ceglana 4, Piła	publiczna	150	4	38	4	25,3	2	1	5	1	5	2
84.	Zespół Szkół Gastronomicznych, ul. Sikorskiego 73, Piła	publiczna	28	14	17	6	60,7	4	2	11	11	11	11
85.	Zespół Szkół Ponadgimn. Nr 2, ul. Teatralna 1, Piła	publiczna	259	133	61	30	23,6	9	0	12	0	12	2
86.	Zespół Szkół Ponadgimn. Nr 3 przy Zespole Szkół Budowlanych, ul. Kilińskiego 16, Piła	publiczna	52	0	12	0	23,1	2	0	3	0	3	0
87.	Szkoła Zasadnicza przy ZST, ul. Zielona 3, Pleszew	publiczna	140	65	21	10	15,0	5	0	5	3	5	3
88.	Zespół Szkół Usługowo-Gospodarczych, ul. Poznańska 36, Pleszew	publiczna	295	121	134	60	45,4	10	4	20	5	20	5
89.	Zespół Szkół Zawodowych nr 2 Pleszew	publiczna	-	-	1	0	-	0	0	0	0	0	0
90.	Zespół Szkół Zawodowych, ul. Wolności 10, Pniewy	publiczna	129	63	37	16	28,7	2	1	10	4	10	4
91.	Zasadnicza Szkoła Zawodowa, ul. Krobska 19, Pogorzela	publiczna	98	15	26	6	26,5	6	0	19	5	25	9
92.	Zasadnicza Szkoła Mechanizacji Rolnictwa, ul. Gołęcińska 9, Poznań	publiczna	55	0	1	0	1,8	0	0	0	0	0	0
93.	Zespół Szkół Technicznych w Gospodarce Żywnościowej, ul. Gołęcińska 9, Poznań	publiczna	-	-	5	0	-	1	0	0	0	2	0
94.	Zasadnicza Szkoła Odzieżowa, ul. Kazimierza Wielkiego 17, Poznań	publiczna	56	46	21	20	37,5	4	1	2	0	2	1
95.	Zasadnicza Szkoła Zawodowa, ul. Krańcowa, Poznań	publiczna	-	-	1	0	-	0	0	2	1	4	4

96.	Zespół Szkół Mechaniki Precyzyjnej, ul. Jawornicka 1, Poznań	publiczna	35	0	3	0	8,6	0	0	1	1	2	1
97.	Zespół Szkół Mechanicznych im. Komisji Edukacji Narodowej, ul. Świerkowa 8, Poznań	publiczna	49	0	4	0	8,2	1	1	0	0	1	0
98.	Zespół Szkół Łączności im. Mikołaja Kopernika, ul. Przelajowa 4, Poznań	publiczna	126	56	3	0	2,4	0	0	1	0	1	1
99.	Zespół Szkół im. Joachima Lelewela, ul. Działyńskich 4/5, Poznań	publiczna	255	137	89	44	34,9	17	16	4	1	6	5
100.	Zespół Szkół Handlowych Nr 2, ul. Łazowa 77, Poznań	publiczna	119	95	45	38	37,8	2	0	0	0	0	0
101.	Zespół Szkół Handlowych im. Oskara Langego ul. Śniadeckich 54/58, Poznań	publiczna	121	96	6	5	5,0	3		1	0	2	0
102.	Zespół Szkół Geodezyjno-Drogowych, ul. Szamotulska 33, Poznań	publiczna	62	0	7	0	11,3	5	0	0	0	0	0
103.	Zespół Szkół Elektrycznych Nr 2, ul. Świt 25, Poznań	publiczna	140	35	1	1	0,7	2	0	0	0	0	0
104.	Zespół Szkół Gastronomicznych im. Karola Libelta, ul. Podkomorska 49, Poznań	publiczna	159	45	34	11	21,4	1	0	0	0	0	0
105.	Zespół Szkół Budowlano-Drzewnych, ul. Raszyńska 48, Poznań	publiczna	141	40	13	0	9,2	2	1	0	0	0	0
106.	Zespół Szkół Budowlanych, ul. Grunwaldzka 152, Poznań	publiczna	183	34	39	1	21,3	6	0	2	0	9	0
107.	Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 5; Os. Łokietka 104, Poznań	publiczna	-	-	3	0	-	0	0	1	0	4	0
108.	Zespół Szkół Przemysłu Spożywczego im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich, ul. Warzywna 19, Poznań	publiczna	-	-	10	5	-	5	1	1	1	4	3
109.	Zespół Szkół Samochodowych im. inż. Tadeusza Tańskiego, ul. Zamenhofa 142, Poznań	publiczna	155	25	22	0	14,2	3	0	0	0	0	0
110.	Zespół Szkół Społecznych "Awista", ul. Nieszawska 5, Poznań	publiczna	-	-	3	2	-	3	0	0	0	1	0
111.	Zespół Szkół Zawodowych Nr 1, ul. Św. Floriana 3, Poznań	publiczna	109	0	16	0	14,7	8	4	7	3	7	3
112.	Zespół Szkół Zawodowych Nr 6, ul. Różana 17a, Poznań	publiczna	92	69	50	36	54,3	2	0	3	0	3	0

113.	Zasadnicza Szkoła Zawodowa, ul.Powst. Wlkp I, Przemęt	publiczna	125	76	27	12	21,6	6	4	11	7	11	7
114.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Centrum Kształcenia Ustawicznego - Zasadnicza Zawodowa, ul.PTR 6 Przygodzice	publiczna	100	26	7	2	7,0	1	0	0	0	0	0
115.	Zasadnicza Szkoła Specjalna, ul. Grota Roweckiego 9, Rawicz	publiczna	-	-	8	2	-	2	2	8	6	8	6
116.	Zespół szkół nr 2, Rawicz	publiczna	-	-	2	0	-	0	0	1	0	4	0
117.	Zespół Szkół Zawodowych, II Armii WP 1, Rogoźno	publiczna	283	66	85	33	30,0	20	7	20	8	20	8
118.	Ośrodek Szkolno-Wychowawczy; Plac Szkolny 14, Słupca	publiczna	-	-	2	1	-	0	0	1	0	9	0
119.	Zespół Szkół Zawodowych, ul. Kopernika 11a, Słupca	publiczna	237	73	135	67	57,0	51	4	9	6	10	9
120.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im.Henryka Sienkiewicza, ul. Gimnazjalna 2, Sompolno	publiczna	-	-	10	8	-	7	0	0	0	0	0
121.	Zasadnicza Szkoła Zawodowa, ul. Staszica 3; Śrem	publiczna	37	0	7	0	18,9	1	0	1	0	1	0
122.	Zespół Szkół Zawodowych ul. Popiełuszki 30, Śrem	publiczna	229	75	96	27	41,9	5	2	10	6	10	6
123.	Zespół Szkół Ekonomicznych im. C. Ratajskiego, ul. Wybickiego 2, Śrem	publiczna	115	98	17	10	14,8	1	0	3	1	4	4
124.	Zespół Szkół Zawodowych, ul. Podgórna 12, Swarzędz	publiczna	207	90	68	14	32,9	5	5	21	10	21	10
125.	Zasadnicza Szkoła Zawodowe im. Hugona Kołłątaja, ul. Mickiewicza 4, Szamotuły	publiczna	-	-	59	17	-	3	3	1	0	8	7
126.	Zespół Szkół Zawodowych, ul. Paderewskiego 27, Środa Wlkp.	publiczna	204	112	104	41	51,0	3	0	13	6	24	11
127.	Zespół Szkół Rolniczych-Zasadnicza Szkoła Zawodowa, ul. Kosynierów 2B, Środa Wlkp.	publiczna	88	17	11	4	12,5	0	0	0	0	6	0
128.	Zasadnicza Szkoła Rolnicza w ZSR, Tarce 19	publiczna	-	-	7	4	-	5	5	4	0	4	0

129.	Zespół Szkół Technicznych, ul. 27 Stycznia 100, Trzcianka	publiczna	31	3	14	3	45,2	2	0	3	0	4	0
130.	Zespół Szkół, ul. Sikorskiego 36, Trzcianka	publiczna	120	45	31	15	25,8	1	0	13	5	13	7
131.	Zespół Szkół Zawodowych ul. Mickiewicza 33, Trzemeszno	publiczna	117	45	21	9	17,9	2	1	3	0	5	0
132.	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Zasadnicza Szkoła Zawodowa, Plac Sienkiewicza 3, Turek	publiczna	-	-	1	0	-	1	0	0	0	1	0
133.	Zespół Szkół Zawodowych Zasadnicza Szkoła Zawodowa im. gen. prof. S. Kaliskiego, ul. Milewskiego 3b, Turek	publiczna	371	129	211	87	56,9	22	0	14	8	36	11
134.	Zasadnicza Szkoła Zawodowa, ul. Kcyńska 48, Wągrowiec	publiczna	222	53	103	31	46,4	25	8	27	12	49	19
135.	ZSZ Brenno, ul. Kościelna 1, Wijewo	publiczna	60	20	15	6	25,0	1	1	8	5	8	5
136.	Zasadnicza Szkoła Zawodowa w Zespole Szkół Rolniczych Centrum Kształcenia Praktycznego, ul. Powodowo 1, Wolsztyn	publiczna	63	0	5	0	7,9	1	1	5	2	15	6
137.	Zespół Szkół Zawodowych, ul. Kusocińskiego 1, Wolsztyn	publiczna	312	123	186	74	59,6	32	15	33	16	39	17
138.	Zasadnicza Szkoła Zawodowa, ul. Powstańców Wlkp. 25, Wronki	publiczna	117	45	32	22	27,4	10	10	9	5	9	5
139.	Zasadnicza Szkoła Zawodowa, ul. Koszarowa 12, Września	publiczna	295	64	134	43	45,4	5	4	8	6	28	6
140.	Zasadnicza Szkoła Zawodowa; ul. Wojska Polskiego 1, Września	publiczna	23	0	8	0	34,8	1	0	1	0	6	1
141.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych, ul. Wiejska 1, Wyrzysk	publiczna	118	40	29	5	24,6	7	2	0	0	0	0
142.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych, ul. Pyzderska 75, Zagórz	publiczna	100	39	9	0	9,0	0	0	0	0	0	0
143.	Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Szkół; ul. Kościelna 4, Zagórz	publiczna	-	-	2	0	-	0	0	0	0	0	0
144.	Zespół Szkół nr 2 Zasadnicza Szkoła Zawodowa, ul. 17 Stycznia 27, Zbąszyń	publiczna	204	90	70	42	34,3	9	0	12	0	34	3

145.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych, ul. Strzelecka 10, Zduny	publiczna	84	35	3	1	3,6	0	0	0	0	2	0
146.	Zespół Szkół Zawodowych, ul. Norwida 10, Złotów	publiczna	205	110	96	32	46,8	2	0	8	4	8	4
147.	Zespół Szkół Rolniczych, ul. 8 Marca 5, Złotów	publiczna	-	-	1	0	-	0	0	1	0	1	0
SUMA:			15 242	5 460	4 936	1 987	32,4	871	314	1 101	474	1 390	559

Absolwenci zasadniczych szkół zawodowych rocznik 2002/2003 w województwie wielkopolskim z uwzględnieniem kierunków kształcenia

Lp.	Kierunek	Liczba absolwentów 2002/2003	w tym kobiety	Liczba bezrobotnych absolwentów rocznik 2002/2003 stan na 31 grudnia 2003 r.	w tym kobiety	% udział liczby absolwentów zarejestrowanych do ogółu absolwentów wg kierunków	Liczba absolwentów rocznik 2002/2003 skierowanych do pracy niesubsydiowanej w 2003 r. ogółem	w tym kobiety	Liczba absolwentów rocznik 2002/2003 skierowanych do pracy subsydiowanej w 2003 r. ogółem	w tym kobiety	Liczba absolwentów rocznik 2002/2003 skierowanych na programy aktywizujące w 2003 r. ogółem	w tym kobiety
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1.	betoniarz zbrojarz	11	0	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0
2.	bieliźniarz	1	1	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0
3.	blacharz	292	4	94	3	32,2	16	15	34	14	42	15
4.	zdobnik szkła	25	10	1	0	4,0	3	3	0	0	0	0
5.	cieśla	28	0	5	0	17,9	1	0	7	2	9	3
6.	cukiernik i ciastkarz	573	295	275	159	48,0	34	8	52	24	92	25
7.	dekarz	20	0	2	0	10,0	0	0	0	0	0	0
8.	drukarz	85	2	21	2	24,7	6	5	4	0	6	2
9.	elektromechanik pojazdów samochodowych	254	2	175	2	68,9	29	12	49	31	52	37
10.	elektryk	669	1	103	1	15,4	44	8	33	15	40	23
11.	fotograf	65	46	8	5	12,3	1	1	12	5	21	6
12.	fryzjer	690	649	251	230	36,4	35	20	54	35	55	36
13.	introligator	33	17	18	5	54,6	9	2	2	0	7	1
14.	kaletnik	53	40	1	1	1,9	0	0	0	0	0	0
15.	kamieniarz	5	0	1	0	20,0	0	0	0	0	1	0
16.	kelner	223	138	54	25	24,2	20	19	53	17	55	19
17.	kominiarz	1	0	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0
18.	kowal	5	0	1	0	20,0	0	0	0	0	0	0
19.	krawiec	584	559	160	144	27,4	91	14	23	16	47	17
20.	kucharz	1417	646	529	382	37,3	53	27	69	41	90	44

21.	kuśnierz	1	0	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0
22.	lakiernik	175	2	72	2	41,1	16	12	58	27	60	30
23.	malarz	226	0	133	0	58,9	14	14	41	16	49	18
24.	mechanik monter maszyn i urządzeń	121	0	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0
25.	mechanik operator pojazdów i maszyn rolniczych	285	2	252	2	88,4	24	4	30	14	80	18
26.	mechanik pojazdów samochodowych	1974	4	594	4	30,1	77	30	84	27	112	36
27.	mechanik precyzyjny	84	0	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0
28.	mechanik precyzyjny - optyk	2	0	1	0	50,0	0	0	0	0	1	0
29.	mechanik precyzyjny - zegarmistrz	2	0	1	0	50,0	0	0	2	0	5	0
30.	operator maszyn i urządzeń metalurgicznych	4	0	3	0	75,0	0	0	1	0	13	3
31.	monter instalator urządzeń technicznych w budownictwie miejskim	7	0	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0
32.	monter budownictwa wodnego	1	0	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0
33.	modelarz odlewnik	18	0	2	0	11,1	0	0	0	0	0	0
34.	monter elektronik	151	1	39	1	25,8	16	9	15	5	25	7
35.	monter instalacji i urządzeń sanitarnych	260	0	121	0	46,5	30	4	64	25	67	28
36.	monter instalacji i urządzeń telekomunikacyjnych	61	1	5	1	8,2	0	0	2	0	3	1
37.	monter konstrukcji budowlanych	2	0	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0
38.	monter sieci komunalnych	4	0	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0
39.	murarz	293	0	74	0	25,3	24	13	37	12	39	13
40.	obuwnik	4	0	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0
41.	ogrodnik	88	33	17	3	19,3	2	2	10	6	11	8
42.	operator obrabiarek skrawających	128	4	28	4	21,9	28	3	12	2	13	4
43.	operator urządzeń do obróbki szkła	4	0	4	0	100,0	1	0	1	0	2	0
44.	operator urządzeń przemysłu chemicznego	22	0	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0
45.	operator urządzeń przemysłu spożywczego	30	13	3	1	10,0	0	0	0	0	0	0

46.	posadzkarz	31	0	13	0	41,9	5	0	4	0	14	0
47.	piekarz	524	21	189	5	36,1	73	15	76	30	80	32
48.	pracownik przetwórstwa mięsa	212	2	58	2	27,4	11	0	15	6	19	7
49.	monter instalacji budowlanych	24	1	13	1	54,2	1	0	0	0	0	0
50.	renowator zabytków architektury	4	0	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0
51.	rolnik	178	21	37	11	20,8	17	6	15	7	18	9
52.	sprzedawca	3 376	2 917	1 017	977	30,1	114	39	89	41	94	45
53.	stolarz	1 075	15	370	7	34,4	44	19	66	24	69	30
54.	ślusarz	451	4	120	4	26,6	23	8	61	31	66	33
55.	tapicer	286	4	71	3	24,8	9	2	24	1	30	9
56.	technolog robót wykończeniowych w budownictwie	75	0	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0
57.	zdun	15	0	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0
58.	złotnik jubiler	10	5	0	0	0,0	0	0	2	0	3	0
SUMA:		15 242	5 460	4 936	1 987	32,4	871	314	1 101	474	1 390	559

Szkoły średnie zawodowe

Średnie szkoły zawodowe kształcą jedną z najliczniejszych grup absolwentów. Stanowią oni bardzo zróżnicowaną grupę pod względem kierunków kształcenia. Ukończyli technikum lub liceum techniczne na jednym z 70 kierunków. Czas nauki w tego typu szkołach wynosi 5 lat, a oprócz przedmiotów ogólnokształcących prowadzone są przedmioty zawodowe. Absolwenci kończący średnią szkołę zawodową uzyskują tytuł technika.

W 2003 roku średnie szkoły zawodowe ukończyło 19770 osób, natomiast w 2002 roku 15531. W omawianej grupie absolwentów nastąpił więc wzrost o 27,2% (tj. o 4239 osób).

Spadła natomiast liczba absolwentów szkół średnich zawodowych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy z 5613 w 2002 roku do 3457 w 2003 roku (spadek o 38,4%). W tym okresie odsetek zarejestrowanych z tej grupy wyniósł 17,5%.

Możliwość kształcenia na wielu różnorodnych kierunkach nie była gwarancją otrzymania zatrudnienia. Znaczna część absolwentów zgłosiła się do powiatowych urzędów pracy. Najwyższy odsetek zarejestrowanych absolwentów odnotowano po kierunku technik transportu kolejowego 92,3% (24 osoby), gastronom 96,3% (78 osób) oraz po kierunku elektromechanik 54,5% (163 osoby). Znaczny udział wśród zarejestrowanych absolwentów w roku 2003 stanowili technicy handlowcy, wynosił on 29,0%, tj. 351 osób i technicy mechanicy 26,2%, tj. 307 osób. Tak wysoka liczba zarejestrowanych absolwentów spowodowana jest popularnością tych właśnie kierunków, niemal każda szkoła zawodowa oferuje kształcenie w tych zawodach. Powoduje to nasycenie rynku pracy i w efekcie wzrost bezrobocia w tej grupie młodych ludzi. Znacznym odsetkiem charakteryzują się również kierunki rolnicze i okołorolnicze takie jak technik agrobiznesu 41,0% (132 osoby), rolno-spożywczy 64,5% (20 osób).

Najmniejszy udział przypadł grupie techników fryzjerstwa, fotografii, gospodarki łowieckiej, technologii ceramiki, technologii maszyn oraz zarządzania informacją; poszczególny udział tych absolwentów to zaledwie 0,02 % (1 osoba) zarejestrowanych absolwentów ogółem.

W 2003 roku do pracy skierowano ogółem 1548 absolwentów tej grupy, w tym do pracy niesubsydiowanej 941 osób, natomiast subsydiowanymi formami zatrudnienia objęto 607 osób. Najczęściej byli to absolwenci kierunków mechanicznych, handlowych, technologii żywności, elektryki, ekonomii, elektroniki, mechaniki pojazdów samochodowych oraz technik gospodarstwa domowego i budownictwa.

Analizując dane z roku 2002 do najliczniejszej grupy absolwentów zarejestrowanych zaliczano techników ekonomistów – ich udział w omawianej grupie wyniósł 18%, tj. 1016 osób i

techników handlowców 9 %, tj. 508 osób, natomiast najmniej zostało zarejestrowanych techników wiertników 0,03% (2 osoby) oraz techników informatyków 0,05% (3 osoby).

Jak wynika z powyższych danych, w obu analizowanych okresach do grupy najczęściej się rejestrującej należą technicy handlowcy, co świadczyć może o dużym nasyceniu rynku pracy osobami posiadającymi takie wykształcenie, jak również o wysokiej rotacji na tych stanowiskach obserwowanej w szczególności w dużych miastach.

Wśród kierunków kształcenia w średnich szkołach zawodowych są takie, po których absolwenci zarejestrowali się w niewielkiej liczbie bądź nie zarejestrowali się w ogóle w powiatowych urzędach pracy. Wśród nich jest monter 12% (11 osób), technik analityk środków spożywczych 1,3% (7 osób), technik energetyk 2,5% (14 osób). Do kierunków, po których absolwenci znaleźli zatrudnienie zalicza się technik urządzeń i instalacji przemysłu gazowniczego. W programach aktywizujących udział wzięło w 2003 roku 1899 absolwentów, przede wszystkim handlowców, ekonomistów, technologów żywności, mechaników i rolników.

Niewielka ilość absolwentów średnich szkół zawodowych skierowanych do pracy i objętych programami aktywizującymi wynikać może z faktu, iż coraz większa grupa młodych ludzi pomimo posiadania zawodu, ze względu na trudną sytuację na rynku pracy decyduje się na podjęcie dalszej nauki w szkole policealnej lub wyższej.

Absolwenci średnich szkół zawodowych rocznik 2002/2003 w województwie wielkopolskim

Lp.	Nazwa i adres uczelni/szkoły	Rodzaj	Liczba absolwentów rocznik 2002/2003	w tym kobiety	Liczba bezrobotnych absolwentów rocznik 2002/2003 stan na 31 grudnia 2003 r.	w tym kobiety	% udział liczby absolwentów zarejestrowanych do ogółu absolwentów wg szkół	Liczba absolwentów rocznik 2002/2003 skierowanych do pracy niesubsydiowanej w 2003 r. ogółem	w tym kobiety	Liczba absolwentów rocznik 2002/2003 skierowanych do pracy subsydiowanej w 2003 r. ogółem	w tym kobiety	Liczba absolwentów rocznik 2002/2003 skierowanych na programy aktywizujące w 2003 r. ogółem	w tym kobiety
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.	Technikum Zespół Szkół 1.ul. Parkowa 1 Biała	publiczna	57	39	4	2	7,0	2	0	1	0	4	1
2.	Zespół Szkół Gospodarki Żywności. im. M.Drzymały w Brzostowie Szkoła w Nierzychowie Białośliwie	publiczna	-	-	13	9	0	3	0	2	2	2	2
3.	Zespół Szkół Rolniczych ul. Dworcowa 29 Bojanowo	publiczna	41	22	24	13	58,5	2	1	2	1	10	9
4.	Zespół Szkół Rolniczych w Grzybnie Brodnica	publiczna	31	13	16	10	51,6	0	0	6	6	12	8
5.	Zespół Szkół Rolniczych w Trzciance Filia Buk ul. Niegolewskich 11a Buk	publiczna	-	-	2	1	0	0	0	0	0	0	0
6.	Liceum Zawodowe Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Tarce 19 Jarocin	publiczna	32	12	1	1	3,1	1	1	0	0	1	1
7.	Technikum Technologii Żywności Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych ul. Szkolna Chodzież	publiczna	-	-	2	0	0	0	0	0	0	1	0
8.	Zespół Szkół Licealno- Gimnazjalnych w Ratajach ul. Chodzieska 9 Chodzież	publiczna	26	10	4	1	15,4	0	0	0	0	4	3
9.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych ul. Wyszyńskiego 2 Chodzież	publiczna	227	133	22	9	9,7	5	1	3	2	11	4
10.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych ul. Chodzieska 29 Czarnków	publiczna	252	180	45	14	17,9	1	1	2	1	10	5
11.	Liceum Zawodowe Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych ul. Słoneczna 4 Damasławek	publiczna	-	-	1	1	0	1	0	0	0	9	5
12.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 4 ul. 22 Lipca 106 Gniezno	publiczna	90	60	23	17	25,6	4	2	1	1	7	7
13.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 ul. Sobieskiego 20 Gniezno	publiczna	79	32	16	6	20,3	1	1	3	3	5	3

14.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 3 ul. Sienkiewicza 6 Gniezno	publiczna	34	2	13	6	38,2	5	1	0	0	4	1
15.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych ul. Chrobrego 23 Gniezno	publiczna	114	104	13	13	11,4	11	11	2	2	7	7
16.	Zespół Szkół Zawodowych nr. 2 ul. Cieszkowskiego 17 Gniezno	publiczna	161	1	9	0	5,6	6	0	1	0	2	0
17.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych ul. Walki Młodych 35 Gołańcz	publiczna	28	6	16	6	57,1	4	3	2	0	11	8
18.	Zespół Szkół Leśnych w Goraju Czarnków	publiczna	-	-	4	0	0	0	0	0	0	2	0
19.	Technikum Mechaniczne Zespół Szkół Zawodowych ul. Tuwima 44 Gostyń	publiczna	137	86	6	1	4,4	3	0	8	0	9	1
20.	Zespół Szkół Rolniczych Grabonóg	publiczna	113	62	22	18	19,5	12	8	28	8	28	8
21.	Technikum Rolnicze Zespół Szkół Rolniczych Kotowo 17 Granowo	publiczna	34	18	18	11	52,9	4	2	0	0	5	4
22.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych ul. Żwirki i Wigury 2 Grodzisk	publiczna	52	24	45	20	86,5	8	3	3	0	12	5
23.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 ul. Wojska Polskiego 66 Jarocin	publiczna	173	107	77	65	44,5	10	11	9	3	15	3
24.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 ul. Wrocławska 15 Jarocin	publiczna	80	54	41	21	51,3	11	1	6	2	8	2
25.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych ul. Wojska Polskiego 1 Jarocin	publiczna	-	-	2	1	0	2	2	0	0	1	1
26.	Zespół Szkół Technicznych ul. Kieniewicza 35 Jastrowie	publiczna	105	40	26	10	24,8	1	0	5	2	10	5
27.	Zespół Szkół Zawodowych ul. Wojska Polskiego 25 Jastrowie	publiczna	48	20	24	17	50,0	0	0	4	4	9	4
28.	Medyczne Studium Zawodowe ul. Kaszubska 13 Kalisz	publiczna	-	-	11	8	0	7	6	4	0	3	0
29.	Technikum Zespół Szkół Mechaniczno- Elektrycznych ul. Rzemieślnicza 6 Kalisz	publiczna	104	38	14	4	13,5	5	1	8	0	8	2

30.	Technikum Zespół Szkół Techniczno-Elektronicznych ul. Częstochowska 99 Kalisz	publiczna	101	1	23	1	22,8	6	0	18	0	18	1
31.	Zespół Szkół Budowlanych ul. Skarszewska 13-15 Kalisz	publiczna	73	29	17	4	23,3	12	6	11	1	7	1
32.	Zespół Szkół Budowlanych ul. Żwirki i Wigury 10 Kalisz	publiczna	-	-	4	2	-	0	0	1	0	2	1
33.	Zespół Szkół Ekonomicznych ul. Legionów 6 Kalisz	publiczna	201	151	14	14	7,1	12	10	10	6	10	6
34.	Zespół Szkół Gastronomiczno-Hotelarskich ul. Wodna 11-13 Kalisz	publiczna	123	88	63	58	51,2	18	10	14	5	22	5
35.	Zespół Szkół Samochodowych ul. 3 Maja 18 Kalisz Kalisz	publiczna	76	0	7	0	9,2	6	0	8	3	8	3
36.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1 ul. Sienkiewicza 25 Kępno	publiczna	247	172	88	76	35,6	14	5	5	8	16	8
37.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych ul. Mickiewicza 4 Kłodawa	publiczna	21	1	5	1	23,8	3	1	0	0	3	1
38.	Centrum Szkoleniowe "Wiedza" ul. Kolejowa 5 Koło	niepubliczna	-	-	5	1	-	2	1	0	0	2	1
39.	Ponadgimnazjalny Zespół Szkół Zawodowych ul. Kolejowa 11 Koło	publiczna	65	23	38	10	58,5	10	2	2	4	12	6
40.	Zespół Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych im. St. i Wł. Grabskich ul. Sienkiewicza 1 Koło	publiczna	24	17	24	17	100,0	14	10	1	4	10	8
41.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Powierciu Koło	publiczna	94	47	21	11	22,3	4	2	0	0	7	4
42.	Centrum Szkoleniowe "Wiedza" ul. Kolejowa 2 Konin	niepubliczna	-	-	0	3	0	4	0	0	0	0	0
43.	Zespół Szkół Budowlanych ul. Budowlanych 6 Konin	publiczna	108	50	24	11	22,2	9	2	5	1	15	6
44.	Zespół Szkół Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Stefana Batorego ul. Wodna 1 Konin	publiczna	46	40	45	40	97,8	20	17	10	7	12	7
45.	Zespół Szkół Górniczo-Energetycznych ul. Wyszyńskiego 3 Konin	publiczna	205	82	51	9	24,9	22	5	10	3	23	4

46.	Zespół szkół im T. Kościuszki w Koninie ul. Mickiewicza 14 Konin	publiczna	70	58	1	1	1,4	0	0	0	0	0	0
47.	Zespół Szkół Medycznych im. Marcinkowskiego ul. Przemysłowa 4 Konin	publiczna	25	25	1	1	4,0	0	0	0	0	0	0
48.	Zespół Szkół Technicznych i Hutniczych ul.Kolska 1 Konin	publiczna	86	23	31	10	36,0	9	3	7	3	9	4
49.	Zespół Szkół Zawodowych im. Mikołaja Kopernika ul.Aleje 1 Maja 22 Konin	publiczna	288	128	62	31	21,5	18	9	14	5	15	5
50.	Medyczne Studium Zawodowe pl. Paderewskiego 1 Kościan	publiczna	-	-	2	1	0	2	2	0	0	2	1
51.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych ul. Wielichowska 43 a Kościan	publiczna	190	135	12	9	6,3	8	4	5	6	9	7
52.	Zespół Szkół Rolniczych Centrum Kształcenia Ustawicznego im. St. Staszica ul. Kościelna 2 Kościelec	publiczna	142	80	27	19	19,0	7	3	0	0	17	8
53.	Zespół Szkół Rolniczych ul. Zamkowa 1 Koźmin Wlkp.	publiczna	104	60	13	8	12,5	13	8	6	2	18	5
54.	Technikum Rolnicze Zespół Szkół Gospodarki Żywnościowej im. M.Drzymały w Brzostowie Miasteczko Krajeńskie	publiczna	-	-	16	9	0	5	2	2	2	6	5
55.	Zespół Szkół Spożywczych ul. Polańskiego 3 Krajenka	publiczna	-	-	24	14	0	3	1	4	3	12	5
56.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 ul. Mickiewicza 11 Krotoszyn	publiczna	106	67	12	10	11,3	24	15	6	4	13	5
57.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 3 ul. Zdunowska 81 Krotoszyn	publiczna	32	0	12	0	37,5	16	0	4	0	8	0
58.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych ul. Wolności 5 Krotoszyn	publiczna	82	73	18	9	22,0	17	14	15	8	25	9
59.	Technikum Rolnicze Zespół Szkół Rolniczych Centrum Kształcenia Ustawicznego Trzcianka 15a Kuślin	publiczna	28	28	5	3	17,9	1	1	0	0	6	4

60.	Technikum Technologii Żywności Prywatne Szkoły Ponadpodstawowe "EDUKATOR" ul. Opalińskich Leszno	niepubliczna	-	-	1	1	0	0	0	0	0	1	1
61.	Zespół Szkół Budowlanych ul. Niepodległości 32 Leszno	publiczna	112	75	6	2	5,4	3	2	1	1	1	1
62.	Zespół Szkół Ekonomicznych ul. Poniatowskiego 2 Leszno	publiczna	334	255	29	23	8,7	8	6	6	5	18	8
63.	Zespół Szkół Elektroniczno - Komunikacyjnych ul. Kilińskiego 4 Leszno	publiczna	68	2	26	1	38,2	5	0	13	1	15	1
64.	Zespół Szkół Ochrony Środowiska pl. Dr Metziga 25 Leszno	publiczna	83	53	28	15	33,7	4	1	6	7	14	8
65.	Zespół Szkół Odzieżowych ul. Kurpińskiego 2 Leszno	publiczna	72	71	11	11	15,3	5	5	2	2	2	2
66.	Zespół Szkół Rolniczo-Budowlanych ul.1 Maja 1 Leszno	publiczna	130	94	41	22	31,5	6	4	1	1	16	8
67.	Zespół Szkół Technicznych ul.Narutowicza 74a Leszno	publiczna	130	0	48	0	36,9	14	1	21	2	25	2
68.	Technikum Zespół Szkół Nr 1 ul. Twórców Liskowa 1 Lisków	publiczna	66	15	3	0	4,5	5	2	1	0	6	5
69.	Technikum Zespół Szkół Nr 2 im.Marii Kaszubskiej "Wery" ul. Leśna 1 Lisków	publiczna	85	59	14	11	16,5	3	3	2	2	18	11
70.	Liceum Ekonomiczne Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych ul. Chrobrego 33 Lubasz	publiczna	24	9	1	0	4,2	0	0	0	0	0	0
71.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych ul. Złotowska 15 Łobżenica	publiczna	57	36	10	6	17,5	3	3	1	1	7	7
72.	Zespół Szkół Nr 1 ul. Gwardii Ludowej 6a Międzychód	publiczna	48	33	18	15	37,5	5	5	0	0	17	6
73.	Zespół Szkół Nr 2 ul. Chrobrego 13 Międzychód	publiczna	27	17	25	17	92,6	4	1	6	1	15	7
74.	Zespół Szkół Nr 3 ul. Dworcowa 24 Międzychód	publiczna	28	14	19	14	67,9	2	1	3	3	13	9
75.	Zespół Szkół Elektro-Mechanicznych ul. Norwida 10 Złotów	publiczna	49	0	28	0	57,1	0	0	4	0	11	0

76.	Zespół Szkół Rolniczych ul. 8 Marca 5 Złotów	publiczna	103	59	34	24	33,0	0	0	6	4	14	9
77.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych ul. Strzelecka 10 Zduny	publiczna	44	9	1	0	2,3	0	0	0	0	1	0
78.	Zespół Szkół nr 2 ul. 17 Stycznia 27 Zbąszyń	publiczna	28	28	5	5	17,9	3	3	0	0	7	5
79.	Ponadgimnazjalny Zespół Szkół ul. Pyzdarska 75 Zagórow	publiczna	-	-	22	15	0	0	0	0	0	1	1
80.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych ul. Wiejska 1 Wyrzysk	publiczna	-	-	11	5	0	1	1	1	0	5	5
81.	Liceum Ekonomiczne Stowarzyszenia Oświatowców Polskich ul. Kaliska 2 Września	publiczna	-	-	5	2	0	0	0	0	0	2	0
82.	Liceum Techniczne ul. Koszarowa 2 Września	publiczna	61	47	7	7	11,5	3	3	0	0	5	5
83.	Technikum Zawodowe Mleczarskie ul. Gnieźnieńska 29 Września	publiczna	117	76	14	11	12,0	1	0	0	0	12	8
84.	Zespół Szkół Politechnicznych ul. Wojska Polskiego 1 Września	publiczna	199	29	61	25	30,7	3	0	8	5	32	12
85.	Zespół Szkół Rolniczych ul. Kaliska 2 Września	publiczna	184	79	36	30	19,6	5	4	0	0	20	7
86.	Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących ul. Kaliska 2a Września	publiczna	-	-	27	20	0	1	1	3	1	12	8
87.	Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących Centrum Kształcenia ul. Gnieźnieńska 29 Września	publiczna	-	-	16	10	0	3	3	0	0	8	4
88.	Liceum Techniczne ul. Powstańców Wlkp. 25 Wronki	publiczna	100	85	3	1	3,0	1	0	0	0	1	1
89.	Zespół Szkół nr 1 ul. Leśna 17 Wronki	publiczna	52	2	11	1	21,2	4	0	4	0	10	3
90.	Zespół Szkół Rolniczych Centrum Kształcenia Praktycznego w Powodowie Wolsztyn	publiczna	116	63	28	15	24,1	3	3	18	9	31	11
91.	Zespół Szkół Zawodowych ul. Kusocińskiego 1	publiczna	176	118	25	11	14,2	2	0	18	11	33	12

	Wolsztyn													
92.	Zespół Szkół ul. Warszawska 29 Witkowo	publiczna	110	84	12	4	10,9	4	1	0	0		2	2
93.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1 ul. Keyńska 48 Wągrowiec	publiczna	98	25	5	0	5,1	1	0	1	0		8	0
94.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2 ul. Kościuszki 49 Wągrowiec	publiczna	118	95	5	4	4,2	1	1	4	0		11	9
95.	Technikum Rolnicze w Starym Tomyszu ul. Powstańców Wlkp.1 Nowy Tomyśl	publiczna	-	-	5	1	0	0	0	2	2		9	7
96.	Zespół Szkół nr 2 ul. Szczanieckiej 1 Nowy Tomyśl	publiczna	121	86	1	1	0,8	0	0	0	0		1	1
97.	Liceum Zawodowe Zespół Szkół w Objezierzu Oborniki	publiczna	-	-	11	9	0	1	1	2	1		11	11
98.	Technikum Rolnicze Zespół Szkół w Objezierzu Oborniki	publiczna	-	-	10	1	0	5	2	0	0		0	0
99.	Zespół Szkół w Objezierzu Oborniki	publiczna	46	21	2	1	4,3	1	0	0	0		0	0
100.	Zespół Szkół ul. Ks. Szymańskiego 5 Oborniki	publiczna	68	44	36	11	52,9	6	3	5	0		22	12
101.	Technikum Zespół Szkół ul. Parkowa 1 Opatówek	publiczna	59	24	19	11	32,2	0	0	4	3		7	6
102.	Liceum Zawodowe Zespół Szkół Technicznych ul. Poznańska 43 Ostrów Wlkp.	publiczna	265	8	12	2	4,5	3	1	1	1		6	1
103.	Technikum Elektroniczne Zespół Szkół Technicznych ul. Poznańska 43 Ostrów Wlkp.	publiczna	-	-	13	1	0	3	0	0	0		5	1
104.	Zespół Szkół Technicznych ul. Poznańska 43 Ostrów Wlkp.	publiczna	-	-	76	4	0	32	2	12	1		42	4
105.	Technikum Elektroniczno - Mechaniczne Zespół Szkół Technicznych ul. Poznańska 44 Ostrów Wlkp.	publiczna	-	-	1	0	0	1	0	0	0		1	0

106.	Zespół Szkół Budowlano- Elektrycznych ul. Wolności 23 Ostrów Wlkp.	publiczna	117	16	72	15	61,5	4	2	7	0	27	11
107.	Zespół Szkół Gastronomicznych ul. Wolności 12 Ostrów Wlkp.	publiczna	110	85	54	46	49,1	11	6	3	3	38	11
108.	Technikum Odzieżowe Zespół Szkół Usługowych ul. Wolności 12 Ostrów Wlkp.	publiczna	56	56	6	6	10,7	0	0	1	1	3	3
109.	Zespół Szkół ul. Wolności 10 Ostrów Wlkp.	publiczna	80	0	1	0	1,3	2	0	0	0	0	0
110.	Szkoła Informatyki i Internetu ul. Kantaka 6 Ostrów Wlkp.	niepubliczna	-	-	6	1	0	0	0	0	0	4	0
111.	Zespół Szkół Transportowo - Elektrycznych ul. Kantaka 6 Ostrów Wlkp.	publiczna	89	6	57	0	64,0	7	0	2	0	23	0
112.	Zespół Szkół Ekonomicznych ul. Partyzancka 29 Ostrów Wlkp.	publiczna	163	138	0	0	0,0	2	1	0	0	0	0
113.	Zespół Szkół nr 1 ul. Gen Sikorskiego 9 Ostrzeszów	publiczna	199	136	65	45	32,7	31	21	8	3	83	45
114.	Zespół Szkół nr 2 ul. Przemysłowa 7 Ostrzeszów	publiczna	62	1	20	1	32,3	6	0	4	0	7	0
115.	Zespół Szkół nr 3 ul. Zamkowa 12 63-500 Ostrzeszów	publiczna	62	29	16	13	25,8	6	5	2	1	16	11
116.	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych ul. Poznańska 14 Owińska	publiczna	-	-	16	9	0	3	1	5	0	5	2
117.	Technikum Technologii Żywności i Gospodarstwa Domowego Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych ul. Obornicka 1 Owińska	publiczna	-	-	1	1	0	0	0	0	0	0	0
118.	Społeczne Technikum Budowlane ul. Tczewska 1 Piła	niepubliczna	-	-	1	0	0	0	0	0	0	0	0
119.	Technikum Budowlane Zespół Szkół Budowlanych ul. Kilińskiego 16 Piła	publiczna	85	28	10	6	11,8	3	1	0	1	5	1
120.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 3 ul. Kilińskiego 16 Piła	publiczna	-	-	2	0	0	0	0	0	0	0	0

121.	Zespół Szkół Gastronomicznych ul. Sikorskiego 73 Piła	publiczna	128	85	12	9	9,4	0	0	3	3	4	2
122.	Technikum Zawodowe Centrum Kształcenia NAUKA ul. Warsztatowa 6 Piła	niepubliczna	29	8	2	2	6,9	0	0	0	0	0	0
123.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 ul. Teatralna 1 Piła	publiczna	68	48	9	8	13,2	1	1	1	1	1	1
124.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1 ul. Ceglana 4 Piła	publiczna	173	40	31	12	17,9	3	3	5	2	9	5
125.	Zespół Szkół Ekonomicznych ul. Sikorskiego 18a Piła	publiczna	192	140	5	4	2,6	0	0	4	3	4	3
126.	Zespół Szkół im. Stanisława Staszica ul. Powstańców Wielkopolskich 18 Piła	publiczna	38	3	16	2	42,1	4	1	3	0	3	1
127.	Zespół Szkół ul. Zielona 3 Pleszew	publiczna	77	56	70	56	90,9	37	27	20	13	52	32
128.	Technikum Rolnicze Zespół Szkół Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego w Marszewie Pleszew	publiczna	126	30	22	6	17,5	9	4	3	3	10	6
129.	Zespół Szkół ul. Wolności 10 Pniewy	publiczna	71	22	14	9	19,7	7	7	4	4	6	5
130.	Zespół Szkół ul. Gołęcińska 9 Poznań	publiczna	68	29	21	9	30,9	6	5	0	0	10	6
131.	Zespół Szkół Zawodowych nr 6 ul. Różana 17a Poznań	publiczna	143	94	10	7	7,0	4	3	3	3	4	4
132.	Liceum Handlowe Zespół Szkół Handlowych nr 2 ul. Łozowa 77 Poznań	publiczna	43	35	5	4	11,6	1	1	1	1	3	3
133.	Liceum Handlowe Zespół Szkół Handlowych ul. Śniadeckich 54/58 Poznań	publiczna	377	272	2	1	0,5	1	1	0	0	0	0
134.	Liceum Zawodowe Zespół Szkół ul. Działyńskich 4/5 Poznań	publiczna	-	-	21	11	0	4	3	0	0	14	13
135.	Liceum Techniczne Zespół Szkół Licealno- Technicznych ul. 28 Czerwca 56 r. 353/360 Poznań	publiczna	76	37	2	1	2,6	0	0	1	1	1	1
136.	Zespół Szkół ul. Floriana 3 Poznań	publiczna	31	0	15	0	48,4	4	0	1	0	1	0

137.	Zespół Szkół Budowlano-Drzewnych ul. Raszyńska 48 Poznań	publiczna	170	49	24	4	14,1	4	0	0	0	7	1
138.	Zespół Szkół im. K. Libelta ul. Podkomorska 49 Poznań	publiczna	137	78	15	9	10,9	9	4	0	0	6	6
139.	Społeczne Liceum Ekonomiczne "Awista" ul. Krańcowa 15 Poznań	niepubliczna	15	13	2	1	13,3	0	0	1	1	3	3
140.	Technikum Budowlane Zespół Szkół Budownictwa nr 1 ul. Rybaki 17 Poznań	publiczna	50	6	12	1	24,0	2	0	0	0	7	0
141.	Technikum Chemiczne ul. Starołęcka 36 Poznań	publiczna	87	55	12	11	13,8	2	2	0	0	3	3
142.	Technikum Chemiczno-Spożywcze ul. Warzywna 19 Poznań	publiczna	113	79	36	23	31,9	8	5	3	3	11	8
143.	Technikum Elektroniczne Zakład Rehabilitacji Zawodowej Inwalidów ul. Szamarzewskiego 78/82 Poznań	publiczna	-	-	3	0	0	0	0	0	0	2	0
144.	Zespół Szkół Mechaniki Precyzyjnej ul. Jawornicka 1 Poznań	publiczna	66	0	12	0	18,2	9	0	0	0	4	0
145.	Technikum Elektryczne Zespół Szkół Elektrycznych nr2 ul. Świt 25 Poznań	publiczna	119	0	20	0	16,8	7	0	2	0	6	0
146.	Technikum Energetyczne Zespół Szkół Elektrycznych nr1 ul. Dąbrowskiego 163 Poznań	publiczna	134	0	17	0	12,7	3	0	3	0	4	0
147.	Technikum Geodezyjno-Drogowe ul. Szamotulska 33 Poznań	publiczna	-	-	23	3	0	5	0	3	0	4	0
148.	Technikum Kolejowe Zespół Szkół Komunikacji ul. Fredry 13 Poznań	publiczna	123	9	16	4	13,0	5	0	3	2	4	2
149.	XXXII Liceum Profilowane Zespół Szkół Komunikacyjnych ul. Fredry 13 Poznań	publiczna	-	-	1	0	0	0	0	0	0	1	0
150.	Zespół Szkół Łączności ul. Przelajowa 4 Poznań	publiczna	290	68	28	0	9,7	5	0	2	0	6	0
151.	Technikum Mechaniczne Zespół Szkół Mechanicznych ul. Świerkowa 8 Poznań	publiczna	56	5	15	0	26,8	2	0	0	0	1	0

152.	Technikum Odzieżowe Zespół Szkół Odzieżowych ul. Kazimierza Wielkiego 17 Poznań	publiczna	43	42	7	6	16,3	0	0	0	0	0	0
153.	Technikum Samochodowe ul. Zamenhofa 142 Poznań	publiczna	122	0	21	0	17,2	5	0	5	0	6	0
154.	Zaoczne Liceum Handlowe Poznań	publiczna	-	-	1	1	0	0	0	0	0	1	1
155.	Zespół Szkół Budowlanych ul. Grunwaldzka 152 Poznań	publiczna	-	-	1	1	0	1	1	0	0	1	1
156.	Zespół Szkół Geodezyjno-Drogowych ul. Szamotulska 33 Poznań	publiczna	101	13	1	0	1,0	0	0	0	0	1	0
157.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych ul. Powstańców Wielkopolskich 1 Przemęt	publiczna	-	-	3	1	0	0	0	0	0	2	1
158.	Zespół Szkół ul. PTR 6 Przygodzice	publiczna	48	21	18	13	37,5	1	1	0	0	14	10
159.	Zespół Szkół ul. Hallera 12 Rawicz	publiczna	175	111	38	1	21,7	2	0	2	0	22	0
160.	Technikum Obsługi Turystyki Rawicz ul. Szarych Szeregów 3	publiczna	-	-	1	1	0	0	0	0	0	1	1
161.	Zespół Szkół ul. Kościuszki 41 Rogoźno	publiczna	107	73	100	98	93,5	58	36	12	8	112	65
162.	Zespół Szkół ul. II Armii Wojska Polskiego 1 Rogoźno	publiczna	64	40	24	13	37,5	3	3	0	0	7	7
163.	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych ul. Szamotulska 24 Rokietnica	publiczna	83	52	8	7	9,6	1	1	1	1	4	3
164.	Zespół Szkół ul. Wroniecka 25 Sieraków	publiczna	-	-	12	7	0	5	3	1	1	4	3
165.	Zespół Szkół ul. Powstańców Wlkp. 23 Słupca	publiczna	107	71	87	56	81,3	13	8	6	5	20	16
166.	Technikum Zawodowe Zespół Szkół Zawodowych ul. Kopernika 11a Słupca	publiczna	25	0	10	0	40,0	2	0	0	0	0	0
167.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych ul. Katowicka 8 Słupia	publiczna	85	42	22	16	25,9	12	8	3	3	19	16

	p/Kępnem													
168.	Zespół Szkół ul. Kościuszkowców 2a Stara Łubianka	publiczna	47	35	13	11	27,7	1	1	0	0	4	4	
169.	Zespół Szkół w Żychlinie ul. Parkowa 2 Stare Miasto	publiczna	-	-	15	8	0	0	0	6	4	7	5	
170.	Zespół Szkół ul. Górna 12 Strzałkowo	publiczna	102	50	15	9	14,7	6	4	0	0	1	0	
171.	Liceum Handlowe Zespół Szkół Zawodowych ul. Podgórna 12 Swarzędz	publiczna	-	-	3	3	0	0	0	0	0	1	1	
172.	Liceum Zawodowe ul. Mickiewicza 1 Szamotuły	publiczna	-	-	1	0	0	0	0	0	0	0	0	
173.	Zespół Szkół ul. Szczuczyńska 3 Szamotuły	publiczna	-	-	5	5	0	2	1	0	0	2	1	
174.	Zespół Szkół w Nietążkowie ul. Dudycza 4 Śmigiel	publiczna	62	35	8	5	12,9	1	0	4	1	5	4	
175.	Zespół Szkół ul. Ks. J. Popiełuszki 30 Śrem	publiczna	77	36	12	1	15,6	0	0	1	0	15	3	
176.	Zespół Szkół Ekonomicznych ul. Wybickiego 2 Śrem	publiczna	127	101	1	1	0,8	0	0	0	0	0	0	
177.	Technikum Mechaniczne Zespół Szkół Technicznych im. H. Cegielskiego ul. Staszica 3 Śrem	publiczna	-	-	5	0	0	1	0	0	0	12	0	
178.	Zespół Szkół ul. Paderewskiego 27 Środa Wlkp.	publiczna	37	22	32	20	86,5	3	1	6	6	57	45	
179.	Zespół Szkół Rolniczych ul. Kosynierów 2b Środa Wlkp.	publiczna	78	54	32	18	41,0	3	1	6	3	28	21	
180.	Liceum Zawodowe Trzcianka k/Opalenicy	publiczna	-	-	4	2	0	0	0	1	1	2	1	
181.	Państwowe Liceum Agrobiznesu Zespół Szkół Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego Trzcianka Kuślin 15a Trzcianka	publiczna	-	-	18	10	0	1	1	1	1	17	16	
182.	Technikum Samochodowe Zespół Szkół Technicznych ul. 27 Stycznia 100 Trzcianka	publiczna	32	1	3	0	9,4	1	0	0	0	0	0	

183.	Technikum Zespół Szkół Technicznych ul. 27 Stycznia 100 Trzcianka	publiczna	-	-	9	0	0	14	0	2	0	6	0
184.	Technikum Zespół Szkół Zawodowych ul. Sikorskiego 36 Trzcianka	publiczna	77	28	10	6	13,0	4	2	1	1	17	14
185.	Zespół Szkół Zawodowych ul. Mickiewicza 33 Trzemeszno	publiczna	16	13	3	1	18,8	0	0	0	0	4	3
186.	Zespół Szkół Leśnych i Agrotechnicznych ul. Nowogrodzkiego 9-13 Tuchola	publiczna	-	-	1	1	0	0	0	0	0	1	1
187.	Zespół Szkół Technicznych im. Gen. Prof. Sylwestra Kaliskiego ul. Milewskiego 3 b Turek	publiczna	84	35	44	30	52,4	13	7	11	5	41	32
188.	Zespół Szkół Rolniczych Centrum Kształcenia Rolniczego Kaczki Średnie 62 Turek	publiczna	135	73	22	32	16,3	3	0	2	2	22	16
189.	Zespół Szkół Zawodowych ul. Poznańska 36 Pleszew	publiczna	103	64	26	27	25,2	25	17	24	12	26	26
190.	Zespół Szkół Zawodowych ul. Sikorskiego 15 Krzyż Wielkopolski	publiczna	59	34	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0
191.	Zespół Szkół Zawodowych Przemysłu Spożywczego ul. Domańskiego 2 Krajenka	publiczna	184	113	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0
192.	Zespół Szkół Zawodowych ul. Kołłątaja 1 Szamotuły	publiczna	108	62	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0
193.	Zespół Szkół Ekonomicznych ul. Marszałkowska 40 Poznań	publiczna	243	202	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0
194.	Zespół Szkół Ekonomiczno - Usługowych ul. Parkowa 2 Żychlin	publiczna	119	84	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0
195.	Zespół Szkół nr 1 ul. Szamootulska 11 Wronki	publiczna	48	29	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0
196.	Zespół Szkół Rolniczych ul. Kościelna 12 Zagórów	publiczna	27	17	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0
197.	Społeczne Technikum Budowlane ul. Buczka 60 Piła	niepubliczna	15	6	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0

198.	Zespół Szkół Budowlanych al. Słowackiego 33 Ostrów Wielkopolski	publiczna	94	38	0	0	0,0	0	0	0	0	0	
199.	Liceum Ekonomiczne ul. Gajowa 22 Pobiedziska	publiczna	58	36	0	0	0,0	0	0	0	0	0	
200.	Prywatne Liceum Ekonomiczne ul. Mickiewicza 3 Chodzież	niepubliczna	38	18	0	0	0,0	0	0	0	0	0	
201.	Zespół Szkół Ekonomicznych Łękno Zaniemyśl	publiczna	97	43	0	0	0,0	0	0	0	0	0	
202.	Prywatny Zespół Szkół Ponadpodstawowych ul. Harcerska 4 czarnków	niepubliczna	21	12	0	0	0,0	0	0	0	0	0	
203.	Zespół Szkół Zawodowych nr 2 ul. Wolności 1/2 Złotów	publiczna	106	79	0	0	0,0	0	0	0	0	0	
204.	Prywatny Zespół Szkół Ponadpodstawowych w Czarnkowie	niepubliczna	11	0	0	0	0,0	0	0	0	0	0	
205.	Prywatne Liceum Kupieckie ul. Zwierzyniecka 15 Poznań	niepubliczna	42	16	0	0	0,0	0	0	0	0	0	
206.	Zespół Szkół Leśnych Goraj Czarnków	publiczna	34	8	0	0	0,0	0	0	0	0	0	
207.	Zespół Szkół Rolniczych ul. Wroniecka 45 Sieraków	publiczna	50	13	0	0	0,0	0	0	0	0	0	
SUMA:			15 226	7 702	3 457	1 790	22,7	941	452	607	279	1 899	946

Absolwenci średnich szkół zawodowych rocznik 2002/2003 w województwie wielkopolskim z uwzględnieniem kierunków kształcenia

Lp.	Kierunek	Liczba absolwentów 2002/2003	w tym kobiety	Liczba bezrobotnych absolwentów rocznik 2002/2003 stan na 31 grudnia 2003 r.	w tym kobiety	% udział liczby absolwentów zarejestrowanych do ogółu absolwentów wg kierunków	Liczba absolwentów rocznik 2002/2003 skierowanych do pracy niesubsydiowanej w 2003 r. ogółem	w tym kobiety	Liczba absolwentów rocznik 2002/2003 skierowanych do pracy subsydiowanej w 2003 r. ogółem	w tym kobiety	Liczba absolwentów rocznik 2002/2003 skierowanych na programy aktywizujące w 2003 r. ogółem	w tym kobiety
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1.	bez zawodu	-	-	1	1	-	0	0	0	0	1	1
2.	drzewny	-	-	1	0	-	2	2	2	1	2	1
3.	elektryczno - energetyczny	29	2	8	0	27,6	1	0	1	0	2	0
4.	elektromechanik	299	10	173	9	57,9	70	3	42	1	69	3
5.	fizjoterapeuta	-	-	1	1	-	1	1	0	0	1	1
6.	gastrom	81	54	78	51	96,3	15	13	5	4	28	24
7.	kelner	32	24	16	13	50,0	3	3	0	0	7	6
8.	krawiec	97	97	43	41	44,3	14	11	2	2	16	15
9.	kształtowanie środowiska	25	15	15	12	60,0	3	3	4	3	12	12
10.	kucharz	44	33	19	12	43,2	2	1	1	0	5	2
11.	malarz	-	-	1	0	-	0	0	0	0	0	0
12.	mechaniczny	341	12	178	4	52,2	45	3	34	4	49	12
13.	monter	92	1	11	0	12,0	0	0	0	0	6	0
14.	piekarz	-	-	11	3	-	0	0	0	0	5	1
15.	pracownik administracyjno-biurowy	614	530	98	82	16,0	23	20	17	14	74	68
16.	ratownik medyczny	-	-	6	3	-	3	2	1	0	3	0
17.	rolno-spożywczy	31	19	20	16	64,5	0	0	1	1	9	7
18.	stolarz	13	1	3	0	23,1	1	0	0	0	1	0
19.	ślusarz	-	-	2	0	-	1	0	0	0	0	0
20.	technik agrobiznesu	322	190	132	94	41,0	32	20	9	8	70	42
21.	technik analityk środków spożywczych	537	415	7	3	1,3	2	2	0	0	1	0

22.	technik automatyki przemysłowej	-	-	8	0	-	8	0	1	0	1	0
23.	technik budownictwa	578	121	122	24	21,1	33	9	27	6	65	23
24.	technik budownictwa - drogi i mosty	17	6	8	5	47,1	2	0	2	0	2	2
25.	technik budowy fortepianów	20	9	2	2	10,0	0	0	0	0	0	0
26.	technik budowy maszyn	108	2	23	1	21,3	2	0	2	0	5	0
27.	technik bukiciarstwa	-	-	6	6	-	3	3	0	0	0	0
28.	technik chemik	85	53	16	10	18,8	20	13	6	4	19	14
29.	technik ekonomista	2672	1962	312	249	11,7	93	71	59	40	304	181
30.	technik eksploatacji maszyn i urządzeń mechanicznych górnictwa odkrywkowego	27	3	1	0	3,7	0	0	0	0	1	0
31.	technik elektronik	735	16	169	12	23,0	52	2	46	4	71	5
32.	technik energetyk	554	16	14	0	2,5	3	0	0	0	1	0
33.	technik energoelektronik	26	0	3	0	11,5	0	0	0	0	1	0
34.	technik farmaceuta	-	-	5	4	-	2	2	0	0	0	0
35.	technik fotograficzny	-	-	1	1	-	1	1	0	0	0	0
36.	technik fryzjerstwa	-	-	1	0	-	0	0	0	0	0	0
37.	technik geodeta	29	8	18	8	62,1	3	0	3	0	9	4
38.	technik gospodarkia łowieckiej	-	-	1	0	-	0	0	0	0	0	0
39.	technik gospodarstwa domowego	283	214	102	83	36,0	26	17	42	35	62	45
40.	technik handlowiec	1210	922	351	235	29,0	100	83	56	41	234	137
41.	technik hodowca koni	23	13	5	5	21,7	0	0	1	1	4	4
42.	technik hotelarstwa	120	91	47	37	39,2	10	6	10	9	17	13
43.	technik informatyk	18	0	15	0	83,3	3	1	4	0	4	0
44.	technik inżynierii środowiska	80	40	34	15	42,5	4	3	5	1	14	6
45.	technik księgarstwa	56	44	36	32	64,3	8	8	3	3	16	8
46.	technik leśnik	51	8	22	8	43,1	2	2	0	0	7	3

47.	technik mechanik	1172	7	307	2	26,2	93	0	65	0	151	5
48.	technik mechanizacji rolnictwa	196	6	45	6	23,0	7	0	12	2	20	6
49.	technik ochrony środowiska	287	184	60	42	20,9	14	8	10	8	40	19
50.	technik ogrodnik	198	110	51	31	25,8	5	3	8	7	31	16
51.	technik poligraf	60	6	19	4	31,7	4	2	3	0	6	5
52.	technik rachunkowości	97	81	22	14	22,7	11	5	3	2	8	8
53.	technik renowacji zabytków architektury	44	26	10	5	22,7	1	0	0	0	3	2
54.	technik rolnik	842	327	225	224	26,7	66	38	26	14	151	69
55.	technik rybołówstwa	22	0	2	0	9,1	1	0	0	0	0	0
56.	technik technologii ceramiki	23	8	1	0	4,3	0	0	0	0	0	0
57.	technik technologii drewna	125	24	46	10	36,8	11	1	6	1	8	3
58.	technik technologii maszyn	16	5	1	0	6,3	0	0	0	0	0	0
59.	technik technologii odzieży	403	399	108	102	26,8	28	25	19	18	52	52
60.	technik technologii żywności	1246	876	305	231	24,5	84	61	54	41	184	105
61.	technik telekomunikacji	184	5	32	4	17,4	6	0	2	0	16	1
62.	technik transportu	-	-	8	2	-	1	0	0	0	2	1
63.	technik transportu kolejowego	26	11	24	9	92,3	5	0	4	0	6	1
64.	technik urzędzeń sanitarnych	133	27	24	8	18,0	9	2	3	0	10	3
65.	technik urzędzeń i instalacji przemysłu gazowniczego	71	4	0	0	0,0	0	0	0	0	1	0
66.	technik weterynarii	37	12	8	4	21,6	0	0	2	0	2	0
67.	technik zaopatrzenia	537	415	3	3	0,6	1	1	0	0	0	0
68.	terapeuta zajęciowy	25	25	2	1	8,0	0	0	2	2	7	7
69.	usługowo - gospodarczy	57	51	7	5	12,3	1	1	2	2	2	2
70.	zarządzanie informacją	176	162	1	1	0,6	0	0	0	0	1	1
SUMA:		15 226	7 702	3 457	1 790	22,7	941	452	607	279	1 899	946

Szkoły średnie artystyczne

Absolwenci szkół średnich artystycznych stanowią nieliczną grupę 0,3%, tj. 305 osób w stosunku do liczby absolwentów szkół ponadgimnazjalnych. Osoby te ukończyły szkoły średnie artystyczne o kierunkach: plastyka, instrumentalistyka, wystawiennictwo i muzyka. Spośród absolwentów szkół średnich artystycznych rocznik 2002/2003 w powiatowych urzędach pracy zarejestrowało się 15 osób (są to absolwenci szkół tylko z terenu województwa wielkopolskiego). Wśród zarejestrowanych absolwentów znajdują się przedstawiciele wszystkich wymienionych wyżej kierunków.

Niewielka liczba absolwentów szkół średnich artystycznych wynika z faktu, iż w województwie znajduje się zaledwie 7 tego typu szkół. W konsekwencji niewielka jest również liczba osób zarejestrowanych, należy jednak podkreślić, iż mając na względzie małą liczbę omawianych szkół oraz ich absolwentów w województwie, odsetek zarejestrowanych absolwentów w stosunku do ogółu absolwentów tych szkół jest stosunkowo wysoki (15,6%). Jest to tym bardziej niepokojące, gdy weźmie się pod uwagę, że niejako naturalną drogą kariery osób uczących się w szkołach artystycznych jest dalsza edukacja w szkole wyższej. Tak wysoki odsetek osób zarejestrowanych jako bezrobotne wskazuje na fakt, iż młodzi ludzie często nie decydują się na podjęcie nauki na uczelni wyższej, bądź też na studiach zaocznych.

Średnie szkoły artystyczne są najmniej licznymi szkołami w województwie. Tym samym kształcą najmniejszą liczbę młodych ludzi. Liczba absolwentów kończących ten typ szkoły ponadgimnazjalnej utrzymała się na zbliżonym poziomie do roku 2002. Na 96 absolwentów kończących średnie szkoły artystyczne zarejestrowało się 15 osób tj. 15,6%. Nastąpił spadek zarejestrowanych w porównaniu do roku 2002 o 4,6%.

Niestety zmniejszyła się liczba skierowań do pracy niesubsydiowanej o 33,3%. W 2003 roku skierowano tylko 1 osobę. Liczba osób skierowanych do pracy subsydiowanej pozostała taka sama jak w roku ubiegłym (2 osoby). Więcej osób zostało skierowanych w roku 2003 na programy aktywizujące 6 osób. W porównaniu do roku 2002 nastąpił wzrost o 100%.

Kobiety w przeważającej mierze uczestniczą też w programach aktywizujących (5 osób), a także korzystają z ofert pracy niesubsydiowanej (1 osoba) oraz subsydiowanej (1 osoba). Na podstawie przedstawionych powyżej danych można stwierdzić, iż pracodawcy w przypadku absolwentów szkół średnich artystycznych nadal preferują zatrudnianie mężczyzn.

Mała liczba absolwentów i tym samym mała liczba zarejestrowanych młodych ludzi świadczyć może, że absolwenci orientując się w sytuacji na rynku pracy wolą podejmować

naukę w szkołach pozwalających uzyskać zawód bardziej poszukiwany niż artystyczny. Znaczna część absolwentów podejmuje dalszą naukę w szkołach wyższych bądź policealnych.

Absolwenci średnich szkół artystycznych rocznik 2002/2003 w województwie wielkopolskim

Lp.	Nazwa i adres uczelni/szkoły	Rodzaj	Liczba absolwentów rocznik 2002/2003	w tym kobiety	Liczba bezrobotnych absolwentów rocznik 2002/2003 stan na 31 grudnia 2003 r.	w tym kobiet	% udział liczby zarejestrowanych absolwentów do ogółu absolwentów wg szkół	Liczba absolwentów rocznik 2002/2003 skierowanych do pracy niesubsydiowanej w 2003 r. ogółem	w tym kobiety	Liczba absolwentów rocznik 2002/2003 skierowanych do pracy subsydiowanej w 2003 r. ogółem	w tym kobiety	Liczba absolwentów rocznik 2002/2003 skierowanych na programy aktywizujące w 2003 r. ogółem	w tym kobiety
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.	Państwowa Szkoła Muzyczna I Stopnia Kalisz	publiczna	-	-	1	1	-	0	0	0	0	1	1
2.	Państwowa Szkoła Muzyczna II Stopnia ul.Głogowska 90 Poznań	publiczna	7	5	2	1	28,6	0	0	1	1	0	0
3.	Państwowe Liceum Muzyczne im.M.Karłowicza ul.Solna 12 Poznań	publiczna	-	-	1	1	-	0	0	0	0	2	2
4.	Państwowe Liceum Sztuk Plastycznych ul.Junikowska 33 Poznań	publiczna	63	49	8	5	9,5	1	1	0	0	2	2
5.	Schola Posnaniensis Liceum Sztuk Plastycznych ul.Krańcowa 89 Poznań	niepubliczna	12	7	1	1	8,3	0	0	0	0	0	0
6.	Zespół Szkół Muzycznych ul. Junikowska 35 Poznań	publiczna	-	-	0	0	-	0	0	1	0	1	0
7.	Państwowe Liceum Sztuk Plastycznych Zespół Szkół Plastycznych ul. Powstańców Wlkp. 4 Koło	publiczna	14	8	2	2	7,1	-	0	0	0	0	0
SUMA:			96	69	15	11	15,6	1	1	2	1	6	5

Absolwenci średnich szkół artystycznych rocznik 2002/2003 w województwie wielkopolskim z uwzględnieniem kierunków kształcenia

Lp.	Kierunek	Liczba absolwentów 2002/2003	w tym kobiety	Liczba bezrobotnych absolwentów rocznik 2002/2003 stan na 31 grudnia 2003 r.	w tym kobiety	% udział liczby absolwentów zarejestrowanych do ogółu absolwentów wg kierunków	Liczba absolwentów rocznik 2002/2003 skierowanych do pracy niesubsydiowanej w 2003 r. ogółem	w tym kobiety	Liczba absolwentów rocznik 2002/2003 skierowanych do pracy subsydiowanej w 2003 r. ogółem	w tym kobiety	Liczba absolwentów rocznik 2002/2003 skierowanych na programy aktywizujące w 2003 r. ogółem	w tym kobiety
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1.	instrumentalistyka	7	5	4	3	57,1	0	0	1	1	3	3
2.	muzyka	-	-	0	0	-	0	0	1	0	1	0
3.	plastyka	77	57	8	6	10,4	1	1	0	0	2	2
4.	wystawiennictwo	12	7	3	2	25,0	0	0	0	0	0	0
SUMA:		96	69	15	11	15,6	1	1	2	1	6	5

Licea ogólnokształcące

Wśród pracowników z wykształceniem średnim występują dość duże zmiany w zatrudnieniu. Mają oni stosunkowo duże szanse na zdobycie pracy, ale jednocześnie stosunkowo łatwo mogą ją stracić. Na dwie zatrudnione osoby przypada jedna zwolniona. Znaczenie wykształcenia średniego znacznie zmalało. Wykształcenie średnie, które jeszcze 10-12 lat temu było przepustką do stanowisk biurowych, a nawet kierowniczych, dzisiaj nie daje większych szans na atrakcyjną pracę. Pracodawcy stawiają na redukcję bądź wymianę kadry z wykształceniem średnim na kadre z wykształceniem wyższym. Zauważalny jest także inny trend – w profesjach, do wykonywania których do niedawna wystarczało wykształcenie zawodowe (np. kucharz, ślusarz, malarz, fryzjer) coraz częściej oczekuje się wykształcenia średniego. Specjaliści w tych branżach, posiadający dodatkowo dyplom ukończenia szkoły średniej mogą być bardziej pewni swojej pracy – gdyż są rzadko zwalniani. Obrazuje to wzrost wymagań pracodawców w stosunku do pracowników.

Celem szkolnictwa ogólnokształcącego jest danie możliwości uzyskania świadectwa maturalnego każdemu młodemu człowiekowi, którego zdolności i motywacja temu sprzyjają, niezależnie od miejsca jego zamieszkania. Zadaniem tych szkół jest nie tylko przygotowanie do dalszej nauki w szkołach wyższych, ale i przygotowanie do współczesnego rynku pracy poprzez wyposażenie absolwentów tych szkół m.in. w takie kompetencje, które umożliwiają samozatrudnienie.

Analiza dotychczasowego szkolnictwa średniego wykazała, że wielu absolwentów tych szkół po ich ukończeniu staje się bezrobotnymi. Młodzież liceów ogólnokształcących planuje dla siebie zawody wymagające nieomal bez wyjątku wyższego wykształcenia.

Z kolei młodzież w liceach niepublicznych w wyższym stopniu niż publicznych wskazuje na zawody bardziej prestiżowe i atrakcyjniejsze płacowo. Zróżnicowane aspiracje zawodowe i edukacyjne młodzieży w zależności od typu i rodzaju szkoły przyczyniają się do selekcji społecznej.

W ostatnich latach powstały tzw. licea profilowane, w których zwiększono nacisk na dany kierunek i większą specjalizację w danej dziedzinie nauki. W liceach profilowanych znalazły odzwierciedlenie przedmioty zgodne z wyzwaniem społeczeństwa informacyjnego (informatyka rozumiana jako technika informatyczna, która nie stanowi samodzielnego przedmiotu i jest zintegrowana z nauczaniem w zakresie innych przedmiotów) i gospodarką opartą na wiedzy (przedmiot przedsiębiorczość) poprzez wyróżnienie profili kształcenia

określonych dziedzinami gospodarki (profile: akademicki, techniczno-technologiczny, rolniczo-środowiskowy, społeczno-usługowy i kulturalno-artystyczny). Licea uzupełniające wprowadzają w obszar kształcenia tzw. przedmioty akademickie, które stwarzają warunki dla kontynuowania nauki w szkołach wyższych. Nacisk na dane kierunki nauki poprzez zwiększenie ilości godzin przedmiotów specjalistycznych ma pomóc absolwentom w szybszym i skuteczniejszym poszukiwaniu pracy.

Wśród ogólnej liczby absolwentów w Wielkopolsce, absolwenci liceów ogólnokształcących stanowią 23,7%. Część z tych osób rejestruje się w powiatowych urzędach pracy. Osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym stanowią 13,1% ogółu absolwentów zarejestrowanych, według stanu na koniec grudnia 2003 roku. W celu przełamania bariery, jaką u większości z tych osób stanowi brak doświadczenia zawodowego, kieruje się je głównie na szkolenia, staże absolwenckie oraz refunduje się pracodawcom składki z tytułu zatrudnienia absolwentów.

Według danych otrzymanych z Urzędu Statystycznego w województwie wielkopolskim w 2003 roku było 22627 absolwentów liceów ogólnokształcących, z czego 61,7% stanowiły kobiety. Porównując tę liczbę do roku 2002, możemy mówić o 23,8% wzroście liczby absolwentów. Ich liczba wyniosła w 2002 roku 18278, co stanowi wzrost o 4349 absolwentów. Na niezmiennym poziomie pozostał udział kobiet w ogólnej liczbie absolwentów, gdyż w 2002 roku, stanowiły one również ok. 64% absolwentów liceów ogólnokształcących.

Liczba absolwentów tych szkół zarejestrowanych jako osoby bezrobotne wyniosła 1514 osób i spadła w porównaniu do roku 2002 o 30,6%. W dużej mierze spadek liczby absolwentów liceów ogólnokształcących spowodowany jest tym iż coraz większa ich liczba decyduje się na podjęcie dalszej nauki w szkole wyższej zarówno w systemie dziennym, wieczorowym jak i zaocznym.

Udział zarejestrowanych absolwentów liceów w stosunku do ich liczby ogółem, na przestrzeni jednego roku pozostał na zbliżonym poziomie 8,9%.

W roku 2003 do prac niesubsydiowanych skierowano 217 osób, w tym 163 kobiety i w stosunku do ubiegłego roku nastąpił spadek o 9,2 %

Podobnie przedstawia się sytuacja absolwentów liceów ogólnokształcących objętych programami aktywizującymi. W roku 2003 odnotowujemy spadek do 668 absolwentów, czyli o 9,4%, gdyż 2002 roku skorzystało z tej formy aktywizacji 737 absolwentów.

W ramach programów aktywizujących z prac subsydiowanych skorzystało łącznie w 2003 roku, 160 absolwentów (67,5% kobiet), czyli nastąpił 14,8% spadek w porównaniu do roku 2002.

Spadek liczby absolwentów liceów ogólnokształcących spowodowany jest przede wszystkim tym, iż szkoły zaczęły opuszczać absolwenci z roczników niżu demograficznego, a co za tym idzie mniejsza liczba absolwentów liceów ogólnokształcących rejestrowała się i korzystała z różnych form aktywizacji zawodowej oferowanej przez powiatowe urzędy pracy.

Reasumując, brak kierunkowego wykształcenia powoduje zmniejszenie szansy absolwenta na zatrudnienie. Im wyższe i bardziej kierunkowe wykształcenie, tym większa szansa na znalezienie pracy.

Absolwenci liceów rocznik 2002/2003 w województwie wielkopolskim

Lp.	Nazwa i adres uczelni/szkoły	Rodzaj	Liczba absolwentów rocznik 2002/2003	w tym kobiety	Liczba bezrobotnych absolwentów rocznik 2002/2003 stan na 31 grudnia 2003 r.	w tym kobiety	% udział liczby zarejestrowanych absolwentów do ogółu absolwentów wg szkół	Liczba absolwentów rocznik 2002/2003 skierowanych do pracy niesubsydiowanej w 2003 r. ogółem	w tym kobiety	Liczba absolwentów rocznik 2002/2003 skierowanych do pracy subsydiowanej w 2003 r. ogółem	w tym kobiety	Liczba absolwentów rocznik 2002/2003 skierowanych na programy aktywizujące w 2003 r. ogółem	w tym kobiety
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.	Liceum Ogólnokształcące, ZSOiZ, ul. Ogród Ludowy 1,2, Krobia	publiczna	49	33	32	22	65,3	1	1	1	1	5	4
2.	Liceum Ogólnokształcące, ZSOiZ, ul. Chłapowskiego 34, Krzywiń	publiczna	46	28	6	3	13,0	0	0	2	2	7	5
3.	Liceum Ogólnokształcące, ZSR, ul. Dworcowa 29, Bojanowo	publiczna	28	15	5	4	17,9	2	1	0	0	0	0
4.	I Liceum Ogólnokształcące, ZSO, ul. Kurpińskiego 1, Leszno	publiczna	253	164	13	12	5,1	2	1	2	2	4	3
5.	II Liceum Ogólnokształcące im. M.Kopernika, ul. Prusa 33, Leszno	publiczna	179	103	7	4	3,9	0	0	0	0	1	1
6.	III Liceum Ogólnokształcące, Pl. Kościuszki 5, Leszno	publiczna	88	63	10	8	11,4	2	2	1	1	2	1
7.	IV Liceum Ogólnokształcące, ul. Kurpińskiego 2, Leszno	publiczna	176	113	33	27	18,8	6	5	1	0	6	6
8.	Liceum Ogólnokształcące im. Słowackiego, ul. 3-go Maja 7, Grodzisk Wlkp.	publiczna	80	48	10	6	12,5	1	1	4	1	21	17
9.	Liceum Ogólnokształcące, ZSO, ul. Poniatowskiego 7, Wolsztyn	publiczna	236	147	43	30	18,2	7	4	2	1	18	14
10.	Liceum Ogólnokształcące im. Kolberga, Al. Kościuszki 3, Kościan	publiczna	255	152	8	5	3,1	1	0	0	0	11	8
11.	Liceum Ogólnokształcące, ZSO, ul. Gimnazjalna 1, Opalenica	publiczna	94	60	10	7	10,6	1	1	0	0	3	2
12.	Dom Zakonny-Liceum Ogólnokształcące, ZGSS Sióstr Urszulanek Unii Rzymskiej, Al. Niepodległości 43, Poznań	publiczna	82	82	0	0	0,0	0	0	0	0	2	2
13.	Spółeczne Liceum Ogólnokształcące, ul. Poniatowskiego 7, Pleszew	niepubliczna	10	5	2	1	20,0	0	0	0	0	0	0
14.	IV Liceum Ogólnokształcące, ul. Wojska Polskiego 17, Ostrów Wlkp.	publiczna	227	192	27	24	11,9	3	3	2	2	6	5

15	Liceum Ogólnokształcące, ZSZ nr 1, ul. Wojska Polskiego 66, Jarocin	publiczna	51	32	11	8	21,6	3	3	0	0	6	4
16	Liceum Ogólnokształcące im. T.Kościuszki, ul. T.Kościuszki 31, Jarocin	publiczna	312	195	21	13	6,7	21	15	9	5	10	6
17	I Liceum Ogólnokształcące im. A.Asnyka, ul. Grodzka 1, Kalisz	publiczna	148	88	3	1	2,0	0	0	0	0	5	2
18	II Liceum Ogólnokształcące im. T.Kościuszki, ul. Szkolna 5, Kalisz	publiczna	227	145	20	14	8,8	1	1	9	5	9	5
19	III Liceum Ogólnokształcące im. M.Kopernika, ul. Kościuszki 10, Kalisz	publiczna	253	154	8	4	3,2	1	1	1	1	2	1
20	IV Liceum Ogólnokształcące, ul. Widok 96a, Kalisz	publiczna	289	168	19	12	6,6	3	2	3	2	7	4
21	Liceum Ogólnokształcące im. św.Jana Bosko, ul. Łódzka 10, Kalisz	niepubliczna	10	1	1	0	10,0	0	0	0	0	0	0
22	Liceum Ogólnokształcące, ZSO im. T.Kościuszki, ul. Kościuszki 4, Turek	publiczna	409	261	40	24	9,8	4	2	9	7	22	17
23	II Liceum Ogólnokształcące, ZSZ nr 1, ul. Sienkiewicza 25, Kępno	publiczna	94	62	22	16	23,4	3	3	4	3	11	10
24	Liceum Ogólnokształcące im. mjr.H.Sucharskiego, ul. Dąbrowskiego 3, Kępno	publiczna	121	85	16	15	13,2	1	1	1	1	3	3
25	Liceum Ogólnokształcące im. M.Skłodowskiej-Curie, ul. Zamkowa 21, Ostrzeszów	publiczna	148	92	16	15	10,8	1	1	2	2	10	9
26	II Liceum Ogólnokształcące im. W.Reymonta, ul. Wrocławska 48, Ostrów Wlkp.	publiczna	193	134	12	8	6,2	2	2	2	2	17	14
27	Liceum Ogólnokształcące im. Kazimierza Wielkiego, ul. Blizna 37, Koło	publiczna	225	135	22	17	9,8	2	1	0	0	12	11
28	Liceum Ogólnokształcące, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych, ul. Mickiewicza 4, Kłodawa	publiczna	78	52	6	4	7,7	0	0	0	0	4	4
29	Liceum Ogólnokształcące im. H.Sienkiewicza, ul. Gimnazjalna 2, Sompolno	publiczna	78	61	11	10	14,1	1	0	0	0	1	0
30	I Liceum Ogólnokształcące im. T.Kościuszki, ul. Mickiewicza 14, Konin	publiczna	274	188	9	7	3,3	0	0	0	0	7	5

31	II Liceum Ogólnokształcące, ul. 11 listopada 7a, Konin	publiczna	238	153	19	12	8,0	11	8	6	5	11	9
32	III Liceum Ogólnokształcące, ul. Szymanowskiego 5, Konin	publiczna	120	78	6	4	5,0	4	3	4	2	4	4
33	Liceum Ogólnokształcące im. A.Mickiewicza, Pl. Piłsudskiego 13, Kleczew	publiczna	127	85	11	4	8,7	4	1	4	2	11	8
34	Liceum Ogólnokształcące im. J.Piłsudskiego, ul. Plac Szkolny 1b, Słupca	publiczna	225	139	22	10	9,8	2	1	4	1	11	10
35	Liceum Ogólnokształcące, ul. Mickiewicza 2, Śmigiel	publiczna	55	32	5	4	9,1	1	1	2	1	2	2
36	Liceum Ogólnokształcące im. M.Kopernika, ul. Kasprowicza 3, Puszczykowo	publiczna	136	71	5	2	3,7	0	0	0	0	2	2
37	Liceum Ogólnokształcące im. Powstańców Wlkp., ul. Borecka 28, Koźmin Wlkp.	publiczna	97	64	21	15	21,6	2	1	1	1	8	7
38	Liceum Ogólnokształcące im. Kołłątaja, ul. Kołłątaja 1, Krotoszyn	publiczna	178	126	34	28	19,1	3	3	5	3	23	21
39	Liceum Ogólnokształcące, ul. Krotoszyńska 121, Odolanów	publiczna	38	30	6	5	15,8	2	1	2	2	3	2
40	Społeczne Liceum Ogólnokształcące, ul. Przemysłowa 1, Jarocin	publiczna	14	5	1	1	7,1	0	0	0	0	0	0
41	Liceum Ogólnokształcące, ZSZ nr 1, ul. Mickiewicza 11, Krotoszyn	publiczna	98	67	25	19	25,5	5	5	2	1	18	15
42	V Liceum Ogólnokształcące, Zespół Szkoł Technicznych, ul. Narutowicza 74a, Leszno	publiczna	76	43	19	9	25,0	4	2	2	0	2	2
43	VI Liceum Ogólnokształcące, Zespół Szkoł nr 1, Pl. Metziga 25, Leszno	publiczna	25	15	5	3	20,0	0	0	0	0	0	0
44	Liceum Ogólnokształcące, ZSO, ul. Kurpińskiego 30, Włoszakowice	publiczna	44	24	9	5	20,5	0	0	0	0	1	0
45	Liceum Ogólnokształcące im. J.Dąbrowskiego, ul. Sikorskiego 27, Międzychód	publiczna	113	70	13	11	11,5	1	1	2	2	5	4
46	Liceum Ogólnokształcące św. Marii Magdaleny, ul. Garbary 24, Poznań	publiczna	199	137	1	1	0,5	0	0	0	0	0	0
47	Liceum Ogólnokształcące, ZSO im. M.Kopernika, ul. Tysiąclecia 6, Nowy Tomyśl	publiczna	144	106	16	13	11,1	3	3	1	1	5	4

48.	Liceum Ogólnokształcące, Zespół Szkół nr 1, ul. Powstańców Wlkp. 43, Zbąszyń	publiczna	86	63	8	5	9,3	1	1	0	0	3	3
49.	Liceum Ogólnokształcące, Zespół Szkół im. E.Szczanieckiej, ul. Wolności 10, Pniewy	publiczna	110	66	3	2	2,7	1	1	0	0	0	0
50.	Liceum Ogólnokształcące, ul. Mickiewicza 3, Oborniki	publiczna	193	128	16	14	8,3	6	6	0	0	16	12
51.	Liceum Ogólnokształcące im. Przemysława II, ul. Wielka Poznańska 61, Rogoźno	publiczna	63	39	9	4	14,3	3	3	0	0	12	10
52.	I Liceum Ogólnokształcące, ul. Gimnazjalna 9, Ostrów Wlkp.	publiczna	246	173	11	8	4,5	2	2	7	6	11	10
53.	III Liceum Ogólnokształcące, ul. Wojska Polskiego 17, Ostrów Wlkp.	publiczna	272	189	28	25	10,3	4	3	4	3	11	10
54.	Liceum Ogólnokształcące, ZSZ nr 2, ul. Przemysłowa 7, Ostrzeszów	publiczna	92	56	27	15	29,3	3	2	1	1	13	8
55.	Liceum Ogólnokształcące, ul. Złotowska 15, Łobżenica	publiczna	88	65	14	10	15,9	1	1	2	1	4	4
56.	II Liceum Ogólnokształcące STO, Al. Powstańców Wielkopolskich 83, Piła	niepubliczna	19	11	2	2	10,5	0	0	0	0	0	0
57.	Liceum Ogólnokształcące im. M. Skłodowskiej-Curie, ul. Boh.Westerplatte 9, Złotów	publiczna	94	62	14	11	14,8	1	1	0	0	3	3
58.	Liceum Ogólnokształcące, ZSB, ul. Kilińskiego 16, Piła	publiczna	31	21	4	4	12,9	0	0	1	1	1	1
59.	Liceum Ogólnokształcące im. St.Staszica, ul. Poznańska 38, Pleszew	publiczna	185	134	44	31	23,8	0	0	3	1	22	17
60.	Liceum Ogólnokształcące, ul. Poznańska 2, Kórnik	publiczna	87	57	11	10	12,6	4	2	0	0	7	6
61.	I Liceum Ogólnokształcące im. K.Marcinkowskiego, ul. Bukowska 16, Poznań	publiczna	241	143	2	1	0,8	0	0	0	0	0	0
62.	II Liceum Ogólnokształcące im. Generałowej Zamoyskiej i H.Modrzejewskiej, ul. Matejki 8/10, Poznań	publiczna	209	170	6	6	2,9	0	0	0	0	0	0
63.	III Liceum Ogólnokształcące, im. M. Kasprzaka, ul. Strzelecka	publiczna	167	88	3	3	1,8	0	0	0	0	1	1

	Sobieskiego 114, Poznań													
77	XIV Liceum Ogólnokształcące im. Kazimierza Wielkiego, Os. Piastowskie 106, Poznań	publiczna	199	123	13	12	6,5	2	2	0	0	2	2	
78	XV Liceum Ogólnokształcące, Os. Bolesława Chrobrego 121, Poznań	publiczna	86	59	2	1	2,3	0	0	0	0	1	0	
79	XVI Liceum Ogólnokształcące, ul. Tarnowska 27, Poznań	publiczna	119	71	6	5	5,0	0	0	0	0	1	1	
80	XVII Liceum Ogólnokształcące, Os. Czecha 59, Poznań	publiczna	222	136	24	21	10,8	4	4	0	0	5	5	
81	XX Liceum Ogólnokształcące, Os. Wichrowe Wzgórze 111, Poznań	publiczna	190	111	14	10	7,3	0	0	0	0	1	0	
82	XXIV Liceum Ogólnokształcące im. W.Łokietka, Os. Łokietka 104, Poznań	publiczna	195	133	12	10	6,2	4	4	0	0	0	0	
83	XXV Liceum Ogólnokształcące im. Generałowej Zamojskiej, ul. Widna 1, Poznań	publiczna	129	81	6	4	4,7	1	1	0	0	0	0	
84	XXI Liceum Ogólnokształcące, ZSB nr 1, ul. Rybaki 17, Poznań	publiczna	140	89	14	12	10,0	2	2	0	0	2	2	
85	XXII Liceum Ogólnokształcące, Zespół Szkoł Chemicznych, ul. Starołęcka 36, Poznań	publiczna	148	111	11	9	7,4	0	0	0	0	3	3	
86	XIX Liceum Ogólnokształcące, Zespół Szkoł Licealno-Techn., ul. 28 czerwca 56 r., Poznań	publiczna	98	45	6	4	6,1	0	0	0	0	1	1	
87	Liceum Ogólnokształcące, Zespół Szkół Mistrzostwa Sportowego, ul. Cegielskiego 1, Poznań	publiczna	86	34	4	1	4,7	0	0	0	0	2	2	
88	Liceum Ogólnokształcące, ZSOiZ Bolechowo, ul. Obornicka 1, Owińska	publiczna	53	31	2	1	3,8	0	0	0	0	0	0	
89	Liceum Ogólnokształcące, ZSO, Pl. Niezłomnych 1, Swarzędz	publiczna	85	55	11	7	12,9	0	0	0	0	1	1	
90	Liceum Ogólnokształcące, ZSOiZ, ul. Wrocławska 39, Jutrosin	publiczna	31	20	5	4	16,1	1	1	0	0	2	1	
91	Liceum Ogólnokształcące, ul. Konopnickiej 3, Miejska Górka	publiczna	22	16	8	7	36,4	2	2	0	0	3	3	

92	I Liceum Ogólnokształcące, ul. J.Dąbrowskiego 29, Rawicz	publiczna	161	102	27	20	16,8	2	2	0	0	9	5
93	II Liceum Ogólnokształcące, ul. Grotą-Roweckiego 6, Rawicz	publiczna	55	40	20	14	36,4	2	1	3	2	5	3
94	Liceum Ogólnokształcące, ul. Witkowska 1, Września	publiczna	225	146	34	23	15,1	0	0	2	1	13	10
95	Liceum Ogólnokształcące, Prywatna Szkoła Ponadpodstawowa, ul. B.Chrobrego 33, Lubasz	niepubliczna	8	0	1	0	12,5	0	0	0	0	0	0
96	ZGSS Najśw. Serca Jezusa, ul. Klasztorna 12, Pobiedziska	niepubliczna	39	34	1	1	2,6	0	0	0	0	1	1
97	Liceum Ogólnokształcące, ul. Dąbrowskiego 262/280, Poznań	niepubliczna	57	27	1	1	1,8	0	0	0	0	0	0
98	Liceum Ogólnokształcące, ZSZ, im. Gen. J.Wybickiego, ul. Poznańska 9, Śrem	publiczna	229	152	28	17	12,2	1	0	0	0	29	22
99	Liceum Ogólnokształcące, ZSZ nr 2, ul. Kościuszki 49, Wągrowiec	publiczna	90	64	8	4	8,9	5	3	2	1	2	2
100	Liceum Ogólnokształcące, ZSZ nr 2, Pl. Wolności 1/2, Złotów	publiczna	21	14	2	1	9,5	0	0	0	0	2	2
101	Prywatne Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych PIAST, ul. Sienkiewicza 6, Gniezno	niepubliczna	52	30	2	1	3,8	1	0	0	0	0	0
102	Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych, ul. Poniatowskiego 7, Wolsztyn	publiczna	23	14	2	0	8,7	0	0	0	0	0	0
103	Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych, ul. Kościuszki 10, Kalisz	publiczna	76	49	5	5	6,6	1	1	3	3	5	4
104	Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych im. Kazimierza Wielkiego, ul. Blizna 37, Koło	publiczna	27	15	2	2	7,4	1	1	0	0	0	0
105	Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych, ZSZ, ul. Wojska Polskiego 17, Ostrów Wlkp.	publiczna	35	27	1	1	2,9	0	0	0	0	0	0
106	I Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych, ul. Bukowska 16, Poznań	publiczna	194	102	13	10	6,7	3	2	1	1	1	1
107	II Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych im. Generałowej Zamoyskiej i H.	publiczna	160	94	5	4	3,1	1	0	0	0	0	0

	Modrzejewskiej, ul. Matejki 8/10, Poznań														
108.	II Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych, ul. Krakowska 17a, Poznań	publiczna	365	220	12	7	3,3	1	0	0	0	0	0	0	
109.	II Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych, ul. Strzelecka 10, Poznań	publiczna	85	67	10	7	11,8	5	4	0	0	0	0		
110.	III Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych, Os. Rzeczypospolitej 111, Poznań	publiczna	79	51	14	11	17,7	1	1	0	0	3	2		
111.	Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych, ZSO im. T.Kościuszki, ul. Kościuszki 4, Turek	publiczna	12	2	4	2	33,3	0	0	0	0	1	0		
112.	Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych, ZSZ nr 2, ul. Koszarowa 12, Września	publiczna	31	14	5	3	16,1	1	1	0	0	0	0		
113.	Liceum Ogólnokształcące dla Pracujących, ul. Kościuszki 31, Jarocin	publiczna	28	23	5	2	17,9	1	0	0	0	1	0		
114.	Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych, ul. Sobieskiego 20, Gniezno	publiczna	141	83	27	18	19,1	1	1	3	0	6	3		
115.	Liceum Ogólnokształcące, ul. Żeromskiego 11, Chodzież	publiczna	142	96	12	6	8,5	1	1	6	3	15	13		
116.	Prywatne Liceum Ogólnokształcące, ul. Mickiewicza 3, Chodzież	niepubliczna	21	10	1	0	4,8	0	0	0	0	0	0		
117.	Liceum Ogólnokształcące im. M.Skłodowskiej - Curie, ul. W. Pola 11, Piła	publiczna	283	183	9	7	3,2	0	0	3	3	5	5		
118.	Liceum Ogólnokształcące im. Powstańców Wielkopolskich, ul. Klasztorna 17a, Wągrowiec	publiczna	204	131	66	48	32,4	11	8	3	1	53	47		
119.	Liceum Ogólnokształcące im. Janka z Czarnkowa, ul. Kościuszki 92, Czarnków	publiczna	193	122	12	10	6,2	4	2	4	3	12	12		
120.	Liceum Ogólnokształcące, ul. Żeromskiego 28, Trzcianka	publiczna	125	74	7	7	5,6	1	1	1	1	4	3		
121.	Liceum Ogólnokształcące im. Mjr. H. Sucharskiego, ul. Sienkiewicza 1, Krzyż Wlkp.	publiczna	68	47	9	8	13,2	2	0	4	4	5	4		
122.	Liceum Ogólnokształcące im. S. Staszica, Al. Powstańców Wlkp. 18, Piła	publiczna	215	137	22	17	10,2	0	0	4	4	5	6		

140.	I Liceum Ogólnokształcące ul. Kostrzewskiego 3 Gniezno	publiczna	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0
141.	II Liceum Ogólnokształcące ul. Łubieńskiego 3/5 Gniezno	publiczna	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0
142.	Liceum Ogólnokształcące ul. Sobieskiego 20 Gniezno	publiczna	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0
143.	Liceum Ogólnokształcące pl. Kosmowskiego 7 Trzemeszno	publiczna	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0
144.	Liceum Ogólnokształcące w ZSZ ul. Wyszyńskiego 2 Chodzież	publiczna	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0
145.	Liceum ogólnokształcące w Zespole Szkół Ekonomiczno - Technicznych Rataje Chodzież	publiczna	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0
146.	Liceum Ogólnokształcące im. Janka z Czarnkowa ul. Kościuszki 92 Czarnków	publiczna	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0
147.	Liceum Ogólnokształcące w Prywatnym Zespole Szkół Ponadpodstawowych ul. Harcerska 4 Czarnków	niepubliczna	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0
148.	Liceum Ogólnokształcące w Zespole Szkół Rolniczych ul. Parkowa 1 Biała	publiczna	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0
149.	Liceum Ogólnokształcące w Zespole Szkół ul. Sikorskiego 36 Trzcianka	publiczna	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0
150.	Liceum Ogólnokształcące w Zespole Szkół Rolniczych Grabonóg 60 Piaski	publiczna	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0
151.	Liceum Ogólnokształcące Sióstr Nazaretanek ul. Harcerska 1 Kalisz	niepubliczna	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0
152.	Liceum Ogólnokształcące w Zespole Szkół Włókienniczych ul. Piskorzewie 6 Kalisz	publiczna	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0
153.	Liceum Ogólnokształcące w ZSR powiercie 31 Koło	publiczna	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0
154.	III Liceum Ogólnokształcące ul. Okólna 47 A Konin	publiczna	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0
155.	Liceum Ogólnokształcące w Zespole Szkół Zawodowych ul. Wielichowska 43 a Kościan	publiczna	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0

156.	Liceum Ogólnokształcące Prywatne Szkoły Ponadpodstawowe s.c. "Edukator" ul. Opalińskich 1 Leszno	niepubliczna	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0
157.	Liceum Ogólnokształcące Prywatne Szkoły Ponadpodstawowe s.c. "Edukator" pl. Rozstrzelanych 16 Śmigiel	niepubliczna	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0
158.	Liceum Ogólnokształcące w Zespole Placówek Edukacyjnych ul. Dąbrowskiego 5 Leszno	niepubliczna	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0
159.	Liceum Ogólnokształcące w Zespole Szkół ul. Wroniecka 25 Sieraków	publiczna	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0
160.	Liceum Ogólnokształcące w ZSZ pl. Chopina 14 Nowy Tomyśl	publiczna	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0
161.	Liceum Ogólnokształcące w ZSR ul. Powstańców Wlkp. 1 Stary Tomyśl	publiczna	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0
162.	Liceum Ogólnokształcące Centrum Kształcenia "Nauka" sp. z o. o. ul. Warsztatowa 6 Piła	niepubliczna	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0
163.	II Liceum Ogólnokształcące Społecznego Towarzystwa Oświatowego al. Powstańców Wielkopolskich 83 Piła	niepubliczna	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0
164.	Liceum Ogólnokształcące w ZSO ul. Kościuszkowców 2 a Stara Łubianka	publiczna	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0
165.	Liceum Ogólnokształcące im. Matki Jadwigi Borzęckiej Zgromadzenia Sióstr Zmartwychwstania Pańskiego ul. Głogowska 147 Poznań	niepubliczna	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0
166.	Liceum Ogólnokształcące Anglojęzyczne ul. Dąbrowskiego 262/280 Poznań	niepubliczna	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0
167.	II Prywatne Liceum Ogólnokształcące ul. Rodziewiczówny 27/29 Poznań	niepubliczna	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0
168.	Prywatne Liceum Ogólnokształcące Dwujęzyczne nr 5 ul. Darzyborska 1A Poznań	niepubliczna	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0

169.	Liceum Ogólnokształcące w Prywatnym Liceum Kupieckim ul. Zwierzyniecka 15 Poznań	niepubliczna	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0	
170.	Liceum Ogólnokształcące ul. Fredry 13 Poznań	publiczna	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0	
171.	XXVIII Liceum Ogólnokształcące w Zespole Szkół Budowlano - Drzewnych ul. Raszyńska 48 Poznań	publiczna	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0	
172.	XXVII Liceum Ogólnokształcące w Zespole Szkół Elektrycznych nr 2 ul. Świt 25 Poznań	publiczna	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0	
173.	Liceum Ogólnokształcące nr XVIII w Zespole Szkół Geodezyjno - Drogowych ul. Szamotulska 33 Poznań	publiczna	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0	
174.	XXIX Liceum Ogólnokształcące w Zespole Szkół Mechanicznych ul. Świerkowa 8 Poznań	publiczna	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0	
175.	Liceum Ogólnokształcące nr 31 w Zespole Szkół Technicznych w Gospodarce Żywnościowej ul. Gołęcińska 9 Poznań	publiczna	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0	
176.	XXX Liceum Ogólnokształcące w Zespole Szkół Zawodowych nr 6 ul. Różana 17a Poznań	publiczna	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0	
177.	Prywatne Liceum Ogólnokształcące nr 1 ul. Spokojna Baranowo	niepubliczna	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0	
178.	Katolickie Liceum Ogólnokształcące ul. Wawrzyniaka 1 Mosina	niepubliczna	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0	
179.	I Liceum Ogólnokształcące ul. Kwaśniewskiego 2 Swarzędz	publiczna	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0	
SUMA:			18076	11613	1514	1098	8,4	217	163	160	108	668	546

Szkoły policealne

Szkoły policealne stanowią niezwykle istotny element edukacji, umożliwiając absolwentom zdobycie w stosunkowo niedługim czasie wykształcenia odpowiadającego aktualnym wymogom rynku pracy. Osoby uczące się w tego typu szkołach mają możliwość podniesienia swych kwalifikacji zawodowych, nie tylko poprzez rozwinięcie dotychczas posiadanej wiedzy teoretycznej, lecz także przez nabycie umiejętności praktycznych. Olbrzymią zaletą szkół policealnych jest właśnie możliwość zdobycia doświadczenia i praktyki zawodowej, które z jednej strony powodują, iż absolwent takiej szkoły staje się bardziej atrakcyjny dla pracodawcy, z drugiej natomiast pozwalają młodym ludziom na określenie, czy właśnie w tym kierunku chcieliby oni rozwijać swą karierę zawodową.

Mimo zalet tego typu kształcenia trudna sytuacja na rynku pracy powoduje, iż również wśród absolwentów szkół policealnych znajdują się osoby bezrobotne. W województwie wielkopolskim, w 2003 roku, szkoły policealne ukończyło 7651 osób (w tym 4739 kobiet).

Dla kierunków specjalista ds. administracyjno-prawnych, specjalista informatyk, technik dentystyczny, technik leśnik, technik technologii żywności, nie zarejestrowano w powiatowych urzędach pracy absolwentów.

W porównaniu z analogicznym okresem 2002 r. odsetek bezrobotnych analizowanej grupy osób zwiększył się o 25,0% (wśród absolwentów nastąpił wzrost ogólnej liczby zarejestrowanych o 151 osób)

Z analizy procentowego udziału absolwentów zarejestrowanych jako bezrobotni do ogółu absolwentów w zależności od kierunku kształcenia wynika, że największy odsetek bezrobotnych z rocznika 2002/2003 wygenerowały kierunki: technik agrobiznesu 45,0% tj. 9 osób (w tym 6 kobiet), technik analityki medycznej 76,2% tj. 16 kobiet, administracyjny 70% tj. 7 (w tym 6 kobiet). Dla kierunków specjalista ds. administracyjno-prawnych, specjalista informatyk, technik dentystyczny, technik leśnik i technik technologii żywności nie zarejestrowano absolwentów jako bezrobotnych. Natomiast dla stylisty oraz agenta celny – po jednej osobie tj. odpowiednio 2,1% i 3,3%.

W porównaniu do sytuacji z końca grudnia 2002 r., struktura bezrobotnych według ukończonego kierunku w szkołach policealnych zmieniła się przede wszystkim dla dziedzin kształcenia o najwyższym odsetku zarejestrowanych absolwentów. Wskaźnikiem takim, dla rocznika 2001/2002, charakteryzowały się kierunki: terapeuta zajęciowy 40,9% tj. 58 osób (w tym 53 kobiety), technik agrobiznesu 40% tj. 8 (w tym 5 kobiet), technik prac biurowych 38% tj.

25 (w tym 18 kobiet). W mniejszym stopniu różnice dotyczą kierunków o najniższym odsetku bezrobotnych, który w ciągu roku nie zmienił się radykalnie. Brak osób zarejestrowanych zanotowano wówczas wśród absolwentów dwóch kierunków: agent celny oraz stylistka. Natomiast dla specjalista ds. administracyjno-prawnych – jedną osobę tj. 1,8%.

Absolwenci szkół policealnych rocznik 2002/2003 w województwie wielkopolskim

Lp.	Nazwa i adres uczelni/szkoły	Rodzaj	Liczba absolwentów rocznik 2002/2003	w tym kobiety	Liczba bezrobotnych absolwentów rocznik 2002/2003 stan na 31 grudnia 2003 r.	w tym kobiety	% udział liczby absolwentów zarejestrowanych do ogółu absolwentów wg szkół	Liczba absolwentów rocznik 2002/2003 skierowanych do pracy niesubsydiowanej w 2003 r. ogółem	w tym kobiety	Liczba absolwentów rocznik 2002/2003 skierowanych do pracy subsydiowanej w 2003 r. ogółem	w tym kobiety	Liczba absolwentów rocznik 2002/2003 skierowanych na programy aktywizujące w 2003 r. ogółem	w tym kobiety
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.	Agencja Promocyjno - Prawna, UAM, ul. Św.Marcin 58/64	niepubliczna	17	13	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0
2.	Akademia Sztuk Wizualnych, ul. Taczaka 20, Poznań	niepubliczna	47	40	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0
3.	Dwuletnia Policealna Szkoła Zawodowa Prymus, ul. Świt 25, Poznań		-	-	3	1	-	1	1	0	0	0	0
4.	Elitarne Studium Służb Ochrony DELTA, ul. Błaszaka 4/4, Konin	niepubliczna	-	-	3	1	-	2	1	0	0	0	0
5.	Medyczne Studium Terapii Zajęciowej, ul. Uniwersytecka 6, Radawnica	publiczna	44	36	11	7	25,0	2	2	0	0	15	14
6.	Medyczne Studium Zawodowe im. K.Marcinkowskiego, ul. Mieszka I 27, Gniezno	publiczna	48	42	12	9	25,0	10	10	0	0	13	13
7.	Medyczne Studium Zawodowe im. M. Skłodowskiej-Curie, ul. Kaszubska 13, Kalisz	publiczna	86	66	11	6	12,8	7	6	3	2	10	6
8.	Medyczne Studium Zawodowe, ul. Bukowska 29, Poznań	publiczna	41	33	7	5	17,1	1	1	0	0	2	2
9.	Medyczne Studium Zawodowe, ul. Grota Roweckiego 6, Rawicz	publiczna	46	34	5	5	10,9	0	0	0	0	3	3
10.	Medyczne Studium Zawodowe, ul. Paderewskiego 1, Kościan	publiczna	33	30	3	3	9,1	1	1	0	0	3	3
11.	Medyczne Studium Zawodowe, ul. Poznańska 32, Wolsztyn	publiczna	28	25	6	6	21,4	2	2	8	8	8	8
12.	Medyczne Studium Zawodowe, ul. Sienkiewicza 25, Kępno	publiczna	39	32	11	7	28,2	2	1	1	1	6	4
13.	Medyczne Studium Zawodowe, ul. Szamarzewskiego 99, Poznań	publiczna	141	117	33	25	23,4	14	12	5	4	23	21

14.	Medyczne Studium Zawodowe, ul. Teatralna 1, Piła	publiczna	23	4	3	1	13,0	1	0	0	0	3	1
15.	Medyczne Studium Zawodowe, Wielkopolskie Centrum Edukacji Medycznej, ul. Mostowa 6, Poznań	publiczna	27	10	6	3	22,2	2	1	0	0	2	0
16.	Medyczne Studium Zawodowe, ul. Młyńska 2, Krotoszyn	niepubliczna	-	-	2	2	-	1	0	0	0	5	5
17.	Nauczycielskie Kolegium Języków Obcych, ul. Nowy Świat 28/30, Kalisz	publiczna	-	-	0	0	0,0	1	1	0	0	0	0
18.	Niepaństwowe Policealne Studium Ekonomiczne, ul. Gnieźnieńska 29, Września	niepubliczna	-	-	3	3	-	0	0	1	0	1	0
19.	Niepaństwowe Policealne Studium Ekonomiczne, ul. Kaliska 2, Września	niepubliczna	18	8	1	1	5,6	0	0	0	0	0	0
20.	Niepaństwowe Policealne Studium Informatyczne, ZDZ, ul. Jeleniogórska 4/6, Poznań	niepubliczna	71	21	1	1	1,4	0	0	0	0	0	0
21.	Niepaństwowe Policealne Studium Kosmetyczne, ul. Bosa 9, Poznań	niepubliczna	-	-	10	10	-	3	3	1	1	2	2
22.	Niepaństwowe Policealne Studium Kosmetyczne, ZDZ, ul. Jeleniogórska 4/6, Poznań	niepubliczna	-	-	9	9	-	4	4	1	1	1	1
23.	Niepubliczna Policealna Szkoła Ekonomiczna, Centrum Kształcenia dla Dorosłych, ul. Żwirki i Wigury 2, Grodzisk Wielkopolski	niepubliczna	-	-	5	5	-	0	0	0	0	2	2
24.	Niepubliczna Policealna Szkoła Zawodowa, Centrum Szkoleniowe Wiedza, ul. Kolejowa 2, Konin	niepubliczna	71	46	9	4	12,7	1	1	1	1	3	2
25.	Niepubliczna Policealna Szkoła Zawodowa, Centrum Szkoleniowe Wiedza, ul. Parkowa 3, Turek	niepubliczna	14	11	3	2	21,4	0	0	0	0	2	2
26.	Niepubliczne Policealne Studium Zawodowe, ul. Biedrzyckiego 13, Poznań	niepubliczna	-	-	2	2	-	1	1	0	0	1	1
27.	Państwowe Policealne Studium Zawodowe, Objezierze, Oborniki	publiczna	23	18	10	8	43,5	2	1	1	1	13	6

28.	Państwowe Pomaturalne Studium Kształcenia Animatorów Kultury, ul. Rzemieślnicza 6, Kalisz	publiczna	12	8	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0
29.	Policealna Szkoła Detektywów i Pracowników Ochrony, Al. Wojska Polskiego 21, Pleszew	niepubliczna	49	6	2	1	4,1	0	0	1	1	0	0
30.	Policealna Szkoła Biznesu i Języków Obcych, ul. Św.Marcin 58/64, Poznań	niepubliczna	-	-	1	1	-	0	0	0	0	1	1
31.	Policealna Szkoła Biznesu, ul. Ziębicka 35, Poznań	publiczna	-	-	0	0	0,0	0	0	0	0	2	2
32.	Policealna Szkoła Detektywów i Pracowników Ochrony OCHIKARA, ul. Szamarzewskiego 99, Poznań	niepubliczna	80	21	6	3	7,5	0	0	0	0	3	2
33.	Policealna Szkoła Detektywów i Pracowników Ochrony, al. Krasińskiego 8, Leszno	niepubliczna	-	-	1	0	-	1	0	0	0	0	0
34.	Policealna Szkoła Detektywów i Pracowników Ochrony, ul. Głogowska 92, Poznań	niepubliczna	-	-	1	0	-	2	1	0	0	1	0
35.	Policealna Szkoła Detektywów i Pracowników Ochrony, ul. Wojska Polskiego 17, Ostrów Wlkp.	niepubliczna	41	5	0	0	0,0	0	0	1	0	1	0
36.	Policealna Szkoła Detektywów i Pracowników Ochrony, ul. Wyspiańskiego 33, Poznań	niepubliczna	50	10	3	1	6,0	0	0	0	0	1	0
37.	Policealna Szkoła dla Dorosłych, Ośrodek Kształcenia dla Dorosłych, ul. Wielichowska 43a, Kościan	niepubliczna	69	28	1	1	1,4	0	0	0	0	1	1
38.	Policealna Szkoła dla Dorosłych, Zespół Szkół Ekonomicznych im. Cyryla Ratajskiego, ul. Wybickiego 2, Śrem	publiczna	-	-	2	2	-	0	0	0	0	10	10
39.	Policealna Szkoła Ekonomiczna dla Dorosłych, ZDZ Kalisz, ul. Sienkiewicza 25,	niepubliczna	-	-	3	2	-	0	0	0	0	3	2

	Kępno													
40.	Policealna Szkoła Ekonomiczna, ul. Plac Wolności 1/2, Złotów	publiczna	-	-	2	1	-	0	0	0	0	2	1	
41.	Policealna Szkoła Ekonomiczna, ul. Skalmierzycka 2a, Kalisz	publiczna	56	13	3	2	5,4	1	0	1	1	2	1	
42.	Policealna Szkoła Ekonomiczna, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2, ul. Plac Wolności 5, Krotoszyn	publiczna	43	39	2	1	4,7	0	0	2	1	2	1	
43.	Policealna Szkoła Ekonomiczna, Zespół Szkół Technicznych, ul. Zielona 3, Pleszew	publiczna	-	-	15	15	-	7	7	6	6	11	11	
44.	Policealna Szkoła Ekonomiczna, ZSE, ul. Legionów 6, Kalisz	publiczna	-	-	1	0	-	0	0	0	0	0	0	
45.	Policealna Szkoła Ekonomii i Informatyki, Instytut Edukacji i Biznesu, ul. Słowiańska 11, Leszno	niepubliczna	32	10	7	6	21,9	0	0	1	1	5	2	
46.	Policealna Szkoła Komunikacyjno - Informatyczna, Zespół Szkół Komunikacyjnych, ul. A.Fredry 13, Poznań	publiczna	-	-	3	0	-	1	0	0	0	2	0	
47.	Policealna Szkoła Kosmetyczna, Al. Wojska Polskiego 21, Pleszew	niepubliczna	-	-	6	6	-	1	1	1	1	2	2	
48.	Policealna Szkoła Pracowników Ochrony, ul. Dworcowa 1, Leszno	niepubliczna	-	-	1	0	-	0	0	0	0	0	0	
49.	Policealna Szkoła Pracowników Służb Społecznych, ul. Borówki 10, Poznań	publiczna	110	102	9	6	8,2	6	5	1	1	13	10	
50.	Policealna Szkoła Zarządzania i Finansów, ul. Kantaka 6, Ostrów Wlkp.	niepubliczna	-	-	3	3	-	0	0	0	0	0	0	
51.	Policealna Szkoła Zarządzania i Finansów, ul. Skarszewska 13, Kalisz	niepubliczna	10	7	1	1	10,0	4	0	3	1	5	2	
52.	Policealna Szkoła Zarządzania i Finansów, ul. Sobieskiego 20, Gniezno	niepubliczna	37	26	7	7	18,9	1	1	0	0	4	4	

53.	Policealna Szkoła Zawodowa, Centrum Szkolenia Wiedza, ul. Mickiewicza, Konin	niepubliczna	13	12	2	1	15,4	0	0	0	0	2	1
54.	Policealna Szkoła Zawodowa, ul. Mickiewicza 3, Chodzież	publiczna	30	4	1	0	3,3	1	0	0	0	2	1
55.	Policealne Studium Administracji ALFA, ul. Rzemieślnicza 6, Kalisz	niepubliczna	13	10	5	5	38,5	1	1	2	1	3	3
56.	Policealne Studium Agrobiznesu, Zespół Szkół Gospodarki Żywnościowej, ul. Gołęcińska 9, Poznań	publiczna	-	-	1	0	-	0	0	0	0	0	0
57.	Policealne Studium BHP, ZDZ, Centrum Kształcenia, ul. Krótka 5, Leszno	niepubliczna	13	11	1	1	7,7	0	0	0	0	0	0
58.	Policealne Studium Detektywów i Pracowników Ochrony, Al. Wojska Polskiego 45, Piła	niepubliczna	32	10	0	0	0,0	0	0	0	0	1	1
59.	Policealne Studium dla Dorosłych, Centrum Kształcenia Ustawicznego, ul. W.Pola 11, Piła	publiczna	22	16	2	1	9,1	0	0	0	0	0	0
60.	Policealne Studium Ekonomiczne, ul. Broniewskiego 5, Rawicz	publiczna	22	22	3	3	13,6	0	0	0	0	3	3
61.	Policealne Studium Ekonomiczne, ZSZ nr 1, ul. Gnieźnińska 28, Września	publiczna	-	-	1	1	-	0	0	0	0	0	0
62.	Policealne Studium Ekonomiczno - Handlowe ŻAK, ul. Dąbrowskiego 163, Poznań	niepubliczna	-	-	1	1	-	0	0	0	0	0	0
63.	Policealne Studium Farmaceutyczne, Zespół Szkół Ponadimnazjalnych nr 1, ul. Mickiewicza 11, Krotoszyn	niepubliczna	-	-	2	2	-	0	0	0	0	2	2
64.	Policealne Studium Finansów i Rachunkowości, ul. Szarych Szeregów 3, Rawicz	publiczna	-	-	4	4	-	0	0	0	0	4	4
65.	Policealne Studium Firma Amati, ul. Słowiańska 63, Leszno	publiczna	14	13	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0
66.	Policealne Studium Hodowli Koni, PZS nr 1, ul. Główna 2,	publiczna	-	-	1	1	-	0	0	0	0	0	0

	Krzyżowice													
67.	Policealne Studium Informatyczne, Prywatny Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych, ul. Harcerska 4, Czarnków	niepubliczna	37	10	2	2	5,4	0	0	0	0	3	2	
68.	Policealne Studium Informatyczne, PZS, Czarnków	publiczna	-	-	2	2	-	0	0	0	0	0	0	
69.	Policealne Studium Informatyczne, ul. Armii Poznań 27, Luboń	niepubliczna	21	4	1	0	4,8	0	0	0	0	1	0	
70.	Policealne Studium Informatyczne, ul. Broniewskiego 5, Rawicz	publiczna	19	7	4	1	21,1	1	0	0	0	3	0	
71.	Policealne Studium Informatyczne, ZDZ, Centrum Kształcenia, ul. Kaczki Średnie 62, Turek	publiczna	21	6	3	2	14,3	0	0	1	1	3	2	
72.	Policealne Studium Informatyczne, ZDZ, Centrum Kształcenia, ul. Krótka 5, Leszno	niepubliczna	113	23	9	3	8,0	1	1	0	0	13	4	
73.	Policealne Studium Informatyczne, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1, ul. Kcyńska 48, Wągrowiec	publiczna	-	-	0	0	0,0	0	0	1	0	0	0	
74.	Policealne Studium Informatyczne, Zespół Szkół Rolniczych, Centrum Kształcenia Ustawicznego im. St.Staszica, ul. Kościelna 2, Kościelec	publiczna	49	28	10	9	20,4	4	3	1	1	12	8	
75.	Policealne Studium Informatyczne, Zespół Szkół Spożywczych, ul. Polańskiego 3, Krajanka	publiczna	-	-	2	1	-	0	0	0	0	1	0	
76.	Policealne Studium Informatyczno - Ekonomiczno - Zawodowe Profesje, ul. Powstańców Wlkp., Wronki		-	-	1	1	-	0	0	0	0	0	0	
77.	Policealne Studium Informatyki ŻAK, ul. Krakowska 35, Poznań		-	-	2	1	-	0	0	0	0	0	0	
78.	Policealne Studium Informatyki, ul. Przemysłowa 8, Wolsztyn	publiczna	39	15	1	0	2,6	0	0	0	0	1	0	
79.	Policealne Studium Informatyki, Zespół Szkół nr 1 im.	publiczna	-	-	2	1	-	0	0	1	1	1	0	

	Powstańców Wielkopolskich, ul. Podgórna 12, Swarzędz													
80.	Policealne Studium Inżynierii Środowiska i Melioracji, Zespół Szkół Gospodarki Żywnościowej, ul. Gołęcińska 9, Poznań	publiczna	48	26	5	4	10,4	1	0	0	0	1	1	
81.	Policealne Studium Kosmetyczne Anieli GOC, ul. Brzeźnicka 3, Poznań	niepubliczna	52	52	4	4	7,7	0	0	0	0	3	3	
82.	Policealne Studium Kosmetyczne Anieli GOC, ul. Ściegiennego 64, Poznań	niepubliczna	18	16	6	6	33,3	0	0	0	0	3	3	
83.	Policealne Studium Kosmetyczne, ul. Grunwaldzka 152, Poznań	publiczna	-	-	0	0	0,0	1	1	0	0	0	0	
84.	Policealne Studium Kosmetyczne, ZDZ, Centrum Kształcenia, ul. Krótka 5, Leszno	niepubliczna	39	39	3	3	7,7	0	0	1	1	1	1	
85.	Policealne Studium Księgowości Remix, ul. Warzywna 24, Poznań	niepubliczna	29	29	3	0	10,3	1	0	0	0	0	0	
86.	Policealne Studium Leśne, Zespół Szkół Leśnych, Goraj, Czarnków	publiczna	24	4	0	0	0,0	1	1	0	0	2	1	
87.	Policealne Studium Masażu Leczniczego, ul. Browarna 5, Piła	niepubliczna	-	-	1	1	-	1	1	0	0	1	1	
88.	Policealne Studium nr 2, Zespół Szkół Przemysłu Spożywczego, ul. Warzywna 19, Poznań	publiczna	22	11	4	4	18,2	0	0	0	0	4	4	
89.	Policealne Studium Obsługi Ruchu Turystycznego, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1, ul. Mickiewicza 11, Krotoszyn	publiczna	-	-	1	1	-	0	0	0	0	5	4	
90.	Policealne Studium Obsługi Turystyki, Zespół Szkół Gospodarki Żywnościowej, ul. Gołęcińska 9, Poznań	publiczna	-	-	5	5	-	1	1	0	0	6	6	
91.	Policealne Studium Ochrony Środowiska, Stowarzyszenie Oświatowców Polskich, Os. Pod Lipami 106, Poznań	niepubliczna	29	9	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0	

92.	Policealne Studium Piosenkarskie, Zespół Szkół Muzycznych, ul. Głogowska 90, Poznań	publiczna	-	-	1	1	-	0	0	0	0	0	0
93.	Policealne Studium Psychologii Alternatywnej, ul. Zielonogórska, Poznań	niepubliczna	-	-	2	2	-	0	0	0	0	2	2
94.	Policealne Studium Zawodowe Business College, ul. Sikorskiego 9, Piła	niepubliczna	28	9	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0
95.	Policealne Studium Zawodowe dla Dorosłych, Zespół Szkół Rolniczych, Grzybno 49, Brodnica	publiczna	-	-	2	2	-	0	0	0	0	0	0
96.	Policealne Studium Zawodowe FAMA, Zespół Szkół Gastronomicznych, ul. Sikorskiego 73, Piła	publiczna	30	24	3	3	10,0	0	0	0	0	0	0
97.	Policealne Studium Zawodowe Fundacji Polsko - Niemieckiej Nadzieja, ul. 3 maja 12, Szamotuły	publiczna	23	21	9	8	39,1	1	0	0	0	16	16
98.	Policealne Studium Zawodowe nr 3, Zespół Szkół Licealno - Technicznych, ul. 28 czerwca 1956, Poznań	publiczna	54	6	9	3	16,7	2	0	0	0	4	0
99.	Policealne Studium Zawodowe nr 5, Zespół Szkół Ekonomicznych im. St.Staszica, ul. Marszałkowska 40, Poznań	publiczna	-	-	14	12	-	2	0	2	2	9	7
100.	Policealne Studium Zawodowe nr 5, Zespół Szkół Ekonomicznych im. St.Staszica, ul. Garncarska 7, Poznań	publiczna	128	76	20	14	15,6	9	5	2	1	27	24
101.	Policealne Studium Zawodowe nr 6, Zespół Szkół Gastronomicznych, ul. Podkomorska 49, Poznań	publiczna	27	20	12	11	44,4	7	7	2	1	3	3
102.	Policealne Studium Zawodowe Zaoczne, ZEAS, ul. Mickiewicza 28, Oborniki	publiczna	-	-	21	11	-	9	3	3	1	16	5
103.	Policealne Studium Zawodowe Zaoczne, Zespół Szkół Ekonomicznych, Łęknó, Zaniemyśl	publiczna	47	38	3	1	6,4	0	0	0	0	2	1

104.	Policealne Studium Zawodowe Zaoczne, ZSZ, ul. Ks.Szymańskiego 5, Oborniki	publiczna	30	27	21	14	70,0	10	3	3	1	18	6
105.	Policealne Studium Zawodowe, Centrum Kształcenia Nauka, ul. Warsztatowa 6, Piła	niepubliczna	23	14	2	2	8,7	0	0	2	2	0	0
106.	Policealne Studium Zawodowe, Centrum Kształcenia Ustawicznego, ul. Kanclerska 31, Poznań	publiczna	183	82	23	15	12,6	9	4	1	0	26	22
107.	Policealne Studium Zawodowe Szkoliowiec, ul. Szarych Szeregów 23, Poznań	niepubliczna	61	28	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0
108.	Policealne Studium Zawodowe, ul. Dąbrowskiego 77, Poznań	niepubliczna	-	-	1	1	-	0	0	0	0	1	1
109.	Policealne Studium Zawodowe, ul. Kościuszki 4, Rogoźno	publiczna	-	-	2	2	-	0	0	0	0	2	2
110.	Policealne Studium Zawodowe, ul. Mickiewicza 3, Szamotuły	-	-	-	6	3	-	1	0	0	0	1	0
111.	Policealne Studium Zawodowe, ul. Paderewskiego 1, Kościan	publiczna	-	-	1	1	-	0	0	1	1	1	1
112.	Policealne Studium Zawodowe, ul. Plac Niezlomnych 1, Swarzędz	publiczna	-	-	2	2	-	1	1	0	0	2	2
113.	Policealne Studium Zawodowe, ul. Poniatowskiego 2, Leszno	publiczna	12	9	1	1	8,3	0	0	0	0	1	1
114.	Policealne Studium Zawodowe, ul. Wołowska 64, Poznań	publiczna	-	-	0	0	0,0	0	0	1	1	0	0
115.	Policealne Studium Zawodowe, ul. Wyszyńskiego 2, Chodzież	publiczna	-	-	2	0	-	0	0	0	0	0	0
116.	Policealne Studium Zawodowe, ul. Zielona 3, Pleszew	publiczna	35	34	0	0	0,0	3	2	1	1	3	3
117.	Policealne Studium Zawodowe, Zespół Szkół Budownictwa nr 1, ul. Rybaki 17, Poznań	publiczna	60	41	10	4	16,7	3	1	1	0	3	2

118.	Policealne Studium Zawodowe, Zespól Szkól Ekonomicznych, ul. Sikorskiego 18a, Piła	publiczna	-	-	2	0	-	0	0	0	0	3	2
119.	Policealne Studium Zawodowe, Zespól Szkól Geodezyjno - Drogowych, ul. Szamotulska 33, Poznań	publiczna	39	14	4	1	10,3	1	0	0	0	5	1
120.	Policealne Studium Zawodowe, Zespól Szkól Gospodarki Żywnościowej, ul. Gołęcińska 9, Poznań	publiczna	20	9	7	5	35,0	1	1	1	0	8	8
121.	Policealne Studium Zawodowe, Zespól Szkól Handlowych im. O. Langego, ul. Śniadeckich 54/58, Poznań	publiczna	140	116	6	5	4,3	1	1	0	0	6	5
122.	Policealne Studium Zawodowe, Zespól Szkól Łączności im. M.Kopernika, ul. Przelajowa 4, Poznań	publiczna	53	4	5	1	9,4	1	0	0	0	6	1
123.	Policealne Studium Zawodowe, Zespól Szkól nr 1 im. Powstańców Wlkp., ul. Leśna 7, Wronki	publiczna	25	13	4	3	16,0	0	0	0	0	1	1
124.	Policealne Studium Zawodowe, Zespól Szkól Ogólnokształcących i Policealnych im. M.Kopernika, ul. Tysiąclecia 6, Nowy Tomyśl	publiczna	64	54	3	2	4,7	0	0	6	3	30	24
125.	Policealne Studium Zawodowe, Zespól Szkól Ponadgimnazjalnych, ul. Zamkowa 1, Koźmin Wlkp.	publiczna	-	-	3	3	-	1	1	0	0	5	4
126.	Policealne Studium Zawodowe, ZSZ, ul. Dudycza 4, Nietązkowo	publiczna	13	7	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0
127.	Policealne Studium Zawodowe, ZSZ, ul. Wojska Polskiego 1, Września	publiczna	36	8	1	0	2,8	0	0	1	0	1	0
128.	Policealne Studium Zawodowe, ZSZ nr 1, ul. Wojska Polskiego 66, Jarocin	publiczna	26	2	1	1	3,8	0	0	0	0	2	2
129.	Policealne Studium, Prywatny College Zawodowy, ul. Św. Marcin 40, Poznań	niepubliczna	-	-	1	0	-	1	1	0	0	0	0

130.	Poznańska Policealna Szkoła Turystyki i Rekreacji, ul. Żniwna 1, Poznań	publiczna	36	10	4	3	11,1	1	1	0	0	3	3
131.	Poznańska Policealna Szkoła Turystyki i Rekreacji, ul. Żwirowa 1, Poznań	niepubliczna	-	-	2	2	-	0	0	0	0	3	3
132.	Poznańska Szkoła Bankowa, Pniewy	niepubliczna	-	-	1	1	-	0	0	0	0	0	0
133.	Poznańska Szkoła Biznesu, ul. Mielżyńskiego 27/29, Poznań	niepubliczna	-	-	1	1	-	0	0	1	1	1	1
134.	Poznańska Szkoła Biznesu, ul. Ogrodowa 1, Pleszew	niepubliczna	-	-	2	2	-	1	1	1	1	2	2
135.	Poznańska Szkoła Biznesu, ul. Św. Marcin 58, Poznań	niepubliczna	-	-	4	2	-	3	1	0	0	5	4
136.	Poznańska Szkoła Biznesu, ul. Wybickiego 2, Śrem	niepubliczna	-	-	1	0	-	0	0	0	0	2	0
137.	Prywatna Szkoła Policealna EURONAUKA, ul. Brodowska 28, Środa Wlkp.	niepubliczna	10	9	1	1	10,0	0	0	0	0	1	1
138.	Prywatne Policealne Studium Porkom, ul. Łącznica 7, Gniezno	niepubliczna	45	16	3	3	6,7	1	0	0	0	0	0
139.	Prywatne Policealne Studium Zawodowe Piast, ul. Sienkiewicza 6, Gniezno	niepubliczna	26	7	6	2	23,1	0	0	0	0	0	0
140.	Prywatne Policealne Studium Zawodowe Progres, ul. W. Pola 11, Piła	niepubliczna	-	-	2	0	-	0	0	0	0	3	0
141.	Prywatne Policealne Studium, ul. Pstrowskiego 44, Gniezno	niepubliczna	-	-	2	1	-	0	0	0	0	1	1
142.	Prywatne Policealne Studium Ekonomiczno-Informatyczne, ul. Pstrowskiego 3a, Gniezno	niepubliczna	54	32	5	3	9,3	3	3	1	1	2	2
143.	Prywatny College Zawodowy, ul. 27 Grudnia 7, Poznań	niepubliczna	-	-	1	0	-	0	0	0	0	0	0
144.	Prywatny College Zawodowy, ul. Bukowska 34, Poznań	niepubliczna	26	25	5	1	19,2	4	4	0	0	4	2

145.	Prywatny College Zawodowy, ul. Szylinga 8, Poznań	niepubliczna	-	-	2	1	-	1	1	0	0	0	0
146.	Pywatne Policealne Studium Zawodowe Druktur, ul. Wołowska 58/70, Poznań	niepubliczna	45	23	4	3	8,9	3	1	0	0	1	1
147.	Policealne Studium Finansów, ul. R.Strzałkowskiego 5/7, Poznań	niepubliczna	28	25	2	1	7,1	0	0	0	0	1	1
148.	Spoleczne Policealne Studium Ekonomiczne, Os. Kosmonautów, Poznań	publiczna	-	-	1	1	-	0	0	0	0	1	1
149.	Spoleczne Policealne Studium Ochrony Środowiska, ul. Bosa 9, Poznań	niepubliczna	-	-	2	0	-	0	0	0	0	1	0
150.	Stydium Ekonomii i Biznesu, Niepubliczna Szkoła Zawodowa, ul. Dąbrowskiego 81, Poznań	niepubliczna	-	-	9	5	-	2	2	2	1	5	4
151.	Stydium Medyczne im. Chrzanowskiej w Ostrowie Wlkp.	publiczna	-	-	0	0	-	0	0	0	0	2	1
152.	Stydium Policealne, Centrum Kształcenia Lider, ul. Wójtowska 30a, Poznań	niepubliczna	-	-	1	0	-	1	0	0	0	0	0
153.	Szkoła Biznesu i Języków Obcych, ul. Biedrzyckiego 13, Poznań	niepubliczna	-	-	3	3	-	0	0	0	0	1	1
154.	Szkoła Informatyki i Internetu, ul. Skalmierzycka 2a, Kalisz	niepubliczna	-	-	3	1	-	0	0	0	0	0	0
155.	Szkoła Informatyki Internetu, ul. Sobieskiego 20, Gniezno	niepubliczna	-	-	2	1	-	0	0	0	0	0	0
156.	Szkoła Języków Obcych Akademia Słowa, ul. Święty Marcin 59, Poznań	niepubliczna	-	-	5	3	-	0	0	0	0	2	2
157.	Szkoła Mechaniki Precyzyjnej im. Beli Kuna, Poznań	publiczna	-	-	1	0	-	0	0	0	0	0	0
158.	Szkoła Policealna dla Dorosłych, Centrum Kształcenia Ustawicznego, ul. Legionów 6, Kalisz	publiczna	-	-	5	2	-	2	2	0	0	8	6
159.	Szkoła Policealna dla Dorosłych, Ponadgimnazjalny ZSZ,	publiczna	16	8	1	1	6,3	0	0	0	0	1	1

	ul. Kolejowa 11, Koło												
160	Szkoła Policealna dla Dorosłych, Zespól Szkół Budowlano - Energetycznych, ul. Wolności 23, Ostrów Wlkp.	publiczna	-	-	3	1	-	1	1	0	0	1	0
161	Szkoła Policealna dla Dorosłych, Zespól Szkół Ekonomicznych, ul. Partyzancka 29, Ostrów Wlkp.	publiczna	-	-	2	2	-	0	0	0	0	0	0
162	Szkoła Policealna dla Dorosłych, Zespól Szkół, ul. Parkowa 1, Biała	publiczna	18	12	1	1	5,6	0	0	0	0	1	1
163	Szkoła Policealna dla Dorosłych, ZSZ nr 5, ul. Nieszawska 21, Poznań	publiczna	28	22	4	3	14,3	0	0	1	1	3	2
164	Szkoła Policealna dla Dorosłych, ZSZ Technicznych, ul. Poznańska 43, Ostrów Wlkp.	publiczna	36	16	11	2	30,6	3	1	2	0	11	6
165	Szkoła Policealna nr 2, Zespól Szkół Handlowych, ul. Łozowa 77, Poznań	publiczna	19	16	1	1	5,3	0	0	0	0	0	0
166	Szkoła Policealna Zaoczna, Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Stefana Batorego, ul. Wodna 1, Konin	publiczna	174	132	8	6	4,6	5	3	4	4	4	4
167	Szkoła Policealna, Medyczne Studium Zawodowe im. Hanny Chrzanowskiej, ul. Limanowskiego 17, Ostrów Wlkp.	publiczna	122	90	31	22	25,4	11	9	4	3	25	23
168	Szkoła Policealna, ul. Borecka 28, Koźmin Wlkp.	publiczna	-	-	0	0	0,0	2	2	0	0	1	1
169	Szkoła Policealna, Zespól Szkół Ekonomiczno - Odzieżowych, ul. Chrobrego 23, Gniezno	publiczna	27	27	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0
170	Szkoła Policealna, Zespól Szkół Medycznych im. Karola Marcinkowskiego, ul. Przemysłowa 4, Konin	publiczna	64	48	11	6	17,2	4	4	2	2	2	2
171	Szkoła Policealna, Zespól Szkół nr 2, ul. Przemysłowa 7, Ostrzeszów	publiczna	27	11	4	1	14,8	4	3	0	0	6	3

172.	Szkoła Policealna, Zespól Szkół Ponadgimnazjalnych, ul. PTR 6, Przygodzice	publiczna	24	19	5	2	20,8	1	0	0	0	2	1
173.	Szkoła Policealna, Zespól Szkół Ponadgimnazjalnych, ul. Żwirki i Wigury 2, Grodzisk Wielkopolski	publiczna	53	32	4	3	7,5	0	0	1	1	3	2
174.	Szkoła Policealna, Zespól Szkół Ponadgimnazjalnych, Zespól Szkół Rolniczych, ul. Kotowo 17, Granowo	publiczna	-	-	4	3	-	0	0	0	0	4	3
175.	Szkoła Policealna, ZSZ nr 2, ul. Teatralna 1, Piła	publiczna	-	-	2	2	-	0	0	0	0	2	2
176.	Szkoła Sekretarek, Prywatne Studium Policealne, Poznań	niepubliczna	-	-	1	1	-	0	0	0	0	1	1
177.	Technikum, Zespól Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1, ul. Mickiewicza 11, Krotoszyn	publiczna	11	8	1	1	9,1	1	1	1	1	1	1
178.	Towarzystwo Edukacji Bankowej S.A., Szkoła Informatyki i Internetu, Al. Powst. Wlkp. 83b, Piła	niepubliczna	-	-	2	0	-	0	0	0	0	0	0
179.	Towarzystwo Edukacji Bankowej S.A., Szkoła Turystyki, ul. Garncarska 7, Poznań	niepubliczna	-	-	3	2	-	0	0	0	0	2	2
180.	Towarzystwo Edukacji Bankowej S.A., Szkoła Turystyki, ul. Narutowicza 74a, Leszno	niepubliczna	-	-	2	1	-	0	0	0	0	2	1
181.	Towarzystwo Edukacji Bankowej S.A., Al. Niepodległości 2, Poznań	niepubliczna	-	-	1	1	-	0	0	0	0	0	0
182.	Towarzystwo Edukacyjne Policealne Studium Informatyki i Ekonomiki, ul. Przemysłowa 4, Konin	niepubliczna	17	6	1	1	5,9	0	0	1	1	0	0
183.	Wielkopolska Szkoła Architektury i Sztuki, ul. Kordeckiego 12, Poznań	publiczna	-	-	1	1	-	0	0	1	1	1	1
184.	Wielkopolska Szkoła Gospodarcza, ul. Wyspiańskiego 27, Poznań	niepubliczna	44	40	2	1	4,5	0	0	0	0	2	1
185.	Wielkopolska Szkoła Medyczna Galilea Sp. z o.o., Centrum Edukacji Zawodowej, ul. Starołęcka 129a, Poznań	niepubliczna	54	50	3	1	5,6	0	0	0	0	3	2

186.	Zaoczne Policealne Studium Budowlane, Zespół Szkół Budowlanych, ul. Grunwaldzka 152, Poznań	publiczna	-	-	2	0	-	0	0	0	0	0	0
187.	Zaoczne Policealne Studium Informatyczne, Ponadgimnazjalny ZSZ, ul. Kolejowa 11, Koło	publiczna	-	-	3	1	-	1	0	0	0	3	3
188.	ZDZ, Centrum Kształcenia, ul. Wrzosowa 6, Konin	publiczna	19	6	3	1	15,8	1	1	0	0	0	0
189.	Zespół Policealnych Studiów Zawodowych, ZDZ, Centrum Kształcenia, ul. Krótka 5, Leszno	niepubliczna	90	71	1	1	1,1	0	0	0	0	0	0
190.	Zespół Szkół Ekonomiczno - Usługowych, Stare Miasto, ul. Parkowa 2, Żychlin	publiczna	-	-	2	2	-	1	1	0	0	0	0
191.	Zespół Szkół Ekonomicznych, ul. Powstańców Wlkp. 22, Słupca	publiczna	22	15	1	1	4,5	0	0	0	0	0	0
192.	Zespół Szkół Mogilno, ul. Dworcowa 9, Mogilno	publiczna	-	-	3	2	-	0	0	0	0	0	0
193.	Zespół Szkół nr 1, ul. Gw. Ludowej 6a, Międzychód	publiczna	-	-	2	1	-	0	0	0	0	1	1
194.	Zespół Szkół, ul. Gimnazjalna 1, Opalenica	publiczna	-	-	1	1	-	1	1	2	2	5	5
SUMA:			4417	2670	755	509	17,1	217	146	97	71	610	454

Absolwenci szkół policealnych rocznik 2002/2003 w województwie wielkopolskim z uwzględnieniem kierunków kształcenia

Lp.	Kierunek	Liczba absolwentów 2002/2003	w tym kobiety	Liczba bezrobotnych absolwentów rocznik 2002/2003 stan na 31 grudnia 2003 r.	w tym kobiety	% udział liczby absolwentów zarejestrowanych do ogółu absolwentów wg kierunków	Liczba absolwentów rocznik 2002/2003 skierowanych do pracy w 2003 r. niesubsydiowane ogółem	w tym kobiety	Liczba absolwentów rocznik 2002/2003 skierowanych do pracy w 2003 r. subsydiowane ogółem	w tym kobiety	Liczba absolwentów rocznik 2002/2003 skierowanych na programy aktywizujące w 2003 r. ogółem	w tym kobiety
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1.	administracyjny	10	9	7	6	70,0	1	1	2	1	4	4
2.	agent celny	30	24	1	1	3,3	1	0	0	0	1	1
3.	animator kultury	17	12	5	4	29,4	1	1	0	0	2	2
4.	dietetyk	50	44	11	9	22,0	4	3	0	0	5	3
5.	higienistka stomatologiczna	19	19	3	3	15,8	1	1	0	0	2	2
6.	informatyka	26	2	9	2	34,6	1	0	3	1	9	3
7.	instruktor higieny	72	61	10	7	13,9	1	0	1	0	6	4
8.	komputerowa obsługa firm i księgowości	10	7	2	1	20,0	0	0	1	1	1	1
9.	położna	13	13	4	3	30,8	2	2	0	0	0	0
10.	pracownik socjalny	135	116	33	28	24,4	12	11	1	1	28	25
11.	ratownik medyczny	88	24	24	16	27,3	10	6	1	0	26	16
12.	specjalista ds. administracyjno-prawnych	90	56	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0
13.	specjalista ds. księgowości	13	12	2	1	15,4	0	0	0	0	1	1
14.	specjalista informatyk	131	69	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0
15.	stylista	47	40	1	1	2,1	0	0	0	0	1	1
16.	technik administracji	178	140	40	37	22,5	9	6	6	5	39	36
17.	technik agrobiznesu	20	9	9	6	45,0	1	1	1	0	12	11
18.	technik analityki medycznej	21	20	16	16	76,2	3	3	1	1	6	6
19.	technik bezpieczeństwa i higieny pracy	106	35	8	2	7,5	1	1	1	0	2	0
20.	technik dentystyczny	47	34	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0
21.	technik ekonomista	837	650	110	93	13,1	32	27	21	17	108	95

22.	technik elektroradiolog	43	33	6	5	14,0	2	1	1	1	2	2
23.	technik farmaceutyczny	107	101	16	14	15,0	6	5	4	4	11	11
24.	technik fizjoterapii	116	88	23	19	19,8	9	9	3	2	16	16
25.	technik geodeta	39	14	17	8	43,6	4	1	3	1	8	3
26.	technik hotelarstwa	27	20	12	10	44,4	8	8	2	1	4	4
27.	technik informatyk	901	265	148	53	16,4	33	13	11	6	106	50
28.	technik inżynierii środowiska i melioracji	23	7	6	4	26,1	1	0	0	0	1	1
29.	technik leśnik	24	4	0	0	0,0	1	1	0	0	2	1
30.	technik obsługi turystycznej	218	154	50	36	22,9	10	9	2	2	36	25
31.	technik ochrony fizycznej osób i mienia	302	66	24	4	7,9	6	2	2	1	7	3
32.	technik ochrony środowiska	29	9	2	0	6,9	0	0	0	0	1	0
33.	technik organizacji reklamy	23	14	15	11	65,2	3	1	0	0	4	3
34.	technik prac biurowych	50	48	2	3	4,0	4	0	0	0	20	17
35.	technik rachunkowości	196	168	40	26	20,4	22	8	10	6	69	46
36.	technik technologii żywności	59	41	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0
37.	technik telekomunikacji	53	4	10	1	18,9	3	0	0	0	7	1
38.	technik usług kosmetycznych	91	91	43	43	47,3	11	11	7	7	16	16
39.	technik żywienia i gospodarstwa domowego	23	18	3	3	13,0	1	1	0	0	1	1
40.	terapeuta zajęciowy	142	126	43	33	30,3	13	13	13	13	46	43
	SUMA:	4417	2670	755	509	17,1	217	146	97	71	610	454

Szkoły wyższe

Szkolnictwo wyższe pełni znaczącą rolę w podnoszeniu jakości życia społeczeństwa i w rozwoju kraju. Coraz więcej młodych ludzi decyduje się na podjęcie dalszego kształcenia po ukończeniu szkoły średniej. Zdają sobie bowiem sprawę, że podnoszenie kwalifikacji, zdobywanie nowych umiejętności pozwoli im na osiągnięcie lepszej pozycji na wymagającym rynku pracy. Aby jednak oczekiwania młodych ludzi się spełniły, najważniejsze jest wprowadzenie rozwiązań dostosowujących szkolnictwo wyższe do procesów zachodzących w sferze społecznej i gospodarczej oraz podniesienie poziomu jakości studiów i pracy naukowej. Dotyczy to zarówno uczelni prywatnych jak i państwowych. Uczelnie wyższe powinny przyczyniać się do transferu wiedzy i technologii do gospodarki, zwłaszcza poprzez:

- wspieranie rozwoju regionalnego i lokalnego poprzez pozyskiwanie podmiotów gospodarczych zainteresowanych usługami, badania, doksztalcanie, które mogą być oferowane dzięki potencjałowi danej uczelni,
- doksztalcanie pracowników i studentów w kwestiach związanych z komercjalizacją opracowań naukowych oraz doradztwo w tym zakresie.

Zadaniem uczelni wyższych jest także kształcenie i doksztalcanie nauczycieli zgodnie z wymaganiami zmian w systemie edukacji. Ważną rolę odgrywają w tym zakresie studia podyplomowe. Zwiększa się nie tylko liczba szkół realizujących studia podyplomowe, ale także liczba studiów podyplomowych w konkretnych szkołach wyższych. To właśnie poprzez studia podyplomowe szkoły wyższe otwierają się na wyzwania współczesności. Aby jednak nastąpiły znaczące zmiany w relacjach pomiędzy szkołami wyższymi a społeczeństwem i gospodarką, konieczne jest zwiększenie dostępności młodzieży do szkół wyższych i to zarówno w wymiarze przestrzennym, jak i drożności kształcenia. Tej ostatniej kształcenia nie można jednak ograniczać do struktury szkolnictwa, ale przede wszystkim postrzegać w wymiarze jakości kształcenia.

W województwie wielkopolskim funkcjonuje 28 uczelni wyższych (w tym 4 wyższe szkoły zawodowe).

Państwowe szkoły wyższe skupione są głównie w stolicy województwa – Poznaniu. Ma to wpływ na dostępność kształcenia na poziomie wyższym dla młodych ludzi ze środowisk wiejskich i z małych miejscowości. Stąd niektóre z państwowych i niepaństwowych wyższych uczelni organizują ośrodki zamiejscowe, aby zwiększyć dostępność do edukacji na poziomie wyższym młodzieży m.in. ze względów ekonomicznych. Działania mające na celu rozwiązanie

problemu dostępności do szkolnictwa wyższego mają swoje uzasadnienie wobec wzrostu zainteresowania studiami wyższymi przez młodzież. Często jednak stwarza się większe możliwości podjęcia studiów wieczorowych i zaocznych (płatnych), których ze względów ekonomicznych nie może podjąć znaczna liczba młodzieży (nie stać ich na takie studia). Liczba studentów stale wzrasta, zwłaszcza studiujących w systemie zaocznym i wieczorowym. Liczba absolwentów poszczególnych trybów studiów rocznik 2002/2003 wynosiła odpowiednio 12 989 osób i 1265 osób. Wzrost ten dotyczy zarówno absolwentów uczelni państwowych jak i niepaństwowych. Wzrastająca liczba studentów świadczy o chęci młodych ludzi do zdobywania wykształcenia.

Niestety nie zawsze uczelnie potrafią szybko zareagować na zapotrzebowanie na rynku pracy, często zależy to od posiadanej bazy lokalowej, środków finansowych oraz opracowanych programów nauczania.

Działalność szkół wyższych powinna zmierzać do przekazywania młodym ludziom niezbędnej wiedzy oraz do wykształcenia w nich cech związanych z przedsiębiorczością i poruszaniem się na rynku pracy. Podniesienie wskaźnika skolaryzacji na poziomie szkół wyższych przede wszystkim wśród młodzieży ze środowisk małych miast i wsi, zapewnienie dostępu do edukacji na poziomie wyższym młodzieży spoza wielkomiejskich środowisk, dostosowanie edukacji i badań w szkołach wyższych do wyzwań społeczeństwa informacyjnego i gospodarki opartej na wiedzy oraz aktywizowanie społeczności lokalnych do działań na rzecz edukacji na poziomie wyższym z pewnością przyczynią się do zwiększenia szans młodych ludzi na rynku pracy, a tym samym do zmniejszenia liczby zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy absolwentów z wykształceniem wyższym.

Szkoły wyższe zapewniają młodym ludziom naukę na bardzo zróżnicowanych kierunkach. Absolwenci rocznik 2002/2003 ukończyli aż 143 kierunki kształcenia. Liczba oferowanych kierunków w porównaniu do rocznika 2001/2002 zwiększyła się o 47 kierunków kształcenia. Pozwoliło to znacznie większej liczbie osób podjąć naukę w wybranej przez siebie profesji.

Spośród szkół wyższych z terenu Wielkopolski najwyższym odsetkiem zarejestrowanych absolwentów – podobnie jak w zeszłym roku – charakteryzuje się Akademia Rolnicza w Poznaniu 22,9%. W dalszej kolejności znajdują się wyższe szkoły zawodowe z terenu województwa (Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Kaliszu 17,9%, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Lesznie 12,1%, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Koninie 10,6%). Najmniejszą liczbą zarejestrowanych absolwentów charakteryzuje się Wyższa Szkoła Handlu i Usług w Poznaniu 0,7%.

Absolwenci szkół wyższych stanowią bardzo liczną grupę wśród ogółu absolwentów. Ich liczba stale wzrasta, co związane jest ze wzrostem świadomości młodych ludzi o konieczności ciągłego podnoszenia kwalifikacji i uzupełniania swojej wiedzy. Liczba absolwentów uczelni wyższych w roku 2003 wyniosła 29 706 osób. W porównaniu do roku ubiegłego wzrosła o 3501 osób tj. o 13,4%. Mimo większej liczby absolwentów ogółem, zmniejszyła się liczba zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy. W porównaniu do roku 2002 zanotowano spadek o 22,3%. W porównaniu z rokiem 2002 zanotowano spadek o 1,03 punktu procentowego. Tym samym zwiększyły się szanse zarejestrowanych absolwentów szkół wyższych na rynku pracy.

Znaczna część absolwentów z wyższym wykształceniem kierowana była do pracy subsydiowanej. Nastąpił tu w porównaniu z rokiem 2002 znaczny wzrost o 155 osób tj. 56,0%. Podobnie ze skierowaniami do pracy niesubsydiowanej. W tej kategorii liczba objętych aktywizacją absolwentów zwiększyła się w porównaniu z rokiem ubiegłym o 311 osób tj. 58,0%. Największy wzrost nastąpił w liczbie skierowań na programy aktywizujące. W 2003 liczba ta wyniosła 1865 osób, co w porównaniu z rokiem 2002 stanowi wzrost o 131,6%.

Sytuacja młodych ludzi kończących poszczególne kierunki uległa nieznacznej zmianie.

Absolwenci 34 kierunków nie zarejestrowali się w powiatowych urzędach pracy.

Najwyższym odsetkiem charakteryzuje się rolnictwo, które ukończyły 124 osoby, z czego zarejestrowało się 49 osób tj. 39,7%. W porównaniu do roku ubiegłego nastąpił spadek o 5,0%. Wzrósł odsetek zarejestrowanych absolwentów muzykologii. W 2003 roku zarejestrowało się 35,2% absolwentów (2 osoby). W porównaniu z rokiem ubiegłym odsetek ten wzrósł o 1,9%. Nieznaczny spadek odsetka nastąpił wśród osób kończących technologię żywności i żywienia człowieka. Ze 137 osób kończących ten kierunek w 2003 roku w powiatowych urzędach pracy zarejestrowały się 34 osoby, tj. 25,2%. W porównaniu z rokiem ubiegłym odsetek ten zmniejszył się o 14,4%.

Wśród kierunków po ukończeniu których nie nastąpiła rejestracja w powiatowych urzędach pracy są: astronomia, administracja gospodarcza, dyrygentura, edukacja artystyczna, edukacja społeczno-artystyczna, ekonomika przedsiębiorstwa, elektronika i telekomunikacja (spadek do roku 2002 o 20,9%), elektrotechnika (spadek do roku 2002 o 16%), oraz podobnie jak w roku ubiegłym filologie: rosyjsko-angielska, rosyjsko-ukraińska i język niemiecki. Ze znalezieniem zatrudnienia nie mają problemu także absolwenci stosunków międzynarodowych ze specjalnością europeistyka i wschodoznawstwo, oraz technika rolnicza i leśna.

Fakt nie rejestrowania się absolwentów poszczególnych kierunków można tłumaczyć tym, iż na rynku pracy jest zapotrzebowanie na pracowników z tego typu wykształceniem.

Absolwenci szkół wyższych są częściej gotowi do dalszej nauki, do podnoszenia kwalifikacji. Realnie oceniają możliwości na rynku pracy i tym samym potrafią być mobilni i gotowi do zmiany zawodu.

MAPA

Absolwenci szkół wyższych rocznik 2002/2003 w województwie wielkopolskim

Lp.	Nazwa i adres uczelni	Rodzaj	Liczba absolwentów rocznik 0 2002/2003	w tym kobiety	Liczba bezrobotnych absolwentów rocznik 2002/2003 stan na 31.XII.2003	w tym kobiety	Odsetek zarejestrowanych absolwentów (stan na 31 grudnia 20003 r.)	Liczba absolwentów rocznik 2002/2003 skierowanych do pracy niesubsydiowanej w 2003 r. ogółem	w tym kobiety	Liczba absolwentów rocznik 2002/2003 skierowanych do pracy subsydiowanej w 2003 r. ogółem	w tym kobiety	Liczba absolwentów rocznik 2002/2003 skierowanych na programy aktywizujące w 2003 r. ogółem	w tym kobiety
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.	Akademia Ekonomiczna w Poznaniu	publiczna	4 407	3 008	226	149	5,1	119	77	51	38	214	162
2.	Akademia Medyczna w Poznaniu	publiczna	664	477	20	15	3,0	6	6	10	8	14	13
3.	Akademia Muzyczna w Poznaniu	publiczna	115	66	4	2	3,2	0	0	1	0	1	1
4.	Akademia Rolnicza w Poznaniu	publiczna	1 233	711	283	189	22,9	100	59	47	30	278	199
5.	Akademia Sztuk Pięknych w Poznaniu	publiczna	181	116	8	7	4,4	2	2	2	0	2	2
6.	Akademia Wychowania Fizycznego w Poznaniu	publiczna	735	379	36	23	4,9	16	8	7	6	21	11
7.	Instytut Pedagogiczno-Artystyczny w Kaliszu	publiczna	1 061	909	5	3	0,5	2	2	3	3	5	3
8.	Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Kaliszu	publiczna	272	185	49	32	17,9	43	24	34	27	76	54
9.	Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Koninie	publiczna	477	331	50	34	10,6	67	54	17	13	139	116
10.	Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Lesznie	publiczna	568	341	69	45	12,1	30	17	26	18	68	43
11.	Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Pile	publiczna	150	113	2	1	1,2	1	1	0	0	0	0
12.	Politechnika Poznańska	publiczna	2 686	725	272	91	10,1	137	49	64	17	199	93
13.	Uniwersytet im.A.Mickiewicza w Poznaniu	publiczna	6 879	4665	531	362	7,7	210	150	91	76	464	359
14.	Wyższa Szkoła Komunikacji i Zarządzania w Poznaniu	niepubliczna	1 337	684	57	28	4,2	18	12	3	2	46	29
15.	Wyższa Szkoła Bankowa w Poznaniu	niepubliczna	1 094	802	73	59	6,7	25	17	19	15	76	67
16.	Wyższa Szkoła Biznesu w Pile	niepubliczna	634	465	40	29	6,3	5	5	6	5	49	40
17.	Wyższa Szkoła Handlu i Rachunkowości w Poznaniu	niepubliczna	193	160	4	2	2,2	2	1	1	1	7	5
18.	Wyższa Szkoła Handlu i Usług w Poznaniu	niepubliczna	252	189	2	2	0,7	1	1	0	0	2	2
19.	Wyższa Szkoła Hotelarstwa i Gastronomii w Poznaniu	niepubliczna	322	201	12	8	3,6	2	2	1	1	4	3
20.	Wyższa Szkoła Humanistyczno-Ekonomiczna w Jarocinie	niepubliczna	336	238	18	10	5,3	4	2	5	4	32	21
21.	Wyższa Szkoła Języków Obcych w Poznaniu	niepubliczna	326	290	7	6	2,3	0	0	3	3	3	3
23.	Wyższa Szkoła Marketingu i Zarządzania w Lesznie	niepubliczna	273	181	21	14	7,7	3	3	5	5	29	20

24.	Wyższa Szkoła Nauk Humanistycznych i Dziennikarstwa w Poznaniu	niepubliczna	637	425	38	26	5,9	12	8	3	2	25	18
25.	Wyższa Szkoła Pielęgnacji Zdrowia i Urody w Poznaniu	niepubliczna	90	90	6	5	6,2	1	1	0	0	6	7
26.	Wyższa Szkoła Sztuki Stosowanej "Schola Posnaniensis"	niepubliczna	124	111	2	2	1,5	0	0	0	0	0	0
27.	Wyższa Szkoła Umiejętności Społecznych w Poznaniu	niepubliczna	532	352	27	21	5,1	5	4	4	3	16	13
28.	Wyższa Szkoła Zarządzania i Bankowości w Poznaniu	niepubliczna	4 128	2 878	96	62	2,3	32	21	15	14	87	70
SUMA:			29 706	19 092	1958	1227	6,6	843	526	423	291	1858	1348

Absolwenci szkół wyższych rocznik 2002/2003 w województwie wielkopolskim z uwzględnieniem kierunków kształcenia

Lp.	Kierunek	Liczba absolwentów 2002/2003	w tym kobiety	Liczba bezrobotnych absolwentów rocznik 2002/2003 stan na 31 grudnia 2003 r.	w tym kobiety	% udział liczby absolwentów zarejestrowanych do ogółu absolwentów wg kierunków	Liczba absolwentów rocznik 2002/2003 skierowanych do pracy niesubsydiowanej w 2003 r. ogółem	w tym kobiety	Liczba absolwentów rocznik 2002/2003 skierowanych do pracy subsydiowanej w 2003 r. ogółem	w tym kobiety	Liczba absolwentów rocznik 2002/2003 skierowanych na programy aktywizujące w 2003 r. ogółem	w tym kobiety
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1.	administracja	2 191	1 694	86	54	3,9	31	22	18	15	103	81
2.	administracja gospodarcza	4	0	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0
3.	administracja publiczna	332	238	1	1	0,4	0	0	0	0	0	0
4.	agronomia	-	-	6	2	-	2	1	1	0	5	3
5.	agroturystyka	-	-	2	2	-	0	0	2	2	5	5
6.	analitka finansowa	-	-	0	0	-	0	0	0	0	0	0
7.	analitka medyczna	29	28	5	4	17,0	1	1	0	0	6	6
8.	antologia	-	-	1	0	-	0	0	0	0	0	0
9.	arabistyka	-	-	1	1	-	0	0	0	0	0	0
10.	archeologia	17	13	3	2	18,1	0	0	1	1	5	3
11.	architektura	152	88	18	11	11,7	5	5	1	1	13	7
12.	architektura krajobrazu	-	-	5	2	-	2	0	1	1	4	3
13.	astronomia	4	2	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0
14.	architektura wnętrz	35	30	4	3	10,6	0	0	0	0	0	0
15.	asystent ekonomiczny	-	-	2	2	-	0	0	0	0	1	1
16.	automatyka i robotyka	56	0	4	0	7,7	2	0	0	0	0	0
17.	automatyka i zarządzanie	6	0	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0
18.	bankowość	-	-	2	2	-	0	0	1	1	8	7
19.	bibliotekarstwo	-	-	2	2	-	0	0	1	1	1	1
20.	biologia	345	292	25	20	7,1	6	6	2	2	12	12

21.	biotechnologia	123	89	10	8	8,0	1	1	2	1	6	6
22.	budowa maszyn	26	8	2	1	9,5	2	1	2	0	7	2
23.	budownictwo	326	96	25	8	7,7	14	5	11	4	34	19
24.	chemia	139	105	19	14	13,7	6	5	2	2	16	13
25.	dyrygentura	1	1	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0
26.	dziennikarstwo	-	-	2	2	-	2	2	1	1	2	1
27.	dziennikarstwo i komunikacja społeczna	195	159	9	6	4,4	1	1	1	1	5	5
28.	edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych	104	78	0	0	0,0	1	0	0	0	0	0
29.	edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej	85	46	2	1	2,2	0	0	0	0	2	1
30.	edukacja muzyczna z muzyką estradową	5	5	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0
31.	edukacja muzyczna z pedagogiką opiekuńczo-wychowawczą	9	9	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0
32.	edukacja wczesnoszkolna	65	62	1	1	0,9	1	1	0	0	0	0
33.	edukacja społeczno - obywatelska	68	43	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0
34.	ekonomia	952	725	112	78	11,8	45	29	17	13	127	95
35.	ekonomia ogólna	4	2	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0
36.	ekonomika przedsiębiorstwa	39	32	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0
37.	eksploatacja i diagnostyka maszyn	18	5	6	5	34,2	2	0	1	0	6	0
38.	elektroenergetyka	19	0	4	0	19,4	7	0	2	0	5	0
39.	elektronika	136	5	49	2	35,8	29	1	11	0	16	2
40.	elektronika i telekomunikacja	136	5	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0
41.	elektrotechnika	387	7	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0
42.	elektrotechnika z informatyką techniczną	58	7	11	4	19,1	7	2	4	2	10	3
43.	etnolingwistyka	59	51	1	1	2,1	0	0	0	0	0	0
44.	etnologia	31	19	5	2	15,9	2	1	0	0	2	0
45.	farmacja	123	83	6	4	5,0	1	1	6	4	6	4

46.	filologia angielska	507	439	5	4	1,0	2	1	3	3	3	3
47.	filologia duńska	3	3	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0
48.	filologia germańska	211	185	4	4	2,0	1	1	1	1	1	1
49.	Filologia hiszpańska	39	36	1	1	1,6	1	1	-	-	-	-
50.	filologia klasyczna	13	12	2	2	18,9	0	0	0	0	4	4
51.	filologia litewska	4	4	1	1	30,8	0	0	1	1	1	1
52.	filologia norweska	8	6	1	1	7,7	0	0	0	0	0	0
53.	filologia polska	417	383	39	32	9,3	16	14	5	5	24	21
54.	filologia romańska	118	111	2	2	1,6	2	2	1	1	1	1
55.	filologia rosyjska	17	17	2	2	10,9	1	1	1	1	1	1
56.	filologia rosyjsko - angielska	8	8	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0
57.	filologia rosyjsko - ukraińska	7	7	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0
58.	filologia rumuńska	5	4	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0
59.	filologia serbska i chorwacka	22	19	1	1	2,8	0	0	0	0	0	0
60.	filologia węgierska	5	2	2	2	49,2	0	0	0	0	3	1
61.	filozofia	110	66	12	7	10,6	4	2	1	1	4	3
62.	finanse i bankowość	1 820	65	98	76	5,4	46	34	25	19	103	86
63.	finanse i zarządzanie organizacjami	151	104	28	19	18,3	29	24	10	8	55	43
64.	fizjoterapia	195	138	9	8	4,7	6	5	4	4	8	4
65.	fizyka	120	60	15	4	12,3	1	1	0	0	10	4
66.	fizyka specjalność optyka okularowa	14	8	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0
67.	fizyka specjalność protetyka słuchu i ochrona przed hałasem	16	12	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0
68.	fizyka specjalność reżyseria dźwięku	21	5	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0
69.	fizyka specjalność fizyka z informatyką	30	10	3	1	10,3	1	0	2	0	2	0
70.	fizyka techniczna	30	6	1	0	2,1	0	0	0	0	0	0

71.	geografia	88	49	20	14	23,1	2	1	2	0	19	11
72.	gospodarka i finanse samorządowe	55	46	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0
73.	geologia	43	20	3	2	7,2	2	0	0	0	3	3
74.	gospodarka przestrzenna	90	44	8	2	8,9	3	2	0	0	10	3
75.	gospodarka regionalna	85	55	8	4	9,4	15	11	5	4	31	23
76.	grafika	11	6	1	1	5,6	0	0	0	0	1	1
77.	grafika - komunikacja wizualna	8	5	1	1	7,7	1	1	0	0	0	0
78.	historia	270	117	46	25	16,9	27	12	7	5	35	16
79.	historia sztuki	16	12	2	2	15,4	1	1	0	0	1	1
80.	hotelarstwo i gastronomia	-	-	2	1	-	1	1	0	0	1	0
81.	informatyka	515	77	22	5	4,2	10	3	9	4	12	5
82.	informatyka i ekonometria	29	7	1	0	4,2	0	0	0	0	1	0
83.	instrumentalistyka	48	27	1	0	1,3	0	0	0	0	0	0
84.	inżynieria materiałowa	16	4	2	1	11,5	1	1	0	0	2	0
85.	inżynieria środowiska	182	78	30	15	16,6	13	4	5	3	35	18
86.	język angielski	86	73	1	1	0,7	0	0	0	0	0	0
87.	język francuski	25	25	1	1	2,5	0	0	0	0	1	1
88.	język niemiecki	72	63	0	0	0,0	1	1	0	0	0	0
89.	językoznawstwo i informacja naukowa	3	2	0	0	0,0	0	0	1	1	1	1
90.	kompozycja i teoria muzyki	11	10	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0
91.	komunikacja i zarządzanie zasobami informacji	59	45	4	0	6,3	2	0	0	0	1	1
92.	kosmetologia	90	90	5	5	5,5	2	2	0	0	0	0
93.	kulturoznawstwo	216	163	12	11	5,4	4	3	0	0	7	6
94.	lekarski	190	153	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0
95.	lesnictwo	91	18	4	2	4,7	0	0	0	0	3	0
96.	lingwistyka stosowana	98	80	0	0	0,0	0	1	1	1	8	8

97.	malarstwo	50	41	10	8	19,7	3	2	1	1	8	7
98.	matematyka	144	98	30	14	20,5	19	13	4	2	23	6
99.	mechanika i budowa maszyn	323	9	41	4	12,7	28	4	23	8	23	8
100.	muzykologia	7	3	2	1	35,2	2	1	0	0	0	0
101.	obrót gospodarczy	59	38	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0
102.	ochrona środowiska	313	198	57	42	18,1	24	11	15	12	34	34
103.	ogrodnictwo	139	99	36	25	25,7	7	5	7	3	45	34
104.	pedagogika	1 225	967	70	60	5,7	35	31	15	15	98	92
105.	pedagogika specjalna	47	46	1	1	1,3	2	2	0	0	1	1
106.	pedagogika specjalność bibliotekarstwo i informacja naukowa	125	125	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0
107.	pedagogika specjalność bibliotekarstwo, informacja naukowa i animacja kulturalna	92	90	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0
108.	pedagogika specjalność edukacja wczesnoszkolna i arteterapia	202	195	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0
109.	pedagogika specjalność edukacja wczesnoszkolna i sztuka	180	166	0	0	0,0	0	0	0	0	1	0
110.	pedagogika specjalność komunikacja społeczna i samorządność	45	45	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0
111.	pedagogika społeczna	160	147	16	14	10,0	6	5	8	8	20	18
112.	pielęgniarstwo	74	71	1	1	1,7	2	2	2	2	2	2
113.	politologia	1 604	972	81	49	5,0	29	18	16	11	59	47
114.	prawo	720	378	58	35	8,1	21	13	13	8	58	37
115.	produkcja i zarządzanie w rolnictwie	62	34	7	4	10,9	3	1	1	1	7	3
116.	psychologia	162	149	24	23	14,8	13	13	4	3	39	38
117.	rachunkowość przedsiębiorstw	134	122	7	5	5,5	3	1	0	0	9	8
118.	realizacja obrazu filmowego, telewizyjnego i fotografia	75	42	1	1	0,8	0	0	0	0	0	0
119.	rolnictwo	124	65	49	30	39,7	15	5	5	3	56	37

120.	rzeźba	10	5	1	1	12,3	1	1	0	0	0	0
121.	sinologia	1	0	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0
122.	socjologia	199	133	24	16	12,1	5	3	3	3	13	12
123.	socjologia specjalność studium pracy socjalnej	41	32	12	10	30,0	17	15	4	3	57	51
124.	stomatologia	75	55	0	0	0,0	-	-	-	-	-	-
125.	stosunki międzynarodowe	267	186	11	9	4,1	2	1	4	4	9	8
126.	stosunki międzynarodowe specjalność europeistyka	57	42	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0
127.	stosunki międzynarodowe specjalność wschodoznawstwo	29	23	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0
128.	stosunki międzynarodowe/ międzynarodowe stosunki gospodarcze i polityczne	183	115	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0
129.	technika rolnicza i leśna	61	37	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0
130.	technologia chemiczna	116	88	20	15	17,0	9	8	2	0	12	9
131.	technologia drewna	106	17	11	2	10,5	5	0	1	0	9	1
132.	technologia żywności i żywienie człowieka	137	105	34	29	25,2	19	15	7	5	29	22
133.	teologia	273	89	3	1	1,1	0	0	0	0	2	1
134.	towaroznawstwo	182	75	20	11	10,8	5	1	4	4	13	8
135.	transport	165	15	19	2	11,6	6	1	6	0	12	1
136.	turystyka i rekreacja	704	480	47	33	6,6	12	9	9	8	33	25
137.	wokalistyka	13	5	1	1	9,5	-	-	-	-	-	-
138.	wychowanie fizyczne	394	171	26	13	6,6	14	6	3	1	11	5
139.	wychowanie fizyczne z gimnastyką korekcyjno- kompensacyjną	62	31	3	1	5,0	4	2	6	3	7	4
140.	zarządzanie biznesem	227	177	65	41	28,5	34	27	28	23	83	65
141.	zarządzanie i marketing	7 480	5 881	306	192	4,1	108	74	47	38	253	182
142.	zdrowie publiczne	86	73	1	1	1,4	2	2	2	2	6	6
143.	zootechnika	205	151	32	27	15,6	23	19	6	6	33	31
SUMA:		29 706	19 092	1958	1227	6,6	843	526	423	291	1 858	1 34

PROGRAMY I INICJATYWY UŁATWIAJĄCE ABSOLWENTOM WEJŚCIE NA RYNEK PRACY

Programy krajowe

Sytuacja na rynku pracy stale ulega zmianom. Pracodawcy stawiają kandydatom coraz to nowe wymagania, nawet na najniższe stanowiska. Młodzi ludzie nie powinni więc poprzestawać na wiedzy zdobytej w szkole i na studiach, lecz powinni cały czas ją pogłębiać i szukać nowych możliwości wejścia na rynek pracy nie tylko polski, ale także europejski. W tym celu przygotowano szereg programów oraz inicjatyw mających na celu ułatwienie młodym ludziom startu zawodowego. Poza efektywnym programem „Pierwsza Praca”, z pożytkiem dla młodych ludzi funkcjonują Akademickie Biura Karier, Gminne Centra Informacji, Szkolne Ośrodki Kariery a także portale internetowe dotyczące europejskiej edukacji (PLOTTEUS), europejskiego pośrednictwa pracy (EURES) oraz portal dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych zawierający praktyczne porady jak poruszać się po rynku pracy (GAWROSZ – Młodzieżowe Vademecum Poszukiwania Pracy).

Rządowy Program Aktywizacji Zawodowej Absolwentów „Pierwsza Praca”

Podstawowym celem programu „Pierwsza Praca” jest niedopuszczenie do tego, aby absolwenci szkół stawali się i pozostawali bezrobotnymi. Cel ten realizowany jest poprzez pobudzanie aktywności lokalnej w kreowaniu nowych miejsc pracy oraz umożliwienie absolwentom zdobycia pierwszego doświadczenia zawodowego poprzez objęcie ich usługami aktywizującymi. Program adresowany jest do bezrobotnych absolwentów szkół ponadgimnazjalnych, policealnych i wyższych, w okresie do upływu 12 miesięcy od dnia ukończenia szkoły. Ponadto, począwszy od III kwartału 2003 roku monitoring programu „Pierwsza Praca” rozszerzono o nowych beneficjentów, zaczęto ujmować osoby długotrwale bezrobotne i dotychczas nie pracujące, w wieku 18 – 24 lat.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2003 roku program „Pierwsza Praca” objął aktywnymi formami przeciwdziałania bezrobociu 18166 osób. 15262 osoby zakończyły już udział w programie, natomiast 7715 spośród nich uzyskało dalsze zatrudnienie. Łączna efektywność wszystkich zastosowanych aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu (a więc udział osób znajdujących zatrudnienie w łącznej liczbie osób, które ukończyły program, liczony bez pożyczek) wyniosła w 2003 roku 50,4%. Łączna kwota wydana na realizację aktywnych

form przeciwdziałania bezrobociu w ramach programu „Pierwsza Praca”, wyniosła 57481,2 tys. zł.

Do najważniejszych efektów realizacji programu można zaliczyć:

- zdobycie przez znaczną grupę absolwentów swego pierwszego zatrudnienia wskutek objęcia aktywną formą przeciwdziałania bezrobociu;
- zdobycie zatrudnienia wskutek samodzielnych poszukiwań, przy wykorzystaniu technik i wiadomości uzyskanych na zajęciach organizowanych przez powiatowe urzędy pracy oraz centra informacji i planowania kariery zawodowej;
- ogólny wzrost świadomości absolwentów, że to od ich aktywności zależy w głównej mierze znalezienie zatrudnienia;
- umocnienie postaw ułatwiających poruszanie się na rynku pracy;
- podniesienie kwalifikacji zawodowych absolwentów;
- zdobycie doświadczenia zawodowego, które stało się atutem przy ubieganiu się o następną pracę.

Największą popularnością cieszyły się staże absolwenckie i refundacje z tytułu zatrudnienia absolwentów. Znalazły one największą aprobatę nie tylko wśród ich beneficjentów, ale również głównych partnerów rynku pracy, czyli przedsiębiorców tworzących nowe miejsca pracy. Małą efektywnością i zainteresowaniem cieszyły się wszelkiego rodzaju pożyczki. Problemy, które napotykają absolwenci chcący wziąć pożyczkę, zwłaszcza na prowadzenie własnej działalności gospodarczej pojawiają się już z momentem wyboru rodzaju tej działalności. Na współczesnym rynku trudno jest bowiem znaleźć niszę gospodarczą, gwarantującą utrzymanie się przedsiębiorstwa i dalszy jego rozwój. Absolwentom często brakuje pomysłów na taką działalność albo ich pomysły po przeanalizowaniu i zapoznaniu się z biznes planem okazują się nierealne. Istotną przeszkodą dla absolwentów w uruchomieniu własnej działalności gospodarczej stanowi także uzyskanie niezbędnych poręczeń kredytowych wymaganych przy udzielaniu kredytu. W późniejszym etapie działalności przeszkodę mogą stanowić ponadto wysokie koszty pracy oraz zbyt duże oczekiwania co do wielkości przyszłych zysków i przebiegu kariery zawodowej.

Program Junior

Celem programu jest umożliwienie wejścia w życie zawodowe (odbycie stażu, zdobycie zatrudnienia) młodym osobom niepełnosprawnym, które w okresie do upływu 12 miesięcy od dnia określonego w dyplomie lub świadectwie ukończenia szkoły, zaświadczeniu o ukończeniu kursu, albo w innym dokumencie uprawniającym do wykonywania zawodu, nie

podjęły dalszej nauki i nie uzyskały zatrudnienia. Program skierowany jest do osób z orzeczoną znaczną, umiarkowaną lub lekką stopniem niepełnosprawności, będących absolwentami zarejestrowanymi w powiatowym urzędzie pracy.

Realizatorem programu jest Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON), który przedkłada ofertę realizacji niniejszego programu samorządom powiatowym, które prowadzą jego realizację poprzez powiatowe urzędy pracy. Oferta jest przedkładana w pierwszej kolejności samorządom działającym na terenie powiatów o stopie bezrobocia wyższej od przeciętnej w kraju.

W ramach programu może być udzielona ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych pomoc absolwentowi bezrobotnemu, skierowanemu na staż przez powiatowy urząd pracy, umożliwiającą odbycie stażu u pracodawcy, w formie dofinansowania będącego świadczeniem na rehabilitację zawodową. Pracodawcy uczestniczący w programie mogą otrzymać premię z tytułu odbycia stażu przez absolwenta bezrobotnego, refundację kosztów wynagrodzenia absolwenta bezrobotnego, w przypadku zatrudnienia go po zakończeniu stażu u tego pracodawcy lub refundację kosztów wynagrodzenia zatrudnionego absolwenta poszukującego pracy.

Biura Karier

Rządowy program aktywizacji zawodowej absolwentów „Pierwsza Praca” za jeden z warunków rozwoju systemu kształcenia w kierunku dostosowania do wymogów rynku pracy uznał tworzenie przy wyższych uczelniach Biur Promocji Zawodowej Studentów i Absolwentów. Instytucje te, zwane popularnie biurami karier, mają pełnić funkcję łącznika między szkołą wyższą a rynkiem pracy.

Biura przeznaczone są dla studentów i absolwentów szkół wyższych. Mają one pomagać młodym ludziom w poszukiwaniu pracy, radzeniu sobie na rynku pracy. Pośredniczą także pomiędzy poszukującymi pracy absolwentami i studentami a pracodawcami gotowymi do zainwestowania w młodego pracownika. Biura Karier organizują także targi pracy, na których pracodawcy oferują dla poszukujących pracy praktyki, staże a także zatrudnienie. Działania te przyczyniają się do zdobycia doświadczenia i zapoznania się z propozycjami na rynku pracy. Dzięki wzrostowi świadomości potrzeby tworzenia biur karier oraz programowi „Pierwsza Praca” otworzyły się nowe możliwości dla młodych ludzi, którzy dopiero wchodzi na rynek pracy. Perspektywy zdobycia niezbędnej

wiedzy i poznania sposobów poruszania się w nowej sytuacji, w jakiej znaleźli się absolwenci szkół wyższych, są bezcenne.

Szkolne Ośrodki Kariery

Szkolne Ośrodki Kariery (SzOK) działają w szkołach i pomagają uczniom w zaplanowaniu przyszłości zawodowej i kształtowaniu umiejętności zawodowych. W ich działalności najważniejsze jest ułatwianie młodzieży podejmowania świadomych decyzji już na etapie szkoły średniej. Szkolne Ośrodki Kariery mają wyrównywać szanse edukacyjne i zapewnić możliwość korzystania z technologii informacyjnej i komunikacyjnej w uczeniu się i rozwiązywaniu problemów edukacyjno-zawodowych młodzieży. Mają też przygotować do wejścia na rynek pracy młodzież (głównie z małych miejscowości) kończącą naukę w szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.

SzOKi realizują również działania podejmowane przez uczniów, takie jak organizacja targów pracy, spotkań z pracodawcami, osobami wykonującymi ciekawe zawody, z przedstawicielami wyższych uczelni, czy też obserwowanie ścieżek zawodowych absolwentów szkoły. Realizacja takich przedsięwzięć pozwala na zdobywanie doświadczeń i nawiązywanie cennych znajomości, pozyskiwanie umiejętności autoprezentacji, negocjowania warunków, zdobywania zaufania innych osób. Wszystko to jest bardzo cenne przy szukaniu pracy w przyszłości.

W ramach realizacji Programu „Pierwsza Praca” w roku 2003 Ministerstwo Gospodarki Pracy i Polityki Społecznej ogłosiło konkurs na możliwość starania się o granty na stworzenie Szkolnych Ośrodków Kariery. Na przełomie roku 2003 i 2004 pierwsze SzOK-i zaczęły działalność w dziewięciu szkołach ponadgimnazjalnych Wielkopolski.

Ochotnicze Hufce Pracy

Ochotnicze Hufce Pracy od wielu lat podejmują szereg inicjatyw w zakresie ograniczania bezrobocia jego negatywnych skutków wśród młodzieży. Wojewódzkie Komendy OHP wspierają system wychowawczy i edukacyjny w swoim regionie. Ich zadaniem jest aktywizacja społeczna, zawodowa i ekonomiczna młodzieży w jednostkach organizacyjnych OHP, organizowanie praktyk zawodowych w kraju i za granicą. Organizują całoroczne zatrudnienie młodzieży bezrobotnej oraz krótkoterminowe zatrudnienie w okresie wakacji i ferii dla młodzieży szkół ponadgimnazjalnych. Poprzez rozpoznanie lokalnych rynków pracy opracowują lokalne programy przeciwdziałania bezrobociu wśród młodzieży. Sprawują bezpośredni nadzór nad centrami edukacji i pracy.

Centra edukacji i pracy koordynują realizację aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu oraz usług edukacyjnych. Ich działania koncentrują się wokół bezpośredniej merytorycznej pomocy absolwentom i bezrobotnym w przygotowaniu do rozmów z pracodawcami. Centra ściśle współpracują z urzędami pracy w badaniach lokalnego rynku pracy, gromadzą informacje o zawodach, udzielają porad indywidualnych, organizują spotkania grupowe z zakresu aktywnych metod poszukiwania pracy, organizują przedsięwzięcia związane z przeciwdziałaniem bezrobociu (giełdy pracy czy krótkoterminowe zatrudnienie). W oparciu o ośrodki szkolenia zawodowego, organizują szkolenia kursowe pod potrzeby lokalnego rynku pracy.

Młodzieżowe biura pracy to wyspecjalizowane jednostki, które są głównym realizatorem zadań w OHP w aktywnym przeciwdziałaniu bezrobociu i łagodzeniu jego negatywnych skutków. Młodzieżowe biura pracy prowadzą pośrednictwo pracy oraz informację zawodową dla absolwentów i młodzieży bezrobotnej, organizują krótkoterminowe zatrudnienie uczniów szkół ponadgimnazjalnych, organizują wakacyjne hufce pracy oraz inne formy aktywnego wypoczynku i pracy. Współpracują z urzędami pracy w zakresie pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego. Jednostki te służą pełną informacją z zakresu wyboru zawodu i planowania kariery zawodowej, informują młodzież o możliwościach zdobycia lub podnoszenia kwalifikacji zawodowych w systemie pozaszkolnym, udzielają indywidualnych porad zawodowych i prawnych.

Kluby Pracy

Kluby Pracy z udziałem specjalistów – socjologów, psychologów i pedagogów – organizują cykliczne dyskusje, odczyty i prelekcje z problematyki postaw i zachowań młodzieży w różnych sytuacjach życiowych. Prowadzą zajęcia warsztatowe z zakresu efektywnych form i sposobów poszukiwania pracy. Nowoczesną i skuteczną metodą zmierzającą realizacji tych zadań jest prowadzenie "Szkół Przedsiębiorczości", których system obejmuje szkolenia młodych osób z zakresu przygotowania do życia w warunkach gospodarki rynkowej. Działalność klubów pracy skierowana jest przede wszystkim na zajęcia grupowe i porady indywidualne z absolwentami, osobami pozostającymi bez pracy oraz na zajęcia z zakresu aktywnych metod poszukiwania pracy i planowania kariery zawodowej dla uczniów gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych. Ich podstawowym zadaniem jest przeciwdziałanie bezrobociu wśród młodzieży poprzez nauczanie skutecznych sposobów zdobywania pracy oraz umożliwianie uzupełnienia kwalifikacji zawodowych adekwatnych do potrzeb rynku pracy.

Gminne Centra Informacji

By ułatwić mieszkańcom z terenów gmin dostęp do informacji na temat rynku pracy i możliwości, jakie oferuje on młodym ludziom, absolwentom szkół, powstał projekt utworzenia Gminnych Centrów Informacji. Pozwolił on wyjść naprzeciw oczekiwaniom młodzieży z tych terenów. Pierwsze Centra zostały utworzone w 2002 roku dzięki grantom z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

Utworzenie Gminnych Centrów Informacji na terenie gmin województwa wielkopolskiego to ogromna szansa zwłaszcza dla mieszkańców terenów wiejskich, gdzie dostęp do doradców zawodowych i fachowego pośrednictwa pracy prowadzonego przez powiatowe urzędy pracy jest utrudniony. Działalność Gminnych Centrów Informacji jest elementem budowy społeczeństwa informacyjnego, posiadającego umiejętność sprawnego posługiwania się informacjami w postaci elektronicznej i wykorzystywania ich do poruszania się po rynku pracy. Umiejętności te są bowiem niezbędne do funkcjonowania w zjednoczonej Europie. Działalność Gminnych Centrów Informacji ma za zadanie pobudzić przedsiębiorczość i inicjatywę w społeczności lokalnej oraz uświadomić konieczność czynnego uczestnictwa w procesach zachodzących na rynku pracy, zwłaszcza wśród młodych ludzi wkraczających na ścieżkę kariery zawodowej.

Łącznie na terenie województwa wielkopolskiego działają 52 Gminne Centra Informacji.

Program GAWROSZ

Witryna internetowa i program GAWROSZ powstały z myślą zarówno o młodzieży, która chce planować swoją karierę zawodową jak i nauczycielach i pedagogach, którzy chcą im w tym pomóc. Młodzież może wykorzystać ten program w sposób bezpośredni, tzn. autentycznie zaplanować swój rozwój zawodowy. Dzięki interaktywnemu charakterowi serwisu użytkownik może nie tylko poznać techniki czy dowiedzieć się czegoś o poszukiwaniu pracy, ale także praktycznie przygotować się do tego procesu, np. poprzez rzeczywiste przygotowanie swojego CV, wizytówki czy kwestionariusza osobowego. W serwisie tym poznać można także podstawowe zasady przedsiębiorczości i samozatrudnienia oraz zaplanować własną firmę. Pedagodzy, nauczyciele oraz osoby pomagające młodzieży w poszukiwaniu pracy mogą serwis wykorzystywać do przygotowania zajęć z uczniami na temat planowania kariery zawodowej. Serwis powstał dzięki dofinansowaniu z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. Składa się z kilku części zawierających informacje na temat oceny własnych predyspozycji zawodowych, sposobów formułowania ogłoszeń oraz barier, jakie można napotkać poszukując pracy. Szczególnie ważna jest część dotycząca rynku pracy pokazana z perspektywy młodego człowieka wchodzącego na ten wymagający rynek. W rozdziale tym można zdobyć informacje na temat:

- specyfiki systemu rynkowego – podstawowe pojęcia wolnego rynku (podaż, popyt, nabywca, sprzedawca, towar, transakcja, konkurencja);
- ukrytego i jawnego rynku pracy, zasadzie kalejdoskopu;
- analizy rynku pracy – określenie zapotrzebowania na poszczególne zawody;
- rynku pracy i możliwości poruszania się po nim po zakończeniu szkoły;
- rodzajów pracodawców oraz ich oczekiwań wobec pracowników;
- zawodów przyszłości;
- gdzie szukać rady i pomocy;
- instytucji i organizacji pomagających w znalezieniu odpowiedniej pracy (wojewódzkie i powiatowe urzędy pracy, prywatne firmy doradztwa personalnego, organizacje pracodawców, organizacje pozarządowe).

Programy związane z członkostwem Polski w Unii Europejskiej

Swoboda przepływu osób

Unia Europejska za jedną ze swych fundamentalnych swobód przyjęła swobodę przepływu osób. Swoboda przepływu osób to m.in. nieograniczone prawo do podejmowania, pracy, działalności gospodarczej i korzystania ze wszystkich przywilejów socjalnych w każdym Państwie Członkowskim UE, bez względu na przynależność państwową. Swoboda przepływu pracowników oznacza natomiast, że zakazane są wszelkie przejawy dyskryminacji ze względu na narodowość w odniesieniu do zatrudnienia, płac, innych warunków pracy i uznawania dyplomów. Uzupełnieniem tej swobody jest prawo osiedlania się w związku z podjęciem zatrudnienia, dostęp do mieszkań i możliwość posiadania ich na własność.

Wraz z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej otworzyły się dla absolwentów nowe możliwości zdobycia wykształcenia i zatrudnienia w Państwach Członkowskich UE. Z roku na rok młodzi ludzie mieć będą coraz więcej możliwości podjęcia legalnej pracy za granicą, co dla wielu z nich stanowić będzie olbrzymią szansę na zdobycie ugruntowanej pozycji na rynku pracy.

W Unii Europejskiej obowiązuje między innymi system wzajemnego uznawania kwalifikacji i dyplomów. Państwa Członkowskie wyszły z założenia, że jeśli obywatel jednego Państwa UE uzyskał dyplom uprawniający do wykonywania zawodu w swoim kraju, to może wykonywać ten zawód również w innych Państwach Członkowskich. Osobne przepisy dotyczą natomiast takich zawodów, jak: lekarz, pielęgniarka, dentysta, farmaceuta, prawnik i architekt. Za jednolite stosowanie reguł uznawania kwalifikacji zawodowych odpowiedzialne są właściwe władze krajowe – ministerstwa edukacji.

Jak już wspomniano, członkostwo Polski w UE oznacza otwarcie rynków pracy państw europejskich dla obywateli naszego kraju. Jednak większość dotychczasowych państw Unii ustanowiło pewne ograniczenia w dostępie Polaków do narodowych rynków pracy.

Europejska Służba Zatrudnienia

Europejska Służba Zatrudnienia (EURES - jednolity system wymiany informacji o wolnych miejscach pracy w Unii Europejskiej) to system współpracy publicznych służb zatrudnienia państw znajdujących się w Europejskim Obszarze Gospodarczym (EOG), tj. państw członkowskich Unii Europejskiej oraz Norwegii, Islandii i Lichtensteinu. System międzynarodowego pośrednictwa pracy stworzony został w celu umożliwienia praktycznego wdrożenia postanowień Traktatu o Wspólnocie Europejskiej dotyczących swobodnego

przepływu pracowników. Podstawą prawną uruchomienia programu EURES w krajach Unii Europejskiej jest decyzja Komisji Europejskiej z dnia 22.10.93. Partnerami w ramach EURES są Publiczne Służby Zatrudnienia (ang. PES), Związki Zawodowe oraz organizacje pracodawców. Partnerstwo koordynowane jest przez Komisję.

Zadaniem EURES jest udzielanie informacji i doradztwo w zakresie możliwości pracy, zamieszkania i warunków zatrudnienia na terenie Europejskiego Obszaru Gospodarczego, pomoc dla pracodawców w zakresie rekrutacji pracowników z innych krajów oraz udzielanie indywidualnej pomocy i doradztwo pracownikom i pracodawcom z regionów przygranicznych.

W ramach EURES działa ponad 500 doradców, którzy świadczą usługi na całym terytorium Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Mają oni dostęp do bazy danych zawierającej informacje na temat wolnych miejsc pracy w Europie oraz bazy danych, w której zamieszczone są ogólne informacje dotyczące warunków życia i pracy w krajach EOG. W ten sposób wszyscy korzystający z usług EURES mogą otrzymać aktualne informacje przebywając w swym kraju, zanim zdecydują się na podjęcie zatrudnienia w innym państwie.

Informacje, które można otrzymać od doradców EURES dotyczą ustawodawstwa socjalnego oraz podatków, edukacji i służby zdrowia, możliwości szkoleń, wzajemnego uznawania kwalifikacji zawodowych oraz kosztów utrzymania i zakwaterowania w innych państwach. Doradcy podejmują również działania na rzecz rozwoju sieci transnarodowej, m.in. poprzez propagowanie informacji na temat regionalnego rynku pracy na własnym obszarze, inicjowanie projektów o wymiarze ponadnarodowym oraz zarządzanie nimi. Doradcy świadczą ponadto usługi adresowane do pracodawców. Usługi te obejmują przede wszystkim informacje na temat rynków pracy oraz dostępności siły roboczej w krajach UE (EURES świadczy usługi związane z rekrutacją i informacją na rzecz pracodawców pragnących rekrutować pracowników w innych krajach UE), doradztwo i pomoc w kwestiach rekrutacji obcokrajowców, oraz usługi związane z dystrybucją wolnych miejsc pracy w krajach, z których pracodawca pragnie rekrutować pracowników.

Zainteresowani mogą ponadto otrzymać dane dotyczące instytucji, gdzie można otrzymać bardziej szczegółowe informacje.

Ploteus

Ploteus to witryna prowadzona przez Komisję Europejską. Ploteus równolegle z portalem EURES oferuje odwiedzającym szeroki wachlarz przydatnych informacji otwierając przed nimi nowe możliwości. Portal został stworzony na potrzeby i użytek szerokiego ogółu społeczeństwa. Jego głównym celem jest ułatwienie poruszania się po istniejących zasobach informacji na temat

możliwości uczenia się i szkolenia. Portal zawiera następujące sekcje: **Możliwości Kształcenia** – linki do placówek edukacyjnych, szkolnictwa wyższego oraz instytucji szkoleniowych, bazy danych szkół oraz kursów i szkoleń; **Systemy Edukacyjne** – opisy krajowych systemów edukacji i szkoleń, finansowania, uznawania kwalifikacji; **Wymiana i stypendia** – możliwości wzięcia udziału w Europejskich Programach Wymiany; **Kontakt** – ważne kontakty; **Przeprowadzka do innego kraju** – ważne informacje o każdym kraju. Ploteus to witryna, która cały czas się rozwija i jest na bieżąco uzupełniana.

Kolejnym źródłem informacji europejskiej na temat rynku pracy i poradnictwa zawodowego jest sieć Narodowych Centrów Zasobów Poradnictwa Zawodowego – **EUROGUIDANCE**. Jej celem jest wspieranie mobilności poprzez gromadzenie i udostępnianie rzetelnej informacji oraz wymianę najlepszych doświadczeń w dziedzinie orientacji i poradnictwa zawodowego.

Podobnie działa sieć punktów informacyjnych obejmująca 25 krajów europejskich, które podjęły współpracę w celu udostępniania informacji o możliwościach i programach wspierających podjęcie przez młodych ludzi nauki i pracy w różnych krajach Europy

Program SOCRATES

SOCRATES jest programem edukacyjnym Wspólnoty Europejskiej. Działa na podstawie artykułów 149 i 150 Traktatu o Unii Europejskiej. W artykułach tych postanowiono, że Wspólnota będzie przyczyniać się do podnoszenia poziomu edukacji poprzez szereg działań realizowanych w ścisłej współpracy z Państwami Członkowskimi. Traktat zobowiązuje również do promowania idei „uczenia się przez całe życie” z myślą o wszystkich obywatelach Unii.

SOCRATES służy realizacji następujących celów:

- wzmocnienie wymiaru europejskiego na wszystkich szczeblach edukacji oraz zapewnienie szerokiego dostępu do istniejących w Europie pomocy edukacyjnych, przy równoczesnym promowaniu równości szans we wszystkich dziedzinach edukacji;
- promowanie „ilościowej” i „jakościowej” poprawy znajomości języków Unii Europejskiej, a w szczególności tych języków, które są rzadziej używane i rzadziej nauczane;
- promowanie współpracy i mobilności w dziedzinie edukacji, w szczególności poprzez: wspieranie wymiany między placówkami edukacyjnymi, promowanie kształcenia

otwartego i kształcenia na odległość, działanie na rzecz poprawy sytuacji w zakresie uznawania dyplomów i okresów studiów, rozwijanie wymiany informacji, a także usuwanie barier w tym zakresie;

- zachęcanie uczestników do opracowywania innowacyjnych praktyk i materiałów edukacyjnych oraz badanie zagadnień polityki edukacyjnej będących przedmiotem wspólnych zainteresowań.

Komponenty programu SOCRATES:

- **Comenius** (edukacja szkolna);
- **Erasmus** (szkolnictwo wyższe);
- **Grundtvig** (kształcenie dorosłych i inne ścieżki edukacyjne);
- **Lingua** (nauczanie i uczenie się języków obcych);
- **Minerva** (zastosowanie technologii informatyczno-komunikacyjnych w edukacji).

Program Erasmus został powołany w roku 1987 z myślą o propagowaniu i ułatwianiu wymiany studentów między uczelniami krajów Wspólnoty Europejskiej. W roku 1995 Erasmus wszedł w skład utworzonego wówczas programu wspólnotowego SOCRATES, wspierającego międzynarodową współpracę w sferze edukacji. Stosowana obecnie nazwa SOCRATES – Erasmus ma podkreślić, że Erasmus jest częścią zakrojonego na szerszą skalę programu SOCRATES.

Ogólnym celem programu jest podnoszenie poziomu kształcenia i wzmacnianie jego europejskiego wymiaru w szkołach wyższych. Program obejmuje nie tylko wymianę studentów, lecz umożliwia także różne inne formy współpracy między instytucjami szkolnictwa wyższego w Europie.

W Polsce prawo uczestnictwa w programie Erasmus mają państwowe i prywatne szkoły wyższe wpisane do rejestru Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu, kształcące studentów na poziomie licencjackim, inżynierskim, magisterskim, doktoranckim.

Aktywny udział polskich uczelni w programie SOCRATES – Erasmus rozpoczął się w roku 1998/1999, kiedy to 46 polskich szkół wyższych podpisało kontrakt uczelniany z Komisją Europejską. W roku 2003/2004 w programie bierze już udział 151 uczelni.

Do udziału w programie Erasmus uprawnia tzw. Karta Erasmusa, nadawana przez Komisję Europejską. Przyznanie Karty Erasmusa upoważnia daną uczelnię do ubiegania się o fundusze:

- na działania zdecentralizowane: wyjazdy studentów i nauczycieli akademickich, organizację wymiany, wprowadzenie odpowiednich systemów punktowych;
- na działania scentralizowane: projekty wielostronne dotyczące programów nauczania, kursy intensywne, sieci tematyczne.

Po ukończeniu pierwszego roku studenci tych uczelni mogą starać się o dofinansowanie pobytu umożliwiającego naukę (w okresie od 3 miesięcy do jednego roku akademickiego) w zagranicznej uczelni partnerskiej, muszą jednak spełniać warunki ustalane przez macierzystą szkołę wyższą.

Szczegółowe wymagania wobec kandydatów można na ogół otrzymać w jej dziale/ biurze współpracy z zagranicą. Uczelnie najchętniej wysyłają swoich studentów na okres stanowiący pewną formalną całość, np. na jeden semestr.

Niezbędna jest znajomość języka obcego, w którym prowadzone są zajęcia w uczelni zagranicznej – w stopniu gwarantującym aktywny udział w zajęciach i egzaminach.

PHARE 2001

W ramach Programu PHARE 2001 Spójność Społeczna i Gospodarcza – Rozwój Zasobów Ludzkich realizowany jest Projekt „Pomoc dla młodzieży poszukującej pracy – alternatywa”, którego głównym celem jest wsparcie młodzieży poszukującej pracy. Wdrażany jest na terenie wybranych 50 powiatów w kraju, a jego realizacja odbywa się z udziałem powiatowych urzędów pracy i konsorcjum doradczo-szkoleniowego pod przewodnictwem firmy IMC Consulting Ltd. Nad całością przedsięwzięcia nadzór sprawuje Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości.

Do udziału w projekcie „alternatywa” kwalifikują się osoby w wieku do 26 lat zarejestrowane w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotne, w tym zaoczni studenci uczelni wyższych. Pomocą objętych ma zostać około 5000 młodych ludzi. Na terenie województwa wielkopolskiego program wdrażany jest przez trzy powiatowe urzędy pracy, w Kole, Koninie i Obornikach.

Udział w Projekcie pozwala na przygotowanie i wdrożenie wspólnie z doradcą zawodowym w powiatowym urzędzie pracy Indywidualnego Planu Działania (IPD) dotyczącego budowania własnej ścieżki kariery zawodowej. Polega on na zaplanowanej aktywności osoby bezrobotnej ukierunkowanej na zmiany umożliwiające uzyskanie zatrudnienia. Plan jest wyrażony w formie pisemnej i zawiera cele i alternatywy zawodowe, działania i terminy ich

realizacji prowadzące do wymiernych, zauważalnych zmian indywidualnej sytuacji zawodowej osób bezrobotnych.

Aktywna postawa uczestnika projektu „alternatywa” daje możliwość:

- identyfikacji własnych mocnych i słabych stron, ograniczeń i możliwości na rynku pracy, co określa trudności na rynku pracy i wyznacza cele zawodowe do osiągnięcia w najbliższej przyszłości
- nabycia umiejętności poszukiwania i uzyskiwania zatrudnienia poprzez rozpoznanie z pomocą powiatowego urzędu pracy sytuacji na rynku pracy, ocenę kwalifikacji i ewentualnego doświadczenia zawodowego w świetle wymagań rynku pracy, przegląd wymagań stawianych przez pracodawców i poznanie technik poszukiwania pracy.
- uczestnictwa w szkoleniach podnoszących poziom kwalifikacji. Uczestnictwo w projekcie pozwala na wybór jednego z wielu organizowanych kursów. Priorytet mają tu szkolenia związane z informatyką i obsługą programów komputerowych.
- korzystania z usług pośrednictwa pracy powiatowego urzędu pracy przez cały czas trwania projektu.

Rezultatem planu będzie zwiększenie szans na znalezienie tymczasowego lub stałego zatrudnienia.

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego

W ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego studenci mogą uzyskać pomoc finansową w ramach Priorytetu 2 - działania 2.1. oraz 2.2..

Celem działania 2.1. - ***Rozwój umiejętności powiązany z potrzebami regionalnego rynku pracy i możliwości kształcenia ustawicznego w regionie*** jest zwiększenie mobilności zawodowej mieszkańców i ich zdolności w zakresie dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do wymogów regionalnego rynku pracy w warunkach członkostwa w Unii Europejskiej, a także lepsze dostosowanie potrzeb szkoleniowych i kwalifikacji mieszkańców do wymogów regionalnego rynku pracy poprzez jego monitoring oraz upowszechnianie zebranych na ten temat informacji. W przypadku studentów możliwe jest udzielenie wsparcia w postaci praktyk zawodowych, odbywających się w przedsiębiorstwach i mających na celu nabycie praktycznych umiejętności oraz poznanie specyfiki przyszłego zawodu.

Możliwe jest również wspieranie rozwoju edukacyjnego studentów w ramach działania 2.2. - ***Wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez programy stypendialne***. Ostatecznymi beneficjentami są w tym przypadku studenci mieszkający na obszarach obszarach wiejskich i

restrukturyzacji przemysłów i znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej. Wsparcie udzielane jest studentom państwowych i niepaństwowych szkół wyższych prowadzonych w systemie dziennym, wieczorowym, zaocznym i eksternistycznym.

Program stypendialny realizowany w ramach działania, mający na celu wyrównanie szans edukacyjnych pomiędzy miastem a wsią obejmować będzie m. in. następujące świadczenia:

- całkowite lub częściowe pokrycie kosztów zakwaterowania w bursie, internacie lub na stacji;
- całkowite lub częściowe pokrycie kosztów posiłków;
- całkowite lub częściowe pokrycie kosztów zakupu podręczników.

Maksymalna kwota stypendium dla studentów szkół wyższych wynosić będzie 350 zł w skali miesiąca. Stypendium zostanie przyznane na czas trwania nauki w danym roku akademickim, nie dłużej niż 10 miesięcy. Stypendia będą przekazywane w formie finansowej lub refundacji kosztów np. zakwaterowania, dojazdów poniesionych wcześniej przez studenta związanych z pobieraniem nauki.

PODSUMOWANIE

Niniejsze opracowanie ma na celu przedstawienie sytuacji absolwentów szkół województwa wielkopolskiego na rynku pracy, a w szczególności wskazanie, ilu absolwentów i po jakich kierunkach rejestruje się w powiatowych urzędach pracy. Ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej możliwość otrzymania informacji z Urzędu Statystycznego ograniczona została do danych dotyczących ogólnej liczby absolwentów z podziałem na rodzaj wykształcenia (z wyłączeniem szkół wyższych, z których dane przekazane zostały bezpośrednio). Pozostałe dane pochodzą z organów prowadzących (dane dotyczące liczby absolwentów poszczególnych szkół) oraz powiatowych urzędów pracy (dane dotyczące liczby bezrobotnych absolwentów). Różnica pomiędzy danymi otrzymanymi z organów prowadzących a danymi z Urzędu Statystycznego jest wynikiem faktu, iż nie wszystkie organy prowadzące przekazały do Wojewódzkiego Urzędu Pracy informacje dotyczące absolwentów rocznik 2002/2003.

Ocena sytuacji absolwentów szkół województwa wielkopolskiego rocznik 2002/2003

Według danych uzyskanych z Urzędu Statystycznego liczba absolwentów z rocznika 2002/2003 wyniosła 95464 osób i w stosunku do roku poprzedniego nastąpił jej wzrost o 7,1 % (o 6328 osób). W badanym okresie liczba zarejestrowanych absolwentów w powiatowych urzędach pracy wyniosła 14299 osób i była niższa o 1461 osób tj. o 9% w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego. W stosunku do roku 2002 nastąpił spadek odsetka liczby absolwentów zarejestrowanych w ogólnej liczbie absolwentów o 1,4 punktu procentowego.

Absolwenci szkół województwa wielkopolskiego w latach 2002 i 2003 – rejestracje w powiatowych urzędach pracy

dane na koniec roku	liczba absolwentów		absolwenci				% udział liczby absolwentów zarejestrowanych w ogólnej liczbie absolwentów
			ogółem		zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy		
	ogółem	zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy	% wzrost / spadek w stosunku do roku poprzedniego	liczbowy wzrost / spadek w stosunku do roku poprzedniego	% wzrost / spadek w stosunku do roku poprzedniego	liczbowy wzrost / spadek w stosunku do roku poprzedniego	
1	2	3	4	5	6	7	8
2003	95 464	14 299	2,7	2 175	-9	-1 461	17,0
2002	81 720	15 760	-	-	-	-	19,3

Zmniejszenie liczby zarejestrowanych w urzędach pracy absolwentów na koniec 2003 roku w stosunku do roku poprzedniego spowodowane jest dużą liczbą ofert pracy, a tym samym wzrostem podjęć pracy oraz zwiększeniem liczby osób objętych aktywnymi formami przeciwdziałania bezrobociu.

Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu wśród absolwentów w latach 2002-2003

wyszczególnienie aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu wśród absolwentów	liczba bezrobotnych absolwentów objętych aktywnymi formami w latach 2002 i 2003		liczbowy wzrost/spadek do roku poprzedniego	% wzrost/spadek do roku poprzedniego
	2002	2003		
prace interwencyjne	214	449	235	109,8
umowy absolwenckie	2 761	2 976	215	7,8
roboty publiczne	370	383	13	3,5
pożyczki	64	105	41	64,1
szkolenia	1 361	1 326	-35	-2,6
staże	6 430	11 411	4 981	77,5
razem:	11 200	16 650	5 450	48,7

Wzrost dostępności różnorodnych form przeciwdziałania bezrobociu na przestrzeni analizowanego okresu znacznie ułatwił młodym ludziom wejście na rynek pracy. Pozwoliło to na zdobycie przez nich pierwszego doświadczenia zawodowego. Największy wzrost widoczny jest na przykładzie prac interwencyjnych o 109,8% tj. o 235 osób i staży o 77,5% tj. o 4981 osób.

Na przestrzeni ostatnich dwóch lat wzrosła także liczba zgłoszonych dla absolwentów ofert pracy, z 9805 (w tym 8885 ofert subsydiowanych) w roku 2002 do 14326 (13563 subsydiowane) w roku 2003; jest to wzrost o 46,1% (stanowiło to 21,5% ogółu ofert). Pozwoliło to znacznej grupie absolwentów podjąć zatrudnienie i zdobywać niezbędne doświadczenie

Młodzi ludzie są silniej zmotywowani, mają mniejsze wymagania i nie są nastawieni tak roszczeniowo jak wcześniejsze roczniki. Wzrasta ciągle liczba absolwentów zdobywających doświadczenia zawodowe.

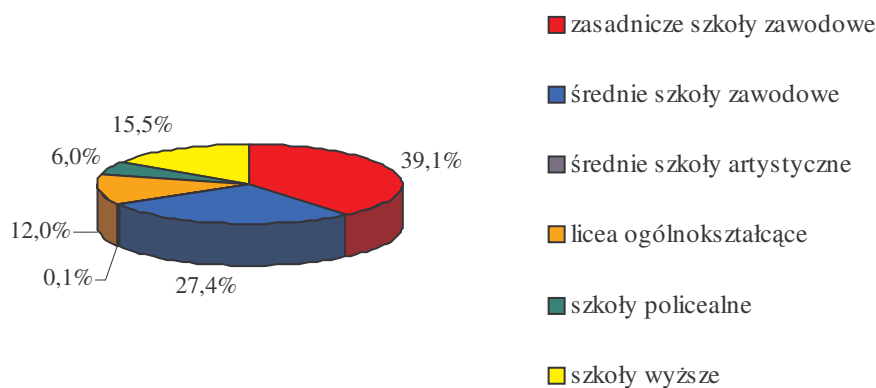
Program "Pierwsza Praca" stan na koniec roku 2002 i 2003

Dane na koniec roku	Staże absolwenckie	Szkolenia absolwentów	Prace interwencyjne	Roboty publiczne
2002				
Liczba absolwentów, którzy ukończyli program	1988	763	1	3
Liczba absolwentów, którzy podjęli pracę po zakończeniu programu	970	174	0	1
2003				
Liczba absolwentów, którzy ukończyli program	3728	621	207	64
Liczba absolwentów, którzy podjęli pracę po zakończeniu programu	1620	91	172	12
Liczbowy wzrost/spadek w roku 2003 do roku 2002				
Liczba absolwentów, którzy ukończyli program	1740	-142	206	61
Liczba absolwentów, którzy podjęli pracę po zakończeniu programu	650	-83	172	11
% stosunek roku 2003 do roku 2002				
Liczba absolwentów, którzy ukończyli program	87,5	-18,6	20600,0	2033,3
Liczba absolwentów, którzy podjęli pracę po zakończeniu programu	67,0	-47,7	-	1100,0

Na koniec grudnia 2003 roku w powiatowych urządach pracy z terenu województwa wielkopolskiego zarejestrowanych było 14299 absolwentów szkół ponadgimnazjalnych. Najliczniejszą grupę spośród nich stanowili absolwenci zasadniczych szkół zawodowych 36,7% oraz szkół średnich zawodowych i policealnych – łącznie 31,6%. Najniższy odsetek zarejestrowanych absolwentów zanotowano w średnich szkołach artystycznych 2,2%.

Liczba bezrobotnych absolwentów szkół w województwie wielkopolskim rocznik 2002/2003 stan na 31 grudnia 2003r.

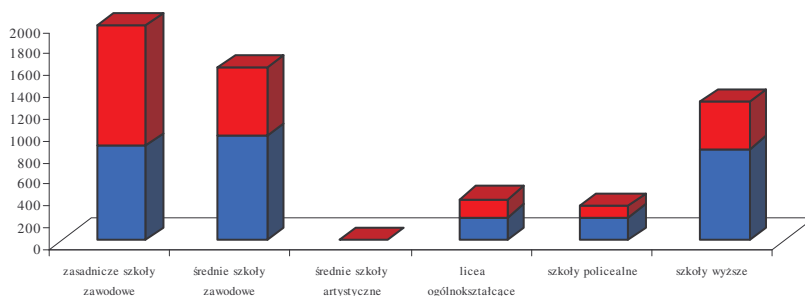
Rodzaj szkoły	Liczba bezrobotnych absolwentów	w tym kobiety
zasadnicze szkoły zawodowe	4 936	1 987
średnie szkoły zawodowe	3 457	1 790
średnie szkoły artystyczne	15	11
licea ogólnokształcące	1 514	1 098
szkoły policealne	755	509
szkoły wyższe	1 958	1 227
SUMA	12 635	6 622

Odsetek absolwentów poszczególnych rodzajów szkół w województwie wielkopolskim zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy 31 grudnia 2003 r

W 2003 roku do pracy skierowano ogółem 5480 absolwentów (43,4% ogółu zarejestrowanych absolwentów), z czego 2826 stanowiły kobiety. W ramach subsydiowanych form zatrudnienia pracę znalazło 2398 osób (18,9%) natomiast niesubsydiowanych 3090 osób (24,5%). Największą grupę osób podejmujących zatrudnienie stanowili absolwenci zasadniczych szkół zawodowych (36%) i średnich szkół zawodowych (28,2%), natomiast najmniejszą absolwenci średnich szkół artystycznych (0,1%), szkół policealnych (5,7%) oraz liceów ogólnokształcących (6,9%).

Rodzaj szkoły	Liczba absolwentów rocznik 2002/2003 skierowanych do pracy niesubsydiowanej w 2003 r. ogółem	w tym kobiety	Liczba absolwentów rocznik 2002/2003 skierowanych do pracy subsydiowanej w 2003 r. ogółem	w tym kobiety
zasadnicze szkoły zawodowe	871	314	1101	474
średnie szkoły zawodowe	941	452	607	279
średnie szkoły artystyczne	1	1	2	1
licea ogólnokształcące	217	163	160	108
szkoły policealne	217	146	97	71
szkoły wyższe	843	526	423	291
SUMA	3090	1602	2390	1224

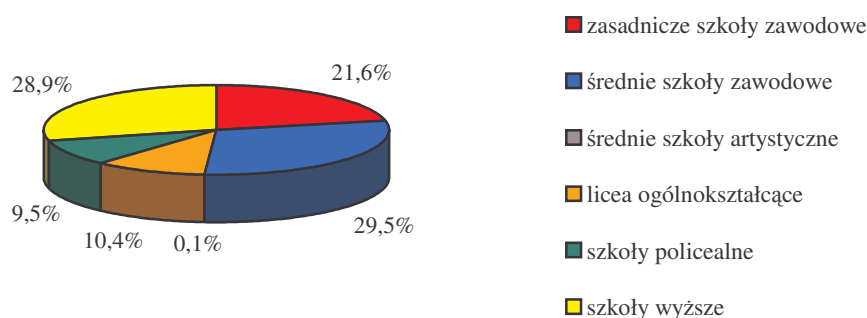
- Liczba absolwentów rocznik 2002/2003 skierowanych do pracy w 2003 r. subsydiowane ogółem
- Liczba absolwentów rocznik 2002/2003 skierowanych do pracy w 2003 r. niesubsydiowane ogółem

Absolwenci skierowani do pracy w 2003 roku

Programami aktywizującymi w 2003 roku objęto 6431 absolwentów, co stanowiło 51% ogółu zarejestrowanych absolwentów. Największą grupę stanowili absolwenci średnich szkół zawodowych (15%) i szkół wyższych (14,7%).

Odsetek absolwentów poszczególnych szkół objętych programami aktywizującymi

Rodzaj szkoły	Liczba absolwentów rocznik 2002/2003 skierowanych na programy aktywizujące w 2003 r. ogółem	w tym kobiety
zasadnicze szkoły zawodowe	1390	559
średnie szkoły zawodowe	1899	946
średnie szkoły artystyczne	6	5
licea ogólnokształcące	668	546
szkoły policealne	610	454
szkoły wyższe	1858	1348
SUMA	6431	3858

Dla osób kończących edukację, poważne problemy ze znalezieniem zatrudnienia, zgodnego z profilem wykształcenia, stanowią niezwykle frustrującą sytuację. Brakuje im informacji dotyczących sposobów poszukiwania zatrudnienia, przygotowania do procesu rekrutacji oraz umiejętności zaprezentowania się potencjalnemu pracodawcy. Osobnym problemem wydaje się być brak rozeznania jakie stanowiska mogą obejmować posiadając określone wykształcenie a także niechęć absolwentów do przekwalifikowania się. Sytuacja ta stopniowo się poprawia dzięki pojawieniu się na rynku coraz większej ilości publikacji dotyczących reguł poruszania się na rynku pracy oraz istnieniu instytucji doradczych gdzie młodzi ludzie mogą liczyć na konsultacje z doradcami zawodowymi. Wydaje się także, że przygotowanie młodzieży do wejścia na rynek pracy powinno być także jednym z zadań spełnianych przez szkoły.

Zasadnicze szkoły zawodowe

Analizując sytuację absolwentów zasadniczych szkół zawodowych z rocznika 2002/2003, widoczny jest spadek liczby zarejestrowanych absolwentów jako osoby bezrobotne do ogółu absolwentów kończących szkoły zasadnicze zawodowe. W porównaniu do roku ubiegłego nastąpił spadek o 6,5%.

Wśród szkół, których absolwenci najczęściej rejestrowali się w powiatowych urzędach pracy w roku 2003, znalazły się:

- 1) Zasadnicza Szkoła Zawodowa w Opalenicy 71% bezrobotnych absolwentów;
- 2) Zasadnicza Szkoła Zawodowa w Lesznie 70,4%;
- 3) Zespół Szkół Transportowo-Elektrycznych w Ostrowie Wielkopolskim 64,5%;
- 4) Zasadnicza Szkoła Zawodowa w Miejskiej Górcie 62,7%

5) Zespół Szkół Gastronomicznych w Pile 60,7%.

Najmniejszy odsetek absolwentów w roku 2003 zarejestrowanych jako bezrobotni odnotowano wśród absolwentów następujących szkół:

- 1) Zespół Szkół Zasadniczych w Koźminie Wielkopolskim 0%;
- 2) Zespół Szkół Zawodowych w Nowym Tomyślu 0,4%;
- 3) Zespół Szkół Elektrycznych nr 2 w Poznaniu 0,7%;
- 4) Ośrodek Doksztalcania Zawodowego-Zasadnicza Szkoła Zawodowa w Kaliszu 1%;
- 5) Szkoła Zasadnicza nr 3 w Kaliszu 1%;

W porównaniu do roku 2002 w zarówno Zasadnicza Szkoła Zawodowa w Opalenicy jak i w Lesznie zanotowały wzrost liczby rejestrujących się absolwentów. Podobnie prezentowała się sytuacja w pozostałych trzech szkołach, które wykazały się największą liczbą rejestrujących się w urzędach pracy absolwentów.

Jeśli chodzi o szkoły, po ukończeniu których zarejestrowano najmniejszą liczbę absolwentów, to wszystkie z wymienionych powyżej pozostały na zbliżonym do 2002 roku poziomie.

W roku 2003 największy odsetek osób zarejestrowanych jako bezrobotne do ogółu absolwentów, bo aż 100%, stanowili operatorzy urządzeń do obróbki szkła. Żaden z 4 absolwentów kończących ten kierunek szkoły nie znalazł zatrudnienia. Porównując sytuację tych absolwentów do roku ubiegłego, gdzie 100% (2 absolwentów) znalazło zatrudnienie można stwierdzić, iż obecnie na rynku pracy istnieje niewielkie zapotrzebowanie na pracowników posiadających taki zawód.

Na drugim miejscu znaleźli się absolwenci po kierunku mechanik-operator pojazdów i maszyn rolniczych. 88,4% absolwentów zarejestrowało się w powiatowych urzędach pracy, co oznacza wzrost zarejestrowań w stosunku do roku poprzedniego o 63,03%.

Kolejnym zawodem jest operator maszyn i urządzeń metalurgicznych. Na 4 absolwentów posiadających omawiany zawód aż 3 zarejestrowało się w urzędzie pracy, podczas gdy w roku poprzednim wszyscy absolwenci tego kierunku (4 osoby) znaleźli zatrudnienie.

Analizując powyższe dane można przypuszczać iż powodem, dla którego – mimo niewielkiej ilości absolwentów omawianych kierunków – nie są oni w stanie znaleźć zatrudnienia, jest bądź nasycenie lokalnych rynków pracy i brak zapotrzebowania na te właśnie zawody, bądź też – co wydaje się prawdopodobne – nieumiejętność skutecznego poszukiwania pracy. Prawdopodobnie brak jest tutaj pomocy szkół, zwłaszcza dla uczniów ostatnich klas. To szkoły właśnie powinny odgrywać znaczącą rolę w procesie poszukiwania pracy, podejmując

działania mające na celu przekazanie absolwentom umiejętności pozyskania zatrudnienia bądź też wskazania bezpośrednio pracodawców, u których osoby uczące się mogłyby podjąć zatrudnienie po ukończeniu szkoły.

Dużą grupę bezrobotnych absolwentów stanowią także elektromechanicy pojazdów samochodowych (68,9%) oraz malarze (58,9%) i introligatorzy (54,6%). W roku ubiegłym sytuacja ta przedstawiała się następująco: elektromechanik pojazdów samochodowych 24,52%, malarze 51,73% i introligatorzy 57,58.

Natomiast w roku 2002 kierunkami kształcenia, po których zarejestrowano największą liczbę bezrobotnych były: kominiarz 100%, optyk mechanik 100%, betoniarz 63,6%, operator maszyn i urządzeń odlewniczych 61,1%, operator przemysłu spożywczego 56,7% i operator urządzeń przemysłu chemicznego 59,1%.

W roku 2003 najmniejszym odsetkiem bezrobotnych absolwentów charakteryzowały się takie zawody jak: betoniarz zbrojarz (2002 rok 63,6%), bieliźniarz (2002 rok 0%), kominiarz (2002 rok 100%), kuśnierz (2002 rok 0%), mechanik monter maszyn i urządzeń (2002 rok 25,3%), mechanik precyzyjny (2002 rok 23,4%), monter instalator urządzeń technicznych w budownictwie miejskim (2002 rok 0%), monter budownictwa wodnego (2002 rok 0%), monter konstrukcji budowlanych (2002 rok 0%), monter sieci komunalnych (2002 rok 25%), obuwnik (2002 rok 50%), renowator zabytków architektury (2002 rok 0%), technolog robót wykończeniowych w budownictwie (2002 rok 2,63%), zdun (2002 rok 0%) i złotnik-jubiler (2002 rok 16,67%).

Porównując rok 2003 z rokiem 2002 zauważyć można, że nie występowały znaczące zmiany, jeśli chodzi o kierunki po ukończeniu których zarejestrowano najmniejszą liczbę absolwentów. Wyjątek stanowią zawody betoniarz zbrojarz, kominiarz i obuwnik.

Średnie szkoły zawodowe

Wśród absolwentów średnich szkół zawodowych z terenu województwa wielkopolskiego w roczniku 2002/2003 nastąpiła poprawa sytuacji: średni odsetek zarejestrowanych bezrobotnych wyniósł 22,7% a w roczniku 2001/2002 36,1%.

W ciągu ostatnich czterech lat niezmiennie jeden z najwyższych odsetków absolwentów notują szkoły: Zespół Szkół ul. Zielona w Pleszewie (odpowiednio 88,6%, 83,3%, 65,% i 90,9%) oraz Zespół Szkół ul. Kościuszki w Rogoźnie (30,1%,72%, 40,6% i 93,5%). Bardzo duży wzrost osób zarejestrowanych jako bezrobotne zarejestrowanych nastąpił wśród absolwentów Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Ustawicznego ul. Wodna w Koninie (8,9%, 11,2%, 12,9% i 97,8%)

oraz Zespołu Szkół Ponadpodstawowych ul. Żwirki i Wigury w Grodzisku Wlkp. (37,7%, 30,3%, 25% i 86,5%).

W roczniku 2002/2003 do kierunków o najwyższym odsetku zarejestrowanych absolwentów należały gastronom 96,3%, technik transportu kolejowego 92,3%, technik informatyk 83,3%, rolno-spożywczy 64,5% oraz technik księgarstwa 64,3%. Niepokojący jest fakt, iż w roku wcześniejszym ilość zarejestrowanych absolwentów większości z tych kierunków wynosiła poniżej 20% (gastronom 13,58%, technik informatyk 16,67% i technik księgarstwa 17,86%). Obecna sytuacja może być spowodowana dużą popularnością tych kierunków wśród osób rozpoczynających naukę i postrzeganiem ich przez młodych ludzi jako dających możliwość późniejszego zatrudnienia. Niepokojący jest tak wysoki odsetek bezrobotnych osób posiadających wykształcenie gastronomiczne. Gastronom jest bowiem obecnie jednym z najczęściej poszukiwanych zawodów wśród ofert pracodawców zagranicznych. Tak znaczna ilość osób bezrobotnych w zestawieniu z dużym zainteresowaniem pracodawców tym zawodem może oznaczać, iż absolwenci nie posiadają umiejętności skutecznego poszukiwania informacji na temat możliwości zatrudnienia. Widoczny jest tutaj brak stosownych działań szkół, które – prócz przekazania swym uczniom wiedzy zawodowej – powinny wskazywać, w jaki sposób i gdzie można po ukończeniu znaleźć zatrudnienie. Należy ponadto przypuszczać, iż znaczna ilość absolwentów nie posiada w wystarczającym stopniu znajomości języka obcego, co istotnie utrudnia bądź też często wręcz uniemożliwia podjęcie pracy za granicą.

Kierunki, które w roczniku 2001/2002 notowały najwyższy odsetek zarejestrowanych bezrobotnych absolwentów (technik prac biurowych 73,76%, technik energoelektronik 65,38% i technik technologii ceramicznej 65,22%) odnotowały w 2003 roku znaczący spadek do poziomu poniżej 20%. Świadczy to umiejętności szkół kształcących w tych kierunkach szybkiego dostosowania się do wymogów rynku pracy i wprowadzeniu zmian w programach nauczania lub ograniczeniu naboru na generujące bezrobotnych kierunki.

Najniższy odsetek zarejestrowanych bezrobotnych notowany jest w roczniku 2002/2003 po kierunkach: technik urządzeń i instalacji przemysłu gazowniczego 0%, technik zaopatrzenia 0,6%, technik zarządzania informacją 0,6%, technik analityk środków spożywczych 1,3%, a także technik energetyk 2,5%. Kierunki te nie znalazły się w opracowaniu zeszłorocznym, co może wskazywać na to, że tegoroczni absolwenci są pierwszymi osobami je kończącymi. Tak niski odsetek zarejestrowanych bezrobotnych absolwentów może więc wynikać z małego nasycenia rynku tego typu specjalistami.

W roczniku 2001/2002 najniższy odsetek zarejestrowanych bezrobotnych notowały kierunki: usługowo-gospodarczy 5,26%, technik wiertnik 5,26%, stolarz 7,69%, monter-

elektronik 8,7% oraz ogrodnik 10%. Podległy one nieznacznym wahaniom w roczniku 2002/2003.

Szkoły średnie artystyczne

Mimo, iż liczba absolwentów szkół średnich artystycznych jest niewielka, również wśród nich znajdują się osoby zarejestrowane jako bezrobotne. Na przestrzeni analizowanego okresu można zaobserwować minimalne zmiany w liczbie i odsetku zarejestrowanych absolwentów.

Na podobnym poziomie utrzymała się liczba absolwentów kończących średnie szkoły artystyczne z rocznika 2001/2002 94 osoby, oraz rocznika 2002/2003 96 osób. Procentowo zanotowano niewielki spadek zarejestrowanych bezrobotnych absolwentów w roku 2003 (15,6%) do roku poprzedniego o 4,6%.

Mimo tak niewielkich różnic, sytuacja absolwentów szkół średnich artystycznych jest niepokojąca. Osoby z takim wykształceniem nie są poszukiwane przez pracodawców, trudniej im również zmienić kwalifikacje. Naturalnym procesem po zakończeniu nauki w szkole średniej powinno być podjęcie nauki w szkołach policealnych lub na uczelniach wyższych. To pozwoliłoby absolwentom na uzyskanie wszechstronnego wykształcenia, które ułatwiłoby im wejście na wymagający rynek pracy.

Licea ogólnokształcące

Licea ogólnokształcące charakteryzują się stosunkowo dużą liczbą absolwentów. Młodzi ludzie podejmujący naukę w tego typu szkole, w większości wybierają świadomie kontynuację edukacji w szkołach policealnych lub wyższych. Jednak nie wszyscy absolwenci kształcą się na uczelniach wyższych.

Analizując sytuację absolwentów liceów ogólnokształcących w województwie wielkopolskim na przestrzeni trzech lat można wskazać zmiany, jakie nastąpiły na rynku pracy, ilu absolwentom nie udało się w płynny sposób przejść z etapu nauki do etapu podjęcia zatrudnienia. W najtrudniejszej sytuacji byli między innymi młodzi ludzie kończący naukę w Liceum Ogólnokształcącym w Krobie. Z rocznika 2000/2001 zarejestrowało się jako osoby bezrobotne w powiatowych urzędach pracy 47 absolwentów tej szkoły, co stanowiło 83,6%. W porównaniu z rocznikiem 2001/2002 zmianie uległa tylko liczba zarejestrowanych osób 41, przy niezmiennym odsetku (83,6%). Wśród absolwentów rocznika 2002/2003 nastąpił wyraźny spadek zarówno liczby, jak i odsetka bezrobotnych absolwentów LO w Krobie. W liczbie 32 osób stanowią oni 65,3% ogółu absolwentów tej szkoły. W porównaniu do roku

poprzedniego nastąpiła poprawa sytuacji absolwentów (spadek zarejestrowanych osób bezrobotnych o 18,3%).

Podobnie przedstawia się sytuacja absolwentów Liceum Ogólnokształcącego w Miejskiej Górcie. Spośród absolwentów rocznika 2000/2001 51% (14 osób) zarejestrowało się jako bezrobotne. W porównaniu rocznika 2001/2002 z rokiem poprzednim nastąpił nieznaczny spadek liczby bezrobotnych absolwentów o 11 osób, oraz odsetka do 50%. Rocznik 2002/2003 charakteryzuje się w porównaniu z rocznikiem 2001/2002 znacznym spadkiem zarówno liczby (8 osób) jak i odsetka zarejestrowanych absolwentów o 13,6% (36,4%). Trudna sytuacja absolwentów omawianego liceum może być spowodowana trudną sytuacją społeczną młodych ludzi a także specyfiką regionu, w którym funkcjonuje szkoła.

Odmiennie przedstawia się sytuacja absolwentów Liceum Ogólnokształcącego w Złotowie. Na przestrzeni trzech omawianych lat na przemian następował spadek i wzrost absolwentów zarejestrowanych jako bezrobotni. Z rocznika 1999/2000 zarejestrowało się 27 osób (23,8%), w kolejnym roczniku nastąpił znaczący spadek o 19 osób, zmalał także o 19,1% odsetek bezrobotnych (w roczniku 2000/2001 wyniósł 4,65%). Wśród absolwentów rocznika 2001/2002 zanotowano wzrost zarówno liczby jak i odsetka bezrobotnych absolwentów. Wzrosły one o 10 osób do 18 osób, oraz o 14,5% (19,1%). W ostatni z analizowanych okresów odnotowany został spadek liczby osób do 14, a odsetka bezrobotnych do 14,8%.

Do liceów, które cechuje najniższy odsetek absolwentów z rocznika 2002/2003 oraz rocznika 2001/2002 zgłaszających się do powiatowych urzędów pracy należy Liceum Ogólnokształcące ZSS Sióstr Urszulanek Unii Rzymskiej w Poznaniu – nie zarejestrował się żaden absolwent tej szkoły, natomiast 2 osoby skorzystały z aktywizacji zawodowej w formie stażu absolwenckiego.

Liceum, którego absolwenci także nielicznie rejestrowali się w urzędzie pracy jest Liceum Św. Marii Magdaleny w Poznaniu. W analizowanym okresie zarejestrowało się po 1 osobie z każdego rocznika, co w roku 2002 stanowiło.

Poprawę sytuacji można zaobserwować wśród rejestrujących się absolwentów Liceum Ogólnokształcącego im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu. Wśród absolwentów rocznika 1999/2000 11 osób pozostawało bez pracy (5,23%). W kolejnym roku zanotowano spadek liczby bezrobotnych o 4 osoby (11 osób zarejestrowanych), a odsetka o 2,9% do poziomu 2,27%. W następnych latach następowała ciągłą poprawa sytuacji bezrobotnych absolwentów omawianego liceum. W roczniku 2002/2003 zarejestrowane były 3 osoby.

Spadek liczby zarejestrowanych absolwentów spowodowany jest większymi możliwościami kontynuowania przez młodych ludzi nauki zarówno w szkołach policealnych, jak

i na uczelniach wyższych. Przyczyniła się do tego także niewątpliwie większa dostępność placówek edukacyjnych oraz możliwość podjęcia nauki w trybie wieczorowym oraz zaocznym.

Szkoły policealne

Z analizy sytuacji absolwentów szkół policealnych z rocznika 2002/2003 oraz 2001/2002 wynika, iż młodzi ludzie kończący ten typ szkoły mają coraz większe problemy ze znalezieniem zatrudnienia. Wzrosła – na przestrzeni dwóch lat – zarówno liczba absolwentów, jak i odsetek zarejestrowanych bezrobotnych. W przypadku Policealnego Studium Zawodowego przy Zespole Szkół Gastronomicznych w Poznaniu zanotowano wyraźny wzrost zarejestrowanych bezrobotnych po tej szkole z 11% (absolwenci 2001/2002) do 44% (absolwenci 2002/2003). Podobnie kształtuje się sytuacja w przypadku Szkoły Policealnej przy Zespole Szkół Technicznych w Ostrowie Wielkopolskim, gdzie przy tej samej liczbie absolwentów kończących naukę odsetek tych, którzy się zarejestrowali w powiatowych urzędach pracy wzrósł z 25% do 31%.

Podobnie jak w przypadku średnich szkół zawodowych, niezrozumiały jest wzrastający odsetek osób bezrobotnych o wykształceniu gastronomicznym, tym bardziej gdy weźmie się pod uwagę fakt, że absolwenci szkół policealnych powinni posługiwać się co najmniej jednym językiem obcym w takim stopniu, który pozwoliłby na podjęcie zatrudnienia za granicą. Także tutaj należy przypuszczać, że absolwenci nie wiedzą, gdzie udać się w poszukiwaniu odpowiednich dla nich ofert pracy.

W przeciwieństwie do powyższych przykładów, duży spadek zarejestrowań zanotowano w przypadku absolwentów Niepaństwowego Policealnego Studium Informatycznego przy Zakładzie Doskonalenia Zawodowego we Poznaniu z 24% (absolwenci 2001/2002) na 1,4% rok później. Utrzymujący się niski poziom zarejestrowań absolwentów ma miejsce w przypadku Policealnej Szkoły dla Dorosłych przy Ośrodku Szkolenia i Doksztalcania w Kościanie. Odsetek bezrobotnych absolwentów wyniósł tam w roku szkolnym 2001/2002 3%, a rok później nieco ponad 1%.

Jeśli chodzi o kierunki kształcenia w szkołach policealnych, największa część absolwentów nie znajduje zatrudnienia po kierunku technik analityki medycznej (wzrost odsetka zarejestrowanych absolwentów z 24% w przypadku rocznika 2001/2002 do 76% w roczniku 2002/2003) oraz po kierunku technik agrobiznesu (wzrost odpowiednio z 40% do 45%). Absolwenci kierunku agent celny byli, na przestrzeni dwóch ostatnich lat, w znacznie lepszej sytuacji. Wśród absolwentów tego kierunku z rocznika 2001/2002 nie odnotowano zarejestrowań, przy czym jedna osoba została skierowana do pracy subsydiowanej. Rok później

odsetek zarejestrowań wyniósł jedynie 3%. Należy podkreślić, że mając na względzie członkostwo Polski w Unii Europejskiej, niecelowe jest dalsze kształcenie w ramach kierunku agent celny, a to z tej przyczyny, iż jest to obecnie zawód schyłkowy.

Szkoły wyższe

Najtrudniejszą sytuację pod względem możliwości podejmowania zatrudnienia wśród absolwentów szkół wyższych mają osoby kończące naukę na Akademii Rolniczej w Poznaniu. Na przestrzeni trzech ostatnich lat odsetek bezrobotnych absolwentów tej uczelni kształtuje się następująco: 7% (rocznik 1999/2000), 11% (2000/2001), 36% (2001/2002) oraz 23% dla absolwentów roku akademickiego 2002/2003.

Wydaje się, że w związku z wzrastającym z roku na rok odsetkiem absolwentów Akademii Rolniczej zarejestrowanych jako bezrobotne, uczelnia powinna rozważyć zmianę sposobu rekrutacji, zwłaszcza na kierunki charakteryzujące się największym bezrobociem wśród absolwentów (rolnictwo). W przypadku tego typu kierunków skuteczne mogłoby okazać się przyjmowanie kandydatów np. co drugi rok.

Duży odsetek zarejestrowań miał również miejsce w przypadku absolwentów Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Lesznie – 29% (absolwenci 2001/2002) oraz 12% absolwentów roku następnego.

Niski odsetek zarejestrowań ma miejsce w przypadku absolwentów Akademii Medycznej w Poznaniu (2,6% w roku akademickim 2001/2002 i 3% rok później) oraz w przypadku absolwentów Akademii Muzycznej (4% w roku akademickim 2001/2002 i 3% rok później).

Analizując kierunki kształcenia na uczelniach wyższych w Wielkopolsce należy zaznaczyć, że najczęściej bez zatrudnienia pozostają absolwenci kierunku rolnictwo. Odsetek zarejestrowanych absolwentów tego kierunku kolejno dla lat (od roku akademickiego 1999/2000 do 2002/2003) kształtuje się następująco: 13%, 21%, 45% oraz 40%. Podobnie trudna sytuacja ma miejsce w przypadku absolwentów muzykologii. W ich przypadku odsetek zarejestrowań wyniósł odpowiednio: 33% (absolwenci 2001/2002) oraz 35% rok później. Do kierunków odznaczających się niskim odsetkiem zarejestrowań wśród absolwentów można zaliczyć: filologię angielską (brak zarejestrowań w roku akademickim 2001/2002 oraz 1% rok później) oraz teologię (0,8% absolwentów z roku akademickiego 2001/2002, 1% absolwentów z roku 2002/2003). Powyższe dane świadczą o tym, że na zawody te wciąż istnieje duże zapotrzebowanie, w związku z czym zwiększanie na nie naboru nie grozi generowaniem bezrobotnych absolwentów.

Analizując sytuację absolwentów szkół wyższych można zauważyć, iż charakterystyczne jest, iż po takich uczelniach jak Akademia Ekonomiczna, Akademia Medyczna czy Uniwersytet im. Adama Mickiewicza odsetek bezrobotnych absolwentów jest co roku stosunkowo niski. Świadczy to o tym, że uczelnie te – m. in. przez współpracę z biurami karier – zapewniają absolwentom wiedzę, jak poruszać się po rynku pracy.

Podsumowując sytuację absolwentów szkół ponadgimnazjalnych w województwie wielkopolskim należy stwierdzić, iż szkoły w niedostatecznym stopniu zapewniają osobom kształcącym się w nich nabycie umiejętności poruszania się po rynku pracy, poszukiwania ofert pracy, a w konsekwencji – zdobycia zatrudnienia. Bardziej elastyczny powinien być ponadto sposób rekrutacji do szkół, które winny na bieżąco analizować sytuację na rynku zawodów i dostosowywać swe kierunki kształcenia oraz ilość osób na nie przyjmowanych do aktualnego zapotrzebowania na zawody wśród pracodawców.

Kierunki działań mające na celu poprawę sytuacji absolwentów na rynku pracy

Institucje edukacyjne

Rzeczywistość zmusza młodych ludzi do jak największego zaangażowania w poszukiwanie pracy, do zwiększonej mobilności. Dużą rolę do spełnienia mają tu także placówki edukacyjne i instytucje związane z rynkiem pracy i promujące zatrudnienie.

Do zadań placówek oświatowych należy przede wszystkim kształcenie młodych ludzi w takich zawodach i na takich kierunkach, które pozwolą absolwentom zaistnieć na rynku pracy. Powinny one rozwijać kształcenie szerokoprofilowe oraz coraz szerzej wprowadzać do programów szkół ponadpodstawowych i ponadgimnazjalnych zagadnienia dotyczące życia gospodarczego, przedsiębiorczości i aktywnego wejścia na rynek pracy. W programach nauczania stałe miejsce powinny więc znaleźć zagadnienia związane z funkcjonowaniem gospodarki, charakterystyką rynku pracy i podejmowaniem zatrudnienia.

Edukacja pozwalająca młodzieży nabyć wykształcenie ogólne i dająca podstawy wykształcenia ogólnozawodowego sprzyjać będzie większej elastyczności w podejmowaniu pracy lub dalszej nauki. Młodzież powinna mieć możliwość przyswojenia sobie umiejętności, których posiadanie wymagane jest obecnie przez niemal każdego pracodawcę, takich jak obsługa komputera i znajomość języków obcych. By młodzi ludzie mogli stosunkowo szybko przygotować się do wykonywania zawodu, należy tworzyć szkoły o zróżnicowanym czasie i zakresie nauczania, w których dominować będzie kształcenie modułowe, zorientowane na wyuczenie niezbędnych umiejętności wymaganych dla danego zawodu.

Poprawa sytuacji absolwentów na rynku pracy wymaga radykalnych zmian w programach kształcenia na wszystkich poziomach systemu oświaty i rozwoju działań kompensacyjnych, adresowanych do absolwentów, umożliwiających im uzupełnianie, poszerzanie lub zmianę kwalifikacji nabytych w systemie oświaty w celu zwiększenia szans na zatrudnienie.

Należy zapewnić, aby przewidywane proporcje między kształceniem ogólnym i zawodowym uwzględniały potrzeby rynku pracy.

W dyskusji dotyczącej kształtu programów nauczania i przebiegu procesu kształcenia zawodowego powinni uczestniczyć także przedstawiciele pracodawców i związków zawodowych. Aby skutecznie realizować zadania związane z rozwojem systemu edukacji w szkołach ponadpodstawowych i ponadgimnazjalnych, należy ponadto:

- zapewnić dostęp do szkół młodzieży ze wsi i małych miasteczek zgodnie z ich zainteresowaniami (m. in. poprzez system stypendiów);
- dostosowywać rodzaj i charakter szkół do lokalnego i regionalnego rozwoju gospodarczego;
- rozwijać partnerstwo edukacyjne pomiędzy samorządem lokalnym, przedsiębiorcami i szkołami w celu podnoszenia jakości kształcenia w szkołach.

W związku z problematyką upowszechniania edukacji szerokoprofilowej pozostaje zagadnienie szkolnictwa policealnego – zarówno publicznego, jak i niepublicznego. System edukacji zakładający zróżnicowany program kształcenia na poziomie szkół ponadgimnazjalnych stwarza dogodne warunki dla późniejszej kontynuacji nauki w szkołach policealnych.

W województwie wielkopolskim znaczącą rolę w kształceniu ponadgimnazjalnym odgrywają szkoły policealne. Ich liczba stale rośnie. Zwiększa się także liczba kierunków kształcenia w tych szkołach. Istnieje duże zapotrzebowanie na takie kształcenie, które jest szansą zwłaszcza dla młodzieży nie planującej nauki w szkołach wyższych, lecz chcącej względnie szybko zdobyć kwalifikacje zawodowe.

Ważna rola przypada także wyższym szkołom zawodowym. Kształcenie powinno być tu prowadzone przede wszystkim w specjalnościach potrzebnych w perspektywie lokalnego rynku pracy.

Szkoła musi zajmować się kształtowaniem wśród uczniów i studentów postaw kreatywności i innowacyjności. W warunkach utrzymującego się wysokiego bezrobocia, widoczne są znaczne rozbieżności między oczekiwaniami pracodawców a możliwościami i preferencjami poszukujących pracy. Kolejnymi przyczynami pozostawania młodych ludzi bez pracy jest niewątpliwie brak praktyki zawodowej, słaba znajomość języków obcych,

niedostateczna dyspozycyjność w związku z kontynuowaniem nauki, a także utrata wiary w znalezienie pracy, brak dostatecznej motywacji do jej poszukiwania, brak środków na podjęcie działalności gospodarczej, konkurencyjność absolwentów na rynku pracy.

Należy rozwijać wiedzę i praktyczne umiejętności w zakresie przedsiębiorczości. Niezbędne jest uruchomienie przez szkoły w porozumieniu z pracodawcami programów kształcenia profilowanego. Dotyczy to zwłaszcza szkół ogólnokształcących i wyższych. Poprzez umiejętne łączenie kształcenia ogólnego i profilowanego nastąpi lepsze przygotowanie młodych ludzi do podejmowania pracy a także do tworzenia własnych firm. Część ogólna (zorientowana teoretycznie) programu nauczania powinna pozostać domeną uczelni (szkoły). Część profilowana (zawodowa) musi być realizowana w porozumieniu z pracodawcami. Tradycyjny model praktyk studenckich nie spełnia oczekiwań; konieczne jest uruchomienie takich form pracy dydaktycznej, łączących studiowanie z intensywnym szkoleniem praktycznym i stażem umożliwiającym zdobywanie doświadczenia praktycznego, które będą zorientowane na szkolenie nowych - rzadkich i poszukiwanych na rynku pracy umiejętności i kwalifikacji zawodowych. W ten sposób szkoły staną się swoistymi inkubatorami przedsiębiorczości. Powinny podejmować realizację projektów, które będą wzorowane na doświadczeniu inkubatorów.

Institucje rynku pracy

Jednym z głównych powodów trudności młodych ludzi w znalezieniu pierwszej pracy jest brak umiejętności poruszania się po rynku pracy. Absolwenci nie posiadają wiedzy dotyczącej sposobów poszukiwania pracy, przebiegu procesów rekrutacyjnych, brak im także umiejętności odpowiedniego zaprezentowania się pracodawcy. W tej sytuacji pomocne są ukierunkowane na młodych ludzi instytucje rynku pracy takie jak biura karier, szkolne ośrodki kariery, gminne centra informacji, centra informacji i planowania kariery zawodowej oraz ochotnicze hufce pracy. W chwili obecnej coraz ważniejsze staje się tworzenie nowych ośrodków tego typu, szczególnie w mniejszych miejscowościach, a także promowanie działalności istniejących. Wskazane byłoby aby przedstawiciele instytucji rynku pracy docierali do uczniów i studentów w czasie bezpośrednich spotkań, poprzez plakaty i ulotki informacyjne a także za pośrednictwem mediów. Zwiększenie umiejętności poruszania się po rynku pracy jest możliwe także poprzez rozszerzenie oferty instytucji rynku pracy dla uczniów, studentów i absolwentów. Należy powiększyć ofertę bezpłatnych szkoleń, na bieżąco aktualizować programy prowadzonych warsztatów, umożliwiać coraz większej liczbie młodych ludzi korzystanie z

indywidualnych spotkań z doradcami zawodowymi, opracowywać informatory z aktualnymi informacjami na temat lokalnego rynku pracy.

Ważne jest także prowadzenie wśród pracodawców, przede wszystkim za pośrednictwem mediów lokalnych, akcji informacyjnych omawiających korzyści jakie wynikają z zatrudnienia absolwentów.

Wielu absolwentów znajduje pracę dzięki wcześniejszemu uczestnictwu w organizowanych przez powiatowe urzędy pracy programach specjalnych.

Kolejną kwestią jest wsparcie młodych ludzi chcących podjąć własną działalność gospodarczą. Ważne wydaje się organizowanie konkursów np. na najlepszy biznesplan, których laureaci otrzymują pomoc finansową lub organizacyjną w założeniu firmy. Rolą instytucji rynku pracy powinno być także współtworzenie nowych Inkubatorów Przedsiębiorczości oraz Punktów Konsultacyjno-Doradczych – jednostek udzielających bezpłatnego wsparcia młodym przedsiębiorcom w zakresie fachowego doradztwa, szkoleń i informacji. Na szeroką skalę powinno się także prowadzić akcję informacyjną na temat istniejących już jednostek tego typu.

Kierunki działań związane z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej

Przystąpienie Polski do Unii Europejskiej znacząco zwiększa szansę absolwentów na podjęcie zatrudnienia poza granicami naszego kraju. W związku z otwarciem się nowych możliwości należy podejmować działania, które ułatwiałyby młodym ludziom powzięcie decyzji odnośnie dalszego kształcenia bądź pracy za granicą.

Przede wszystkim konieczne jest ciągle podkreślanie wagi umiejętności sprawnego posługiwania się co najmniej jednym językiem obcym. Należy zatem zwiększać ilość godzin nauki języków w szkołach. Instytucje takie jak biura karier czy gminne centra informacji powinny organizować jak najwięcej bezpłatnych szkoleń, których uczestnicy mogliby poznać wybrany język obcy. Ważne jest również, aby młodzi ludzie chcący podjąć pracę za granicą znali fachowe słownictwo niezbędne do wykonywania danego zawodu. Dlatego też szkoły wyższe i policealne powinny proponować swym studentom kursy języków obejmujące tego typu słownictwo. Modelem godnym polecenia jest podpisywanie przez szkoły umów partnerskich ze szkołami zagranicznymi. Tego typu partnerstwa dają polskim uczniom możliwość wyjazdu za granicę i odbycia tam praktyki, co znacząco podnosi ich kwalifikacje zawodowe, a co za tym idzie, wartość jako przyszłych pracowników.

Konieczne jest również propagowanie wśród młodych ludzi informacji dotyczących możliwości podjęcia pracy w Państwach Członkowskich Unii Europejskiej. Poza postulowanym już wcześniej wprowadzeniem do programu nauczania zajęć z zakresu przedsiębiorczości,

należy dążyć do zapewnienia rzetelnej i aktualnej informacji na temat rynków pracy innych krajów. Absolwenci chcący podjąć pracę bądź założyć własne przedsiębiorstwo za granicą powinni mieć możliwość uzyskania informacji na temat systemu podatkowego danego kraju, zasad prowadzenia działalności gospodarczej oraz zawodów, na które na danym rynku jest szczególny popyt, a na które nie ma zapotrzebowania. Tu również istotna jest rola takich instytucji, jak biura karier czy gminne centra informacji, gdzie wiadomości tego typu powinny być na bieżąco aktualizowane i udostępniane.

By powyższe postulaty miały przełożenie na praktykę, należy od najwcześniejszych lat kształcić w młodych ludziach samodzielność, propagować ideę przedsiębiorczości, negując tym samym postawę bierną i roszczeniową, tak aby byli oni w stanie wykorzystać wszelkie możliwości, jakie daje wspólny rynek, którego Polska właśnie stała się uczestnikiem.